

Ma: Gazdasági, szociális melléklet és 12 oldalas rádióműsor

Budapest

Ara 2 dinár

POSTARINA PLACENA U GOTOVOM

Reggeli Ujság

16. évfolyam 176. szám

Szerkeszti
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 július 28. vasárnap

Földet ad a Reggeli Ujság

Angol oktatótisztjei lesznek az abesszin hadseregnek

Az indiai vöröskereszt segítőosztagokat küld Abessziniába — Anglia nem hitelez tovább szenet és az eddigi, egymillió font értékű szállítmány azonnali kifizetését követeli

Párisból jelentik: Az Echo de Paris londoni tudósítójának jelentése szerint

Nagybritánia és Olaszország között egyre növekszik az ellentét az abesszin kérdés miatt.

Az angol kormány egyáltalán semmi hajlandóságot sem mutat arra, hogy elfogadja a francia javaslatot és Addis-Abeában közben járjon az ualuali incidensre vonatkozó tárgyalások folytatása érdekében. A lap szerint egyre nagyobb nyomást gyakorol Olaszországra.

Az angol kormány többek között azt kéri, hogy Olaszország nyomban fizesse ki szentartozását, amely több mint egymillió fontot tesz ki.

Az olasz kormány fizetési haladékokat kért, de az angol kormány közölte, hogy ebben az esetben nem szállít több szenet.

A tudósító arról is beszámol, hogy számos angol tiszt oktatónak jelentkezett az abesszin hadseregbe. Egy repülőraj már meg is alakult.

Londoni értesülések szerint a Rómában ezidőszent folyó diplomáciai tárgyalások főcélja az, hogy Olaszországot rá lehessen bírni arra, hogy Abessziniára támasztott igényeit gazdasági térre korlátozza. Ezek a fáradozások azonban eddig sikertelenek maradtak. A francia és az angol felfogás között most már csak az a különbség, hogy Franciaország — Anglia felfogásával ellentétben — még mindig bizik a Népszövetség egybeülése előtt megindítandó tárgyalások lehetőségében.

Mint a Press Association jelenti, a Rómában történt legutóbbi angolellenes tüntetések miatt angol részről nem tettek diplomáciai előterjesztést és inkább arra mutatkozik hajlandóság, hogy a tüntetésekről ne vegyenek tudomást.

Az abesszin haderő a négus megvilágításában

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia érdekes részleteket közöl Haile Szelasszi császár legutóbbi beszédéből. A császár többek között kijelentette, hogy

ő valamennyi néger uralkodója, tehát nemcsak Etiópiának, hanem Brit Szomáliának, Kéniának, a francia Szomáli partnak, Eritreának és az olasz Szomáli-földnek is

és valamennyi európaít nemcsak idegennek, de ellenségnek is kell tekinteni. A négus ezután gazdagságáról és

az abesszin hadseregről beszélt, amely szerinte 12.000 géppuskával és nagyszámu ágyúval rendelkezik.

Hangsúlyozta ezután Anglia barátságát Abessziniára, amelyet az ualuali incidens idején is tanusított. A cikk végül a császárnak azt a kijelentését emeli ki, amely szerint Anglia szolidaritást vállal Abessziniával az Olaszország elleni háboruban.

Londonból jelentik: A Londonban élő nagyszámu néger megalapította „Abessziniai barátainak nemzetközi szövetségét”, amely hétfőn nagy tüntetést rendez Abessziniára mellet.

A londoni utcákon máris nagy plakátok láthatók ilyen felirásokkal: „Abessziniára az utolsó emberig harcol függetlenségéért” és „Abessziniára háborúja az összes afrikaiak háborúja”.

Addis-abebai jelentések szerint az abesszin fővárosban teljes a nyugalom és az utcák a megszokott képet mutatják. Washingtoni jelentés szerint az Addis-abebai amerikai követség tagjainak hozzátartozói elhagyták Addis-Abeát. A követség személyzete kijelentette, hogy a fővárosban marad, bármilyen történjék is.

Róma tartózkodó válasza

Rómából jelentik: Olaszország szombat délelőtt közölte válaszejegyzékét a Népszövetségi tanácsülésre szóló meghívásra. A jegyzék szerint az olasz kormány július 14-én és 24-én egy-egy jegyzéket intézett az abesszin kormányhoz, amelyben közölte, hogy hajlandó folytatni a békéltető bizottságban folyó megbeszéléseket azzal a feltétellel, hogy ott másról nem beszélnek, mint az ualuali határvillongásról. Tekintve, hogy Abessziniára még egyik jegyzékre sem választolt,

Olaszország egyelőre nem felelhet a népszövetségi tanácsülésre szóló meghívásra. Ha Abessziniától kedvező választ kap, akkor hajlandó résztvenni a tanácsülésen.

de csak azzal a feltétellel, hogy ott csak arról lesz szó, hogy megfelelő lehetőséget ta-

láljanak az egyeztető bizottság munkálatainak folytatására.

A Reuter-iroda római jelentése szerint abban az esetben, ha a vitás kérdés részletes tárgyalását fogják sürgetni Genfben, Olaszország vagy belemegy ebbe és Abessziniának a Népszövetségből való kizárását fogja indítványozni vagy pedig a tanácsülés elnapolását fogja kérni.

India sem marad közömbös

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szombati száma azt jelenti Kalkuttából, hogy

Mussolininak a sötétbőrű fajokról mondott szavai nagy elégedetlenséget keltettek Indiában.

A lap szerint indiai poliikai körökben azt tartják, hogy India, mint a Népszövetség tagja nem maradhat közömbös az olasz-abesszin konfliktusban. Már most előkészítik az indiai vöröskereszt és a vörös félhold segítőcsapatainak Abessziniába küldését. Hir szerint maga Gandhi indít gyűjtést ezeknek az osztagoknak felszerelésére.

Ausztria sorsa Abessziniában dől el

Londonból jelentik: A Reuter-iroda római távirata szerint

Franciaország és Olaszország megküldték az új dunai egyezmény tervezetét a kisantant államainak,

amelyeket a tervezet közvetlenül érint. A terv főbb vonásai a következők:

1. Ausztria függetlenségének megerősítése. 2. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy egymás belügyeibe nem avatkoznak, ami egyszersmind a propagandát is kizárja. 3. A szerződés kizárja a támadást és a támadó megsegítést s végül 4. a szerződőfelek tanácskoznak egymással, ha a felek valamelyike megszegi az egyezményt.

A tervezetet Ausztrián és Magyarországon kívül a német, angol és lengyel kormányokkal is közlik. Hatályossága nagyrészt a német kormány döntésétől függ, bár a feltevés az, hogy

az egyezményt Németország csatlakozása nélkül is aláírják.

A Manchester Guardian az osztrák helyzetről azt írja, hogy Angliának, Franciaországnak és Olaszországnak tevékeny érdeklődést kell mutatni Ausztria függetlensége iránt, de nem valószínű, hogy ez megtörténik. A többi országnak pedig áldozatot kellene hozni, mert hiszen Ausztria fennállása létérdekük, de erre egyik sem mutat hajlandóságot. Valószínű — írja a lap — hogy Ausztria sorsa Abessziniában dől el.

A REGGELI UJSÁGNAK NOVISZÁD

Fizessenek ki szelvény ellenében

1 parát

Vörös Kereszt Egyesületnek a szegények felségélyezésére

olvasható névaktírás

pontos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni! Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy ajándéksorsoláson való részvételre.

A REGGELI UJSÁGNAK NOVISZÁD

Fizessenek ki szelvény ellenében

1 parát

Vörös Kereszt Egyesületnek a szegények felségélyezésére

olvasható névaktírás

pontos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni! Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy ajándéksorsoláson való részvételre.

A REGGELI UJSÁGNAK NOVISZÁD

Fizessenek ki szelvény ellenében

1 parát

Vörös Kereszt Egyesületnek a szegények felségélyezésére

olvasható névaktírás

pontos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni! Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy ajándéksorsoláson való részvételre.

Világok harca

Jakob Wassermann a „Kerkhoven harmadik élete” című könyvében egy egzotikus szigeten uralkodó állapotokat esetelve ezt írja: „Európa kormányzati módszerei és életformái a bennszülött lakosság életkörülményeire alkalmazva úgy hatottak, mintha egy nagyon boldogtalan és súlyosan beteg ember meg akarna győzni egy egészséges és boldog ifjút állapotának kitűnő és kívánatos voltáról s mindenképpen éppoly beteg és boldogtalan akarná őt tenni — ha szép szerével nem megy, akkor erőszakkal.”

A kultúra céltalanságát panaszoló kiabrándultságnak ért keserű kitörését idézi az emfeketbe az olasz abesszin konfliktus, amelyben az olasz gyarmati politika a civilizáció keresztvesztékeként lép fel, az etióp nacionalizmus pedig egy tapodtat sem tágit a kezdetlegességhez, az ősi megszokott. ságokhoz, a saját sorsa feletti rendelkezéshez való jogának védelmétől. Az abessziniai császár alattvalói készek szembe szállni a modern haditechnika minden félelmetes vívmányával, hogy hazájuk független. ségét megvédjék az európai erkölcsök parancsoló hatalmától. Az Egyesült Államok területén levő pánafrikai szervezetek önkénteseket toboroznak, az abessziniai hadsereg számára és a feketék internacionaléjának harsogó riadóját rokonszenvvel fogadják az európai szupremácia ellen berzenkedő sárgák is. Az olasz sajtó méltatlankodva mutat rá arra, hogy Japán nemcsak Kína felett akar urrá lenni, hanem veszélyezteti Anglia pozícióját Indiában, Amerika uralmát a Csendes Óceánon és most Afrika népeinek megnyerésével meg akarja szilárdítani helyzetét a Vörös Tengeren. A feketék és sárgák között szolidaritás szövődik, Ázsia kezét nyújt Afrikának és együttes küzdelemre invitálja Európára ellen. A japán imperializmus ugrásra készen áll, hogy terjeszkedési törekvéseinek új utakat vágjon és a szinesbőrűek szentszövetségét akarja létrehozni a kultúra nevében hódító fehérbőrűek fékentartására.

Függetlenül az olasz-abessziniai viszály alakulásától és a belőle származható háború kimenetelétől, felmerül a kérdés, milyen erkölcsi alapja, milyen ideológiai flottabázisa van Európának az összeölelkezni kívánó pánafrikai és pánafrikai irányzattal szemben. A múlt évszázadban, amikor még friss volt a kultúr népek hite abban a jelszóban, hogy a civilizáció minden előtt, Európa

Nem veszik fel az összes jelentkezőket a petrovgrádi gimnáziumba, ha az illetékes hatóságok nem rendelik el a tantermek szaporítását

Az igazgatóság nem tűri, hogy a pincét alakítsák át tanteremmé

A petrovgrádi középiskolának régi problémája a tanteremhiány. Ugy a gimnázium, mint a vegyes polgári iskola kevés tanteremmel rendelkezik és a tanítás zavartalan menete érdekében feltétlenül több tanteremre van szükség.

A gimnáziumi felvételi vizsga elrendelése óta a tanulók száma a vegyes polgáriban állandóan növekszik. Az elmúlt tanévben

hatszáz volt a tanulók száma, ezzel szemben mindössze öt tantrem állt a tanárok rendelkezésére.

Ennek folytán a pincehelyiségeket alakították át tanteremmé, amelyeknek egészségügyi viszonyaira jellemző, hogy a nedves levegőben a rajzszőveget két nap alatt megcsúsz a rozsda.

Az egészségügyi szempontokon kívül ez a helyzet a tanulók előmenetele tekintetében is káros hatással volt, amennyiben

az egyes osztályokban 60-80 tanulóit zsúfoltak össze, akik évente csak három-négy ízben felelhettek.

Az iskola igazgatósága már számos esetben kérte, hogy bővebben több tantermet az iskola rendelkezésére, mert

a jelenlegi állapotok veszélyeztetik a tanulók egészségét és tanulmányi előmenete-

büszke öntudattal lobogtatta szellemi és erkölcsi fölénye zászlaját a többi földrészen és a polgárosítás címén előnyomuló hatalmi célokat elleplezte a kulturális misszió teljesítésének lendülete. Most azonban milyen leckét adhatunk mi Ázsiának és Afrikának a fajok békéjéről és az emberek egyenlőségéről amikor Európán az emberek méltóság érzetét meggyalázó különbségtévesztések és romboló gyűlölködés lávái dübörögnek végig és a krátereket, ahonnan a pusztító tűz folyások előtörnek, a fajvédelmi erények koszorújával ékesítik? Lehetünk-e mi a sárgák és feketékkel szemben a közszabadságok szószólói, amikor a japánok az ő szabad sajtójukat szembeállítják egy nagy európai nép sajtójával, amelynek hangját egyetlenegy ember korlátlan akarata szabja meg? A demokratikus újjászülés és kulturális felemelkedés mámorában azt az illuziót táplálhattuk, hogy mi valamelyik em

beriség nevelői. Ámde a kulturának ez a vádaskorában, amikor dívatba írt a barbár öserő varázsát hirdetni, a civilizáció ideáljai és a primitív élet felé húzó nosztalgia között támoogva, ez a felemás világ nem inkább tanítványa, mint mestere lehetne a gyarmatok népeinek, amelyek az őstönélet klasszikus példáit szolgáltatják? Ebből a tusakodó szkepszisből szikrázhatott ki Wassermann hasonlata, amely az európai kultúra betegségére világít rá.

A kérésekre eddig azonban még mindig csak ígéretet kaptak. A jövő tanévre azonban az iskola igazgatósága sorsdöntő jelentőségű határozatot hozott, amennyiben elhatározta, hogyha nem bővebb tantermet az iskola rendelkezésére, úgy

korlátozzák a tanulók számát.

Az igazgatóság határozatának keresztülvitelére módot ad a polgári iskolai oktatásról szóló szabályrendelet, amelynek értelmében a tanulók számának legfelsőbb határa az első és második osztályban ötven, a harmadik és negyedik osztályban pedig negyven tanuló.

Az iskola kibővítésére vonatkozó ígéretek teljesítése reményében az iskola igazgatósága nem ragaszkodott szigorúan az előírásához, de most elhatározta, hogy betartják a törvényes rendelkezéseket.

Az új iskolaévben is, mint mindig, felelvesznek minden jelentkezőt, amennyiben azonban nem bővebb tantermet az iskola rendelkezésére, úgy

a létszámon felüli tanulókat kizárásra terjesztik elő

a felettes tanügyi hatóságoknak.

A meleg hónapokra

burett, panama vászon, kabát-liszter, valamint pehel könnyű angol freskóit ajánlja „PRITEX” Szubotica

A Sztojadinovics kormány a május 5-iki választás rezsimjét likvidálja

A szenátus megszavazta a költségvetést — Megalakult a kormánypárt

A szenátus tegnap délelőtti ülését dr. Ploj nyitotta meg, aki több szónok után dr. Angyelinovics Grga szenátornak adta meg a szót. Dr. Angyelinovics kijelentette, hogy a kormány megkísérli a régi pártok feltámasztását és erre vonatkozóan megjegyezte, hogy ez a jugoszláv nacionalista politika felszámolásának kísérletét jelenti, amely után azonban kell, hogy jöjjön egy új január 6-ika, de király és eszmei tartalom nélkül. A szónok ezután kijelentette, hogy a nacionalisták hívek maradnak a mártírkirály politikájához.

A szenátus szombati ülésén felszólt dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök is, aki jelentőségteljes beszédet mondott a politikai helyzetről. A miniszterelnök válaszolt dr. Angyelinovics Grgának és hangoztatta, hogy ha felszámolásról beszélnek, akkor csak arról lehet szó, hogy a kormány likvidálni kívánja azt a rezsimet, amely a május 5-iki választást lefolytatta. Azt a rezsimet akarja

felszámolni a kormány, amely egymillió szavazót Jankapuszta hívének nyilvánított és amelynek néhány nap alatt sikerült összevesznie az ország összes hitfelekezeteivel.

A miniszterelnök ezután még beszélt a Habsburg-kérdésről és hangsúlyozta, hogy Jugoszlávia nem változtatta meg elutasító álláspontját ebben az ügyben.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a szenátus részleteiben is megszavazta a költségvetést.

Beogradi politikai körökben szombaton élenként tárgyalták az új kormánypárt megalakítását, amely most megtörtént. Szombaton délután Sztanojevics Áca, dr. Korosec és dr. Szpaho közös nyilatkozatot adtak ki, amely szerint a radikális-szlovén katolikus és muzulmán politikai csoportokból álló egységes kormánypártot megalakították. Az alapszabályok összeállítása folyik.

—o—

Kommunisták letépték a Bremen zászlóját a newyorki kikötőben

A tüntetőket több száz rendőr kergette szét

Newyorkból jelertik: A Bremen német gőzhajó elindulása előtt a newyorki kikötőben tüntetések voltak, amelyekben mintegy ezer kommunista vett részt.

Három tüntetőnek, akiket később letartóztattak, sikerült a Bremen zászlóját letipni s azt a vízbe dobni.

Kétszáz rendőr és körülbelül száz titkosrendőr csak hosszas küzdelem után tudta szétszórni a tüntetőket. A küzdelem során két lövés is eldőrdült. Egy ember megsebesült.

A titkosrendőrök a Bremen harmadosztályú utasai közül is többet letartóztattak. Minden jel

arra mutat, hogy

a tüntetéseket előre megszervezték.

Erre vall az is, hogy a tüntetés megkezdése előtt a tüntetők az Internacionálét kezdték énekelni és azt kiabálták, hogy „Le Hitlerrel!”

A német tengerészek a hajó zászlójának levétele és vízbe dobása után azonnal csónakba szálltak és kihalászták a zászlót.

majd visszatérve a hajóra újra felhúzták a horogkeresztes lobogót, amely előtt tisztelegtek és hazafias dalokat énekeltek. A hajó indulása csak kisebb késedelmet szenvedett.

—o—

Milyen lesz az afrikai háború?

Egyiptomi stratégák megjósolják az olasz felvonulás részleteit

Kairó, július. — Az egyiptomi közvélemény feszült érdeklődéssel figyeli a kelet-afrikai helyzet alakulását s főleg abból a szempontból itéli meg a helyzetet, hogy Olaszország keletafrikai akciója előreláthatóan

végetvet az utolsó szabad afrikai birodalom függetlenségének

A lapok tele vannak az olaszok állítólagos haditerveiről szóló tudósításokkal, amelyekből

a tervezett olasz offenzíva képe nagyjában véve a következőképpen bontakozik ki:

Az olasz támadás először a szomáliföldi gyarmatról indul ki. Az olaszok elfoglalják Ualualt és azután az Angol-Szomáliföld határán előnyomulva, elérik az adisz-abebe—dzsibuti-i vasutvonalat. Az esős évszak a Szomáliföldön sokkal hamarabb ér véget, mint Északabessziniában és Eritreában s a terepneheztségek is sokkal kisebbek délen,

mint északon. A Szomáliföldről előnyomuló olasz csapatok előreláthatóan

a harrari fensíkon vívják majd meg az első döntő ütközetet

a hasonló tartomány fővárosának, Harrarnak birtokáért. Ettől az ütközettől függ, az egyiptomi lapok szerint, az egész hadjárat további kimenetele.

Eritreából két irányban indul meg az olasz előnyomulás. Az első hadoszlop Massauából indul el és Aduán át Magdala felé tör elő, míg a második hadoszlop Eritrea déli sarkából a Francia-Szomáliföld határvidékén próbálja elérni az adisz-abebe—dzsibuti-i vasutvonalat. Az északról és délről előnyomuló olasz haderők tehát

a vasutvonal mentén egyesülnének

s megteremtenék az olasz korridort Eritrea és Olasz-Szomáliföld között. Az egyiptomi lapok természetesen hozzátézik, hogy az olaszok haditervei nem merev keretek között mozognak, hanem mindenkor hozzáilleszthetők az események alakulásához. Minden attól függ, hogyan tudják legyőzni az olasz mérnökök

a terep neheztségeit

és milyen ellenállást tanúsítanak az abesszin törzsek.

KUPARI

A déli Adria legnagyobb tengeri fürdője

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

200 szobás szállodák, gyönyörű délszaki parktól övezve, közvetlenül a nyílt tenger és nagy homokstrand mellett kristálytisza vízzel. Elsőrendű hazai és külföldi konyha. Sport — Tenisz — Zene — Dancing-bár!

1551

Felvilágosítás:

STRAND HOTEL KUPARI KODJUBROVNIKA

Ismét elítélték Brankován Cséda petrovgradi kivándorlási ügynököt

A petrovgradi törvényszék büntetőtanácsa előtt a vádlottak padján tegnap ismét Brankován Cséda volt kivándorlási ügynök ült. Brankovánt fegyveres fogházor kísérte fel a törvényszéki fogházból, ahol a napokban kezdte meg az utlevélhamisítások miatt kirótt két évi és tizenegy hónapi fogházbüntetését.

A volt kivándorlási ügynök ellen az államügyész négyrendbeli család címén emelt vádat, mert Mravenszki Szlavko kumáni földművestől 17.500 dinárt vett fel, hogy Amerikába szóló utlevelet szerezzen be. Brankován az utlevelet meg is szerezte, de

nem kapta meg az amerikai hatóságoktól a letelepedési engedélyt és így a gazdálkodó kénytelen volt Amerikából visszatérni.

Hasonlóképpen járt el Brankován Kaip Péter gazdálkodóval szemben is, Sztojics Szlavko és Gyuricsin Jovan állástalan fiatalemberektől pedig azzal az ürüggyel esalt ki pénzt, hogy jól jövedelmező állást szerez nekik.

A bíróság a vádirat első és második pontjában bűnösnek mondta ki és ezért egy évi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A bíróság az ítéletkihirdetés után egyesítette Brankován új és régi büntetését és

összbüntetésül három és fél évi fogházbüntetését szabott ki.

Embert ölt a földosztás Knityaninban

A néhány hét előtti szécsányi földomlás tegnap délután Knityaninban megismétlődött és ugyancsak halálos áldozatot követelt.

Krisztvár József knityanini téglagyára mellett levő agyaggödörben tegnap munka közben beomlott a gödör egyik oldalfala és a többmázsányi sulyu földtömeg be temette a bányában dolgozó Katarov Nikola banatszki dvori munkást.

A szerencsétlenséget nyomban észrevették, de mire munkástársai kiásták Katarovot már halott volt: a sulyos földtömeg agyonlapította.

Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Az Uj Hírek tulajdonosa csődönkívüli kényszeregyezséget kér maga ellen

Milagyev Szava szombori nyomdatulajdonos, az Uj Hírek tulajdonosa szombaton a szombori törvényszéken csődönkívüli kényszeregyezés iránti kérvényt adott be. Milagyev Szávát — aki gazdag ember hírében állott — az utóbbi időben több súlyos betegség érte. Így egymásután két lapot is indított (Jedinstvo és Szlovo), amelyek rövid megjelenés után megszűntek. Milagyevné a hitelező: nemrégiben foglaltattak és az árverést július 29-re tüzték ki, azonban ez most elmarad, mivel a nyomdatulajdonos kényszeregyezséget kért.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál

igyunk reggel éhgyomorra egy pohár

természetes **Ferenc - József** keserűvizet

Regist. od Ministerstva soc. pol. i Nar. zdr. S. broi 15.485 od 25. V. 1935.

Hans Moser a világhírű filmszínész Noviszádon keresi árja származását

Hans Moser édesanyjának fivére baltai Nikolics Pavle 51 évig volt a noviszádi almási templom pravoszláv plébánosa

A nemzeti szocialista Németország igen szigorúan veszi az árja paragrafusát és bizony sok, minden más tekintetben kiváló személynek okoz súlyos kellemetlenséget ez a rendelkezés, valamint az árja származást bizonyító bizonyítványok beszerzése. E tekintetben a művészekkel szemben sem ismer könyörületeset a nemzeti szocialista irány. A legkiválóbb művészeknek, ha Németországban akarnak fellépni, épen úgy igazolni kell árja származásukat, mint akármelyik utcaaprónak, aki valamely német város uccáit akarja tisztítani.

A Németországban élő és ottani származású emberek részére, amennyiben tényleg fajtiszta árjak nem is jár olyan nagy nehézséggel a szükséges bizonyítványok beszerzése, de

azok, akik nem születtek Németországban és akinek szülei vagy nagy szülei is külföldön éltek, bizony csak nagy nehézségek és sok utánjárás árán jutnak az árjaszármazást igazoló bizonyítványhoz.

Most újabb Hans Mosernek a világhírű filmszínésznek kell beszerezni ezeket a bizonyítványokat.

Hans Moser, aki filmjeivel annyiszor megkacagtatt bennünket most nem nevetni való munkába fogott.

A kiváló filmművész filmjeit csak úgy adhatják elő Németországban ha kétségtelen módon bizonyítja, hogy ereiben csak tiszta árja vér csörgedez. Hans Moser azonban már az első lépésnél megakadt, nem azért mintha nem volna fajtiszta árja, hanem, mert anyai részről nem német származású.

A Bécsben élő kiváló filmszínész édesanyja született baltai Nikolics Anna,

nemesasszony, de erre vonatkozólag nem állottak semmiféle bizonyítékok a művész rendelkezésére.

Annyit tudott mindössze, hogy édesanyja fivére Noviszádon volt pravoszláv lelkész.

Hans Moser erre felkereste a bécsi pravoszláv plébánost és megkérte, járjon kezére,

hogy Noviszádról hivatalos bizonyítványt kapjon, amelyben a noviszádi hatóság igazolja, édesanyja árjaszármazását.

A bécsi pravoszláv plébános annyira előzékeny volt, hogy személyesen lejött Noviszádra, felkereste Milics Todor pravoszláv főesperest és az ő közbenjárását kérte.

Itt Hans Mosernek szerencséje volt, mert a főesperes nagyon jól ismerte a művész anyai nagybátyját baltai Nikolics Pavlet, aki 1846-tól 1897-ig a noviszádi almási pravoszláv templom esperes plébánosa volt.

Azt is tudta a főesperes, hogy az almási pravoszláv plébános 1816-ban született Bécsben, ahol atyja pravoszláv görög tanító volt.

Hans Moser anyai nagyatyjának a bécsi görög tanítónak a noviszádi pravoszláv plébánoson kívül két leánya volt, ezeknek egyike Anna, akit egy Moser nevű bécsi lakos vett feleségül.

Milics Todor pravoszláv főesperes minderről hivatalos bizonyítványt állított ki és ennek alapján

a városi hatóság is ad bizonyítványt Hans Mosernek arról, hogy anyai részről semmi kifogás nem merülhet fel árja származása ellen.

A noviszádi bizonyítványokban különben olyan adatok is állnak a filmszínész rendelkezésére, amelyek alapján Bécsben is tovább nyomozhat, mert az ottani görögkeleti egyházban, illetve annak anyakönyveiben is megtalálhatja anyai nagyatyjára, baltai Nikolics görög tanítóra vonatkozó adatokat.

Az árjaszármazást igazoló bizonyítvány beszerzése, tehát amint a fentiekből látszik nem olyan egyszerű feladat, de azért

a szimpatikus Hans Mosernek mégis sikerült megszerezni

és így most már semmi akadály sem lehet annak, hogy Németországban folytathassa sikeres filmszínészi működését.

—o—

Százhusz tagú németországi kiránduló csoport érkezik hétfőn a Bácskába

A külföldi vendégek körutazást tesznek a Bácskában és Dalmáciában

Vrbászról jelentik: Hétfőn este nyolc órakor százhusz tagú kirándulócsoport érkezik Beogradba, hogy onnét beutazzák a Bácska németlakta vidékeit és utána megteknítsék az ország természeti szépségeit, különösképpen Dalmáciát és Szlovéniát.

A németországi vendégek Pflzából jönnek, Németországnak abból a részéből, ahonnan százötven évvel ezelőtt a vrbászi és crvenkai telepések jöttek. A kirándulás főcélja a jubiláló községek meglátogatása. A vendégek Beogradból először Oplenáca utaznak, ahol koszorút helyeznek el öfelsége Egyesítő Vitéz Alekszandar király sírjára. Beogradból Noviszádon és Palánkán át Crvenkára utaznak a vendégek és itt részt vesznek a község jubileumi ünnepéin. A vendégek augusztus elsején érkeznek Crvenkára és ötödikén folytatják útjukat tovább Vrbászra. Vrbászról a német vendégek hetedikén meglátogatják Kulát, Veprovácot, Bresztovácot, Filipovot és Odzsacit, majd nyolcadikán Baeszkodobropoljet, Pasicevot, Sovét és Torzsát, ahol több ajándékot ad-

nak át a községnek, mely tavaly ünnepelt meg fennállásának százötvenéves jubileumát.

A következő napokon tizenkettedikéig a vendégek részt vesznek a vrbászi ünnepségeken, majd egy csoportjuk tizenkettedikén Budapesten át utazik haza. A másik csoport Beogradon és Szarajevon át Dubrovnikba utazik és megtekinti az egész dalmáciai part vidéket. Hosszabb tartózkodásra maradnak a vendégek Szarajevóban, Dubrovnikban, Kotorban és Szplitben. Dalmáciából meg Kocsevőjére és Ljubljánába utaznak a németországiak, majd Münchenen át utaznak haza.

3- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

HALLÓ.

BERLIN. Göbbels birodalmi propagandaminiszter megbizta Hinkel Hansot, a birodalmi kulturkamara ügyvezetőjét, hogy a Németország területén élő összes nemárja állampolgárok felett, akik művészettel és szellemi téren működnek, felügyeletet gyakoroljon.

Kalkutta. A Bihar-tartományban levő Gindiváros szénbányájában robbanás történt és ez alkalmával harminckét bányamunkás meghalt.

MÜNCHEN. A müncheni osztrák konzulátus dr. Dollfuss Engelbert, a tragikus halálát osztrák kancellár halálának evfordulóján gyászistentiszteletet akart tartatni. A bajor miniszterelnök azonban felszólította az osztrák konzulátust, hogy ne tartsa meg a gyászistentiszteletet, de ha mégis megtartanák, azon nem szabad a hívőknek nagyobb számban megjelenniük. A bajor miniszterelnök a Németország és Ausztria között fennálló bepolitikai feszültséggel magyarázta ezt az intézkedést. Az osztrák konzul erre nem is tartatta meg a gyászistentiszteletet.

Mexiko City. Gardenas mexikói köztársasági elnök harmincezer felfegyverzett paraszti segítségével 48 óra alatt megbuktatta 32 tartományban a főnököket és polgármestereket, akik a rájuk bízott tartományokban diktatórikus módon jártak el és állandóan zaklatták a lakosságot.

BERLIN. Az „Angriff” című lap jelenti Misdroy fürdővárosból, hogy a város lakói és a fürdővendégek tüntetést rendeztek a nagyszámban megjelent zsidó fürdővendégek ellen. A tüntetők antiszemita dalok éneklése mellett vonultak minden szálloda és panzió elé, ahol zsidók laktak. A legtöbb panziótulajdonos már be is jelentette, hogy felmond a zsidó fürdővendégeknek.

Eécs. Rabindranath Tagore, az ismert hindu költő, aki közvetlenül a háború után európai körúton volt, elhatározta, hogy ismét ellátogat Európába. Először Londonba látogat el, ahonnan Franciaországba, majd Olaszországba és Ausztriába jön.

LONDON. Augusztus 14-én nyílik meg Londonban a világ legnagyobb rádiókiállítás. Eddig ötezer rádiókészülékét jelentettek be a kiállításra és bizonyosra veszik, hogy a távolbélítés terén is szenzációs újdonságok kerülnek bemutatásra.

Hsingking. Hivatalos jelentés szerint a kínai Hingan tartomány nyugati részében levő Naman-sing városát ötszáz bandita megtámadta. A banditákkal keletkezett harc során tíz japáni és több kínai elesett. A kitűnően felfegyverzett banditának sikerült a karhatalmat legyűrni, ami után a városban letartóztatott összes foglyokat kiengedték a börtönökből, majd felgyújtották a rendőrségi palotát.

LONDON. Egy Jellymann nevű szénmunkás négyéves kislfiacskája egy autószerencsétlenség alkalmával elvesztette fülét. A gyermeket egy kórházba vitték, ahol Sir Gillies, a kiváló sebészorvos kijelentette, hogy az elvesztett fül helyére másikat ültethetne át, ha valaki felajánlaná fülét. Amint ezt a fiú édesanyja meghallotta, kijelentette, hogy hajlandó fülét feláldozni. A sebész erre végrehajtotta az operációt, amely kitűnően sikerült.

Moszkva. A szovjetbiróság a napokban tízevi börtönre ítélte egy modern Don Juant, akinek 82 szeretője volt. Az elítélt Masi Péter, a moszkvai turistairoda főnöke volt. A kitűnő főnök állásokat kínált fiatal lányoknak és így sikerült őket meg-ejteni. A moszkvai Don Juan igen pedáns bürokrata volt, mert az elejtett lányokról nemeszében pontos jegyzéket vezetett és ebből állapította meg a bíróság a 82 leány nevét.

JERUZSALEM. A jeruzsálemi börtönben letartóztatott kommunisták éhségstrájkjába kezdtek. Amikor a városban élő kommunisták erről értesültek, nagyszabású tüntetést rendeztek, amihez igen sok arab is csatlakozott. A kommunisták és arabok az ellen tüntettek, hogy a letartóztatott arabokkal nem bánnak úgy, mint politikai foglyokkal. A tüntetők közül valaki a rendőrségre lött, mire ez fegyverét használta és rövidesen szételezte a tömeget.

Melbourne. A napokban az ausztráliai Melbourneba érkezett a pápua terület két rendőrtisztviselője, akik jelentették, hogy Új Guineában egy eddig ismeretlen emberevő fajra bukkantak. A két tisztviselőnek sikerült összeharátkozni az emberevő törzs főnökével. A rendőrtisztek megállapították, hogy az ázsiai típusú emberevők földműveléssel foglalkoznak és burgonyát, banánt, dehánt, valamint különböző főzelékeket termelnek.

PÁRIZS. Bársony Rózi, a világhírű magyar szubrett az idei őszre Párizsba szerződött, ahol a Chatelet-színházban Maurice Ivain és Alfréd Willemetz „Jeu d'amour” című operettjében vendég szerepel. Az operettben Mistinguett is fellép.

Megalakult Szuboticán a Gazdasági Hét és Kiállítás Egyesülete

Az állandó jellegű egyesület kulturális és sporteseményekkel köti össze az áruforgalmi heteket

A szubotici gazdasági érdekeltségek által megválasztott negyvenhatos bizottság, amelyet az Olcsó Hetek megrendezésének előkészítésére delegáltak, pénteken este újabb értekezletet tartott a Kereskedők Kötelező Egyesületében. A konferencián Róth Dezső gyáros figyelemreméltó nagyszabású beszédet mondott, amelyben vázolta Szubotica leromlott gazdasági életét és ismertette azokat az irányelveket, amelyeknek figyelembevételével eredményessé lehetne tenni a kereskedők és iparosok által indított áruforgalmi akciót.

Róth Dezső elmondta, hogy Szuboticáról már az egész országban az a vélemény alakult ki hogy halálraítelt város. A trozarina rendszer teljesen elzárta a környéket, sőt a tanyavidéket is elszakította Szuboticától. A kereskedőknek és iparosoknak nincsenek átutazó vevőik és így

mindenkinek egyforma érdeke, hogy idegenforgalmát fellendítsék.

Szuboticán olyan nagy az üzleti versengés, hogy az árak már is a legalacsonyabbak, ezért az olcsóságon kívül kulturális és sporteseményekről is kell gondoskodni, hogy Szuboticára vonzzák a vidékieket.

Róth Dezső indítványozta, hogy állandó egyesületet alakítsanak a Szubotici Hetek megrendezésére annál is inkább, mert ideiglenes jellegű bizottság a törvény értelmében nem is rendezhet kiállításokat. Szükséges lenne, ha a Szubotici Hét elnevezést

„Gazdasági Hét és Kiállítás“ elnevezésre változtatnák át

és ezen néven alakulna meg az az egyesület, amely minden évben egy-két áruforgalmi hét és kiállítás megrendezéséről gondoskodik.

Vukovics Antun, a szőlősgazdák egyesületének elnöke és Presics Miska a földművesek egyesületének elnöke hasonló értelemben szólalt fel. Fiszter Gusztáv és Sokcsics Jozsip beszéde után a bizottság kimondta, hogy megalakítják a Gazdasági Hét és Kiállítás Egyesületet és öttagu bizottságot küldenek ki az egyesület alapszabályainak elkészítésére. Róth Dezső javasolta, hogy az új egyesület élére két vezetőséget válasszanak. Az egyik, szélesebbkörű vezetőségnek a gazdasági érdekeltségek vezetői és tekintélyes szubotici polgárok lennének a tagjai, mellettük pedig egy öttagu munkabizottság működne és intézné a rendezés és a szervezés munkáját. Gergics Antun, Szenes György, Alekszics Milutin és Komor Ernő felszólalása után megválasztották az öttagu munkabizottságot, amely már az ülés után értekezletet tartott és megkezdte az alapszabályok tervezetének kidolgozását. A bizottság elnöke Róth Dezső gyáros, tagjai pedig Alekszics Milutin és Vig László könyvkereskedők, Szenes György nagykereskedő és Sokcsics Jozsip hírlapíró.

A bizottság hétfőn délután két órakor tartja legközelebbi ülését.

—o—

Szörnyűség

szörnyűség

szörnyűség!

»Tüzes fémzapor« — »Kiirt minden nemes életet« — »Egész hadseregeket pusztít el« — »Mégmérgezi a léghőrt« — »Egyetlen szippantás halál«

London, július. — Az „Union of Democratic Control“ által kiadott „Mérgezgáz“ (Poison Gas) című röpirat szerint a háborús vegyész az eddig ismert mérgező gázokon kívül — mint például mustárgáz, könnyfakasztó, hánytató, fojtó, bénító gáz, chloropicrin, phosgen stb. — a következő újabb mérgező gázokat fedezte fel hadicélokra:

1. Lewisit:

maró gáz, amely magas arzénikumtartalmánál fogva egyszerűen megmérgezi az általa égetett sebeket. Tizenhat mázsa lewisit, hét méter magas és egy négyzetmérföld felületű mérgezőgázfelhőt ad, amely

kiirt minden utjába eső szerves életet.

Ötven bombavető repülőgép, amelyek darabonként 2500 kilogramm lewisit-bombát visznek, 80 kilométer hosszú, 56 kilométer széles területen

mindent meg tudnak ölni.

Az angol, francia és amerikai vegyigyárak hetenként több mint ezer tonna lewisit készíthetnek.

2. Thermit:

aluminiumpor és vasoxid vegyület, amely meggyújtásnál vegyi bomlásra megy át és 5000 fok Celsius hőt fejleszt.

Az időre beállított thermitgránátok

oly tüzes fémzapot zúdítanak az ellenségre,

amely még a nedves tárgyakat is porráégeti.

3. Cacodylioncyanid

Dr. Hilton Jones ezt írja róla:

Olyan gyorsan ölü mérgező, hogy egész hadsereget úgy ki lehet vele irtani, mint ahogy az ember egy gyufát elfúj.

Gyártása sokkal olcsóbb, mint a puszkaporé, naponta több ezer tonnaszám lehet készíteni és romboló hatása elképzelhetetlen.

4. Finom por:

Mérgező gázokkal átitatott agyagot megszáritanak és finom porrá őrlik. Repülőgépekről lepermetezve,

nyolc napra megmérgezi a léghőrt.

5. A névtelen:

A Párizs melletti Fort Hubervilliers hadi laboratóriumban felfedezett névtelen mérgezőgáz, amelyből

egyetlen szippantás feltétlenül halálos.

Roger Galliardot, a kiváló francia vegyész és három tudós társát 1934 augusztusában ez a gáz véletlen kiáramlása folytán egy másodperc alatt megölte.

6. Lassan vagy rögtön

A lövedékek megmérgezése, ami Lefebure őrnagy, a híres angol vegyész szerint kétféle módon lehetséges: a) lassan ható arzénikum vegyületekkel és b) rögtön ölü állati mérgekkel.

Álljon meg

egy percre kirakatom előtt!

Augusztusban takaríthat meg legtöbbet, mert az **utószezonban mélyen leszállított áron vásárolhat nálam.** Nagyogó választék **női és férfi divatcikkekben**, felülmúlhatatlan szép **fűgőnyanyagokban.**

Holik Rudolf

női divatkereskedés, Noviszád

2249

7. Bacillusháború:

a) Pfeiffer tanár szerint bubópestist megfertőzött patkányokkal,

b) Bordet tanár szerint máltai lázt a megfelelő micrococcus-telepek tenyésztésével,

c) Madsen tanár szerint

kolerát, hagymázt és egyéb belső járványokat

a víz- és tejellátás megfertőzésével lehet terjeszteni.

Belőró csavargók garázdálkodnak Belovár környékén

Belovár környékét valósággal elárasztották a munkát sehol sem vállaló, csavargók. Velika Piszanicán betörték a görögkeleti templomba és a római katolikus templomban is szert akartak tenni valami értékes dologra, de idejekorán elriasztották őket. Másnap délelőtt a vasredőnyökkel és vasrácsokkal biztosított magyar református lelkészlakba törtek be. Mig a lelkész az istentiszteleten voltak, a betörők álkulcesal kinyitották az ajtókat és a lakásban talált sötétbarna új utazótáskában elvitték a lelkész fehérneműjének egy részét,

hosszu szürke felöltőjét, egy öltöny ruháját, szürke selyem sálját, ébresztőóráját, ezüst zsebóráját és láncát, elemlámpáját és több apróságot.

Minden ingóságot felemeltek, hogy nincsen-e alatta pénz. A hívek ügyeivel való elfoglaltság miatt csak délután 2 óra tájban vették észre, hogy betörés történt. Többen látták az uccán a lelkészlak felől elsielni egy vörös bajuszu és szakállu férfit, aki szürke felöltőt vitt. A kertek alatti völgybe pedig négy férfi ment le csomaggal; gyermekek látták egy szilvából, hogy kapkodnak egymás kezéből valamit. A lelkész másod-, majd harmadmagával kerékpáron üldözésükre indult. Babinác és Bedenik határában nyomukban voltak, de este nyomuk veszett. Másnap alkonyatig nyomozták őket a Bilohegység erdőin át. Négy-öt községben látták az emberek a barna táskával hol együtt, hol egymástól kissé elmaradtan a csavargókat, de a Dravamelléken már senki sem tudott hirt adni felőlük. Több esendőrállomásra is indult nyomozás, de még eddig eredménytelenül. Ha valaki tud az esetleg más vidéken már el is adott tárgyakról, szíveskedjék jelenteni a vételárát visszatérítik.

Mig a lelkész a betörők után járt, felesége bezárta a lakást és a ketben gyümölcsöt szedett. Visszatérve, az uccához közel levő ajtót nyitva találta. Átszólt a szomszédoknak és csak többedmagával mert bemenni. Végigmentek a lakáson, de senkit sem találtak benn. A szomszédok távozása után egyedül visszatért a konyhába és ott

egy férfi toppant eléje.

A lelkészné kihívta és az éppen ottlevő szomszédlányt beküldte alamsznáért. A betolakodót így eltávolította. Nem ártana országos razzitát tartani a csavargók ellen.

—o—

Sakk mesterek egymás között

A beogradi verseny után. Lezajlott végre az első nagy jugoszláviai nemzeti sakkverseny, amelynek legutolsó napja volt talán a legizgalmasabb. Egyik meglepetés a másik után. Pirc remisre adja a játszmáját dr. Drezga ellen. Minek öröklődjön tovább, mikor neki fél pont is teljesen elégséges a bajnoksághoz, hisz Kosztics gyengén áll Asztalossal szemben, a legjobb esetben döntetlen érhet el. Délfelé aztán megtörténik a csoda, a szorongatott Kosztics bravuros húszl lépésével egyszerre új helyzetet teremt és kivívja a diadalt. Az előrelátott bonyodalom tehát mégis bekövetkezett. Pirc és Kosztics egyenlő 11 és fél pontszámmal lettek első és így Pirc csak akkor veheti fel a bajnoki címet, ha előbb sakkpárban legyőzi ellenfelét.

A meces helyének és időpontjának meghatározását a versenybírók a sakkszövet. ségre bízta, amely augusztus elején tartandó közgyűlésén fog dönteni ebben az ügyben is. A két nagymesternek egyelőre testvériesen meg kellett osztaniok az első és második díjat és rövidesen újra szembe kell szállniok egymással. Akkor majd eldől, hogy ki a legény — a sakktablán.

*

Tóth levizsgálják. A verseny rendezősége alig ismert rá Tóth Boriszra, mikor önkéntes káplári egyenruhában, kopaszra nyírott fejjel, Menjou bajusszal, de jelentkezett. Az egyenruhát és a bajuszt másnap már levette, a haja lassan megnőtt, sőt közben sikerrel letette a tartalékosvizsgát is. Csak ezután birt teljes erővel nekifeküdni a sakknak és így magyarázható az a lényeges különbség játékeredményei között a verseny első és második felében. Az utolsó napon aztán ő is meglepetéssel szolgált. Mesteri végjátékkal egyenlő számú gyalogok mellett legyőzte az addig veretlen Trifunovics dr.-t, aki a vereség nélkül Pircel és Koszticsal egyenlő pontszámot ért volna el. Így aztán Trifunovics 10 és fél egységgel a harmadik helyre szorult, míg Tóth Borisz 7 és fél ponttal kivívta magának a hetedik helyet. Tóth Borisz tehát a versenyen is szép eredménnyel vizsgázott.

*

Kula, Szubotica és Noviszád. Ha Vrsac büszkén vallja magáénak Kosztics nagymestert, úgy Kula, Szubotica és Noviszád is méltán büszkélkedhetik Königgel, Schreiberrel és Bröderrel. König régi játékos, számos siker áll már a háta mögött és így senkit sem lepett meg, hogy tíz ponttal a negyedik helyre jutott. Sőt egészen az utolsó napig biztos jelöltje volt legalább a harmadik helynek, csak hogy Tomovicsal szemben végzetes időzavarba jutott és hősies küzdelem után fel kellett adnia a játszmát. Rajta kívül még Pircel és Asztalossal vesztett csupán.

Schreibert viszont Bröder ütötte el a harmadik helytől. A fiatal szubotici mestertől egyedül az ujdonsült noviszádi mester birt győzelmet kicsikarni úgy, hogy 10 ponttal Königgel egyenlő helyezést ért el, viszont Bröder a verseny vége felé diadalról diadalra haladva 9 egységgel közvetlenül König és Schreiber után került. Ovadia ügyvéd, az ismert sakkiró a „győzők győzői” elnevezést használja Schreiberre és Bröderre, akik Koszticsot diadalutján megállították. Nélkülük Kosztics bizonyára óriási fölényrel került volna ki elsőnek a viadalból.

*

Asztalos dr. és a többiek. Pircen, a sibeniki Trifunovicson és az öt vajdasági mesteren kívül egyedül Asztalos dr. sarajevói tanár és a beogradi Tomovics jutottak 7 és fél ponttal a díjazottak közé. Ketten osztottak a nyolcadik díjon, pedig mindketten erős indiszpozícióval küzdtek az egész

Gyermekeinek levegő kell!

NIVEA-CRÈME

A levegő és napfény hozza az egészséget. Fogadja meg tanácsunkat! Ovja kicsinyei bőrét Nivea-krémmel, mert az elősegíti a pigmentum képződését, amely a legjobb és legtermészetesebb védelme az emberi bőrnek.

Több fontos ügyet tárgyal a jövő heti noviszádi közgyűlés

400.000 dinárt ucca kövezésre, 350.000 dinári csatornázásra fordítanak

Noviszád városi képviselőtestülete a jövő héten közgyűlést tart. A közgyűlés napirendjére kerülő tárgyakat tegnapelőtt este tárgyalta le a gazdasági és pénzügyi bizottság és az elfogadott javaslatokat a közgyűlés is megszavazta.

A bánság azt kérte a várostól, hogy a Kraljica Mária ut mellett, ahol a báni palota felépül még egy blokkot adjon el a város az eddigi feltételek mellett a bánságnak. A bizottság megszavazta a bánság kérését. Kisebbségi személyi kérések mellett a mérnöki hivatal több előterjesztését is megszavazta a bizottság. Tudomásul vették a pénzügyminisztérium határozatát, amellyel jóváhagyta a városi közgyűlés végzését, hogy a gazdasági épületek után nem kell tüzoltói pótdátot fizetni. A begecsi tüzoltóságnak 4000 dinárért hajlandó eladni a régi városi kézfecskendőt. A noviszádi önkéntes tüzoltóságnak évi 30.000 dinár szubvenciót szavazott meg. Az ivándáni telepen a feltöltést következtében megrongálódott házak javítására újabb 50.000 dinár hitelt irányzott elő. Tudomásul vette a városi előljáróság javaslatát és 400.000 dinárt szavazott meg újabb uccák kövezésére. Ebből a 400.000 dinárból az Usztavszka, Ljubljanszka és Jovan

Boskovics uccákat aszfalttal, a Svetozar Markovics és Szerijina uccákat makadámburkolattal, a Futaki uccai autóbusszállomást pedig nagykokakkal kövezik ki.

Foglalkozott a bizottság a Kraljević Andrej iskola építésének kérdéseivel is és úgy határozott, hogy az iskola felépítésére újabb árlejtést ír ki. Ha azonban az árlejtés elé ismét nehézségek merülnének fel, akkor a város ezt az iskolát egyáltalán nem építteti fel, hanem a polgári iskolák részére emel palotát, mert a polgári iskola épülete sem felel meg a követelményeknek. A felszabaduló polgári iskolai épületben pedig elemi iskolát helyez el.

A Szokolszka, Koszovszka, Sztamatovicsa és Szlovácska ucca alsó részének csatornázására 147.000 dinár hitelt irányzott elő a bizottság, míg a Kralja Alekszandra csatorna mellett húzódó nyílt árok befödésére, amely a csatorna szivattyutelephoz vezet le a vizet, 180.000 dinárt irányoztak elő.

A városi hirdetési vállalatot, amelynek bérlete ez év augusztus 31-én jár le, a közgyűlés árlejtés útján további öt évre bére adja. Végül hozzájárult ahhoz a bizottság, hogy még egy évre bérbeadják a városházát a bánság hivatali céljaira.

verseny alatt. Különösen Asztalos dr. gyenge fizikuma nem bírja el az ötórás játékidőt és minden játszmáját elvesztette, ahol az első négyórán döntetlent vagy győzelmet nem birt elérni. A beogradi „kis” Vukovics 7 ponttal a tizenegyedik helyet küzdötte ki és a verseny utolsó napján sikerült elnyernie a hön öhajtott mesteri címet is. A bajnokverseny tehát két új mestert is avatott fel. Ha végigtekintünk az eredményen és iskolai érdemjegyeket használunk, úgy Brödert kitüntetéssel, Vukovicsot pedig elégséggel képesítették.

A népszerű Nedeljkovics mester gyenge szereplése általános feltűnést keltett. Játéktudását és eddigi eredményeit figyelembe véve, legalább az ötödik-hatodik helyet kellett volna elérnie és ehelyett 5 egységgel a tizenkettedik helyre szorult. A mesterek közül nála siralmasabban egyedül Kalabar dr. végzett, aki az utolsó lett és egyetlen játszmát se birt nyerni, mindössze hat el-

döntetlent ért el és így szerzett 3 pontot. Drezga dr. ellenben 5 és fél ponttal még Nedeljkovicsot is megelőzte, míg Petrovics ugyancsak 5 pontot szerzett. Nedeljkovics és Kalabar dr. között tehát csupán a zemuni Filipovics és a zagrebi Avirovics mesterjelöltek állnak 4 és fél, illetve 4 egységgel.

KONZUM

Kávé és tea süzvetlen behozatal.
KÜLÖN FÜSZEROSZTÁLY!

Tu'adonos:

Csabay Dezső
SZUBOTICA

a főpostával szemben. Telefon 20

Figyelem! A náluni vásárolt kávézacskóit ne dobja el, mert azt teljes értékben beavatjuk.

AZ ELÁTKOZOTT SÁRGA KASTÉLY

Diván György, Padej egykori hirhedt földesurának emlékét csak a romladozó sárga kastély előtt álló »hajdukalpagos oszlop« hirdeti még. - Egy bánáti falu ahol a gyerek mint a csirke. - Egy két szó a padeji Gazdakör alapító tudós elnökéről és a falu jötevőjéről.

Padej, 1935 július végén.

... A poros ut két oldalán mint rozoga akasztófák nyulnak a seszinü égfelé a gemeskutak karjai. Az esti szürkületben távolabbról úgy néznek ki, mintha keresztre feszített latrok nyújtanák karjaikat a falu felé, amit most mint füstfelhő burkol be a sűrű kocsijáratától felvert fehér por. Padej egész népe, apraja-nagyja kora hajnaltól sötét estig küzd és verejtékeznek, hogy a napi kenyerét biztosítsa. A kenyérral „verekszik” hogy kenyere legyen. De ha a tekintetünk végig siklik az élettekétől felbarázdált földnélküli magyar ember okos homlokán és találkozik az elborult tekintettel, akkor kétség fogja el, jut-e majd elég és jut-e majd mindenkinek kenyér? — De Padéjnak, ennek a szétszórt régi falunak dolgos népe ennek ellenére, hogy létezése óta mindig sanyaru sorsban volt része lankadatlanul küzd, bizva bizik és — dolgozik.

AZ ELÁTKOZOTT SÁRGA KASTÉLY

Padej „főucáján” végig haladva az idegen egy romladozó hatalmas méretű kastélyszerű házra lesz figyelmes. Tornácos, széles ablakai olyanok mint titkot tartó gonosz szemek, melyek a széles és gödrös országutra tekintenek. A némaságukban is — már méretükénél fogva — olyan beszédes ablak szemek végig néznek minden idegent és farkasszemet néznek minden vándorral. A nagy háztömb előtt valamikor kert lehetett. A főbejárat előtt pedig vastag, kettébetört gránitoszlop áll. A gránitoszlop oldalain erőszakos ütések nyomai láthatók. Egy görnyedthátú őszbe csavarodott üstökű benszülött elmesélte a „sárga kastély” volt urainak tobzódó életét és a régi idők földes urainál — kevés kivételével — szokásos és annyira gyűlölt kényuraskodását. De a zsellér nép imája vagy átka beteljesült itten, — ebben az esetben — mert a hirhedt földesur utolérte a nemezis. A kastély előtt álló kettébetört gránitoszlop szinte jelképe lehet annak a tragédiának ami ebben a romladozó házban egy század előtt lejátszódott.

A HAJDUKALPAGOS GRÁNITOSZLOP

... 1806-ban Diván György lett Padej község ura. Pompázó kastélyt építtetett. A díszes falak között tobzódó életet folytatott a kastély és a zsellérekből álló falunak földesura. Egy nap fényesre csiszolt gránitoszlopot állíttatott fel a hirhedt földesur a kastély előtt. Másnap pedig a fényesre csiszolt gránitoszlop tetején fekete struccollas hajdu kalpag volt látható. És ott állt fegyverben és kezében kutyakorbáccsal egy óriásnak is beillő hajdu. A munkára siető zsellér nép pedig csodálkozva nézte a földesur új intézkedését. Nem tudták megérteni mit készít a kastély ura ellenük. Mert tudták, hogy keserítésükre készült a csiszolt gránitoszlop. Nem is csalatkoztak. A Góliát növésű hajdu tudtukra adta, hogy ezetnul, ha a kastély előtt mennek el és az oszlopon ott látják a tollas hajdukalpagot kalapjukat levéve üdvözölni kötelesek.

Nem segített az egész falu zugolódása sem. Aki ellenszegült, azt az óriás hajdu deresre huzta és egy hétig étlen-szomjan dolgozni kellett a földesurnál.

De a nép imáját és átkát meghallgatta a védtelenek Oltalmazója és Ura. A kastély

urát nagy bánat érte. Legkedvesebb fia akaratára ellenére egy szegény pórleányt akart a szomszéd faluból feleségül venni.

Diván György, a teljhatalmu nagy ur egyik nap átrándult abba a faluba, ahol fiának kedvese lakott. Mikor megpillantotta és beszélni kezdett az egyszerű de angyali szépségű pórleánnyal olthatatlan szerelemre gyűlladt bűnös szíve. Négyes fogatján kastélyába vitte a leányt és ellenkezése ellenére feleségül vette. Fiát pedig a kastély hátsó részén lévő — ma is látható — vasajtóval ellátott magtárba záratta. A fia a pár évi raboskodásban megőrült, a hirhedt földesur pedig elszegényedett. Utolsó vagyonán a templom mellett sirboltott építtetett. Halála előtt magába szállt és Istentől — aki minden bűnösnek megbocsájt — feloldozást is nyert bűneiért. A nép, a sanyargatott nép azonban nem olyan nagylelkű. Nem bocsájtott meg egykori földesurának és még ma sem beszél róla megbocsájtóthangon és szeretettel. A hajdukalpagos gránitoszlopot a nép baltával verte szét. A gránitoszlop kettébetört éppen úgy mint a hatalmas ur egész élete...

A FALU „ÉDESAPJA”

De van Padejnek olyan emléke is, amit nem lehet szétzuzni, ami tovább tart mint akármilyen gránitoszlop. Ez az emlék, a szeretet és a hála, ami a falu lakóinak lelkében él még ma is. Nem volt földesur, nem voltak hajdui, csak egyszerű és a néppel érező tanító mester — később igazgatótanító volt. Herresbacher József nevét nem csak a falu öregei, de a gyerekek is ismerik. Szinte a lehetetlennel határos munkaképességgel, lelkesedéssel és szeretettel csüngött a falu népén és minden igyekezete az volt, hogy könnyítsen embertestvérei nehéz sorsán. Ötven évvel ezelőtt 1885-ben megalapozta a mai Gazdakör pilléreit. Az egyesület kitünően összeválogatott szakkönyvtárral gazdagodott. Mezőgazdasági előadásokat tartottak szakelőadásokat a falu népének, amit — mint igen sok jel igazol — nemcsak az akkori előadások hallgatói, hanem unokái is hasznát veszik. Önzetlen és fáradhatatlan, hosszú évtizedeken át való munkálkodásáért nem kapott más emléket csak egy-két elismerő szót és egy dolgos falu népének örök háláját. És vasárnaponként a kis templomban a munkában megörnyedt és becsületben megőszült falu szülöttjei imájukban foglalkoznak a „falú édes apjának” — nevét.

PADEJ FÖLDNÉLKÜLI MAGYAR NÉPE A LEGJOBB FÖLDMŰVES

A történelem kerekének fordulása és az Élet ostorcsapásai szétzúzták, megsemmisítették Padej egykori urait. Az Ormosdy, a Dudvarski és a Diván családok megszűntek Padej urai lenni. Ki más vidékre költözött, ki pedig vissza ősei közé... A nagybirtokok felforgácsolódtak csak a nép, amely e végtelenbe nyúló földeket dolgozta és veritékével áztatta, maradt meg — legtöbbször földnélküli. De ez a földnélküli maradt őserővel bíró nép, messze vidéken ismert, nagy szaktudású földmunkás. Egy évtizeddel ezelőtt nagyszámban voltak olyanok, akik „új hazát kerestek messze a tengeren túl”. És ekkor a faluban élő és velük együtt felnőtt szerb polgártársak küldöttségileg keresték fel az illetékes fórumot, hogy a földnélküli

Főhuzás augusztus 8-31-ig

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a főelárusítónál:

LUSTIG LAJOS vállőüzletében

Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13

magyaroknak is adjanak földet. Az illetékesek méltányolták is a kérést mert féltő volt, hogy a kitünő földmunkások, a földnélküli magyarok kivándorolnak. De hiába van földje többnek. Az étellel keserves harcot kell vívnia mindegyiknek. Talán egyedüli örömiük abban van, hogy estebédkor sok ilyen házban öt-hat pár gyermeki kéz kulcsolódik imára és az ártatlan gyerek hadsereg csicsérgése elfelejteti velük a bizonytalan holnap gondját, baját és csalódásait... Bánátban talán nincsen még egy ilyen falu, ahol annyi életerős gyerek volna mint Padéjon. Nincsen olyan ház ahonnan gyereksírás ne hallatszana. A mostani „aktív” harangozónak harminckét gyermeke volt... Azt lehet mondani, Padéjon több a gyerek mint a csirke.

A GONDÚZÓ NYOMTATOTT BETŰ

... És a falu pihenést nem ismerő népe, mely minden reggel új viadalra ébred, időt talál ha könyv van, az ujság és az irás olvasására is. Minden házban van ujság és az álmáriomon ott van a könyv. Mint hallottam — és eddig még földetűró embertől nem hallottam: „Uram, nekünk gondúzó a nyomtatott betű” — ezt mondja mindegyik ezek között a szorgalmas és kérgestenyérű emberek között.

És hogy így megszerették ezt a „gondúzó”, legnagyobb érdeme van a Gazdakör mostani elnökének Haib Jánosnak! Igaz, a Gazdakör szünetelt egy ideig és csak 1934 őszén kezdte el áldásos működését ismét. A Gazdakör mostani érdemes elnöke Haib János a Gazdakör megalapítójának, megboldogult Herresbacher Józsefnek nyomdokain halad. Minden műkedvelő- és szakelőadás ő kezének nyomait viseli. Ebben a munkában önzetlen segítőtársakra akadt a Gazdakör mostani vezetőségének minden tagjában!

★

... Táboorsi István sovány, markáns figurája, aki mintha képe az önrézetes és értelmes földesgazdának, Csillag István beszédes okos szemei, Bus János elméskedése és Komlós Illés meg Vastag Ferenc napbarnított arca valamint a többi „névtelenek” képe és férfias szavajárása sokáig fognak kísélni vándor utamon...

Esztelneky Imre

Magyar vizum nélkül léphető át a magyar határ a Szegedre és Szegeden át Magyarországra való utazásoknál

E kedvezmény aug. 2-17-ig vehető igénybe, amikor is Szegeden Szabadtéri Ünnepi Játékokat tartanak. A Szegeden fizetendő vizumilleték mindössze 2.50 pengő. Szegeden bemutatásra kerül többek közt az Ember Tragédiája, Mascagni Parasztszünet és Hubay Cremonai hegedős c. operái stb., stb. A magyar határ vizumnélküli való átlépéséhez külön igazolvány szükséges és ennek alapján 3 hónapig lehet Magyarországon tartózkodni. Igazolványok kaphatók Jugoszlávia minden nagyobb helyiségében működő Putnik és Eruskagora utazási irodákban, továbbá a feljött pénzügyintézeteknél, Horgoson az ottani Gazdakörnél, Zagrebben a magyar konzulátusnál, Beogradban a magyar utlevélhivatalnál és a beogradai Magyar Kereskedelmi Képviselet Utazási osztályánál (Beograd, Jakšičeva ul. 2., tel. 21-863).

KÖZGAZDASÁG

Veszélyben a Vojvodina méhészete

A Vojvodina méhészetére súlyos megpróbáltatás vár és a jelek szerint az 1928—1929-es katasztrófális évek megismétlődése áll küszöbön, mely évek után az aszályos év és a rákövetkező zord tél a Vojvodina méhállományának 75 százalékát elvitte. Szomorúan kell megállapítani, hogy a készülő súlyos megpróbáltatás a vojvodinai magyar méhészeket annál súlyosabban érinti miután teljes szervezetlenségben, gyámoltalanul várják a bekövetkezendő katasztrófát.

Itt a Duna partján napról-napra látom a Bácska felől érkező megszökött maroknyi éhrajokat, melyek kaptáraikat elhagyták, s jobb területet keresve nyugat felé veszik útjukat. Életösztönüktől hajtva menekülnek nyugatfelé, hol az életük fenntartására jobb lehetőséget remélnek. Így volt ez az 1928—29-es években is, ami intő példa a méhészek részére, hogy résen legyenek és a méhállományuk megmentése érdekében minden lehetőséget megtegyenek. All ez főleg a tapasztalatlanabb kezdőkre, kiknek létszáma az utóbbi években tetemesen megnövekedett. Tekintettel az idők komolyságára, az alább megszívlelendő tanácsra hívom fel a vojvodinai magyar méhésztársaim figyelmét:

A helyzet körülbelül már az, hogy méhállományunkat csakis áldozatok árán menthetjük át a bekövetkezendő jobb méhésztársaságoktól pedig visszariadunk nem szabad, mert aki az áldozatot helyesen viszi keresztül a jövő évben okvetlen a jobb méhésztársaságban fogja számítását megtalálni, míg az áldozatkészségre nem hajlandók méhei biztos, hogy fölveszik a néhai nevet. Tavaszra sok-sok méhésztársaságban csak üres kaptárakat fogunk látni és a tavaszi gyászjelentést akár már most is megmerném írni. Ritka hely a Vojvodinában ahol az idén egy keveset pergették, a legtöbb méhésztársaságban a pergető még nem volt használatban. A napraforgót az idén nem járják a méhek, tehát ez sem méz. A tarlók már majdnem mindenütt teljesen kiszáradtak, a föld oly száraz, kemény, hogy ahol az eke még nem járt, nagy esők kellene neki, hogy a tisztes fűből, ha bár későn is, de valamit gyűjthesse a méhek. A kiadós esők pedig egyre késnek s így a tarlókban már nem is reménykedhetünk. A dunamenti nagyobb réteket már mind ellepték az élelmesebb méhésztársaságok, akik a méhesaládjaik fejlődését és betelelését itt látják biztosítottnak, ha ugyan ők is nem tévednek, mert az árterületeket sokáig magas víz borította és a virágzó növények fejlődését sokáig késleltette. A leghelyesebb megoldás tehát, ha az öreg anyás gyenge méhesaládokat felosztjuk és a fiatalanyás családokkal egyesítjük. Így kevesebb a méhesalád, de népes, melyeket haladéktalanul serkentő etetéssel kell ösztönöznünk, hogy az anya serényebben petézzon és így a család őszig jól népes legyen, de főleg sok fiatal bogár legyen a kaptárban, mely a jó telelés egyik feltétele. A serkentő etetés felfőzött cukorsziruppal, vagy hígított mézzel kis adagolással történjen. A mézben szegény családokat előbb nagy adagolással gyorsan fel kell segíteni, hogy a fiasítást bő mézszorú övezze, vagyis, hogy jócskán legyen élelme, mert különben a kis adagolással a serkentő etetés nem sokat ér. Így módon a családok őszig jól felerősödnek és ha a legelő — bár későre is — feljavul az erős családok azt gyorsan kihasználják és bő téli élelemmel látják el magukat. Jó téli élelem mellett az ily családok a legzordóbb telet is szerencsésen átélnek. De nem így a magukra hagyott koplaló, esenevész családcskák, melyek a hordástalan idő alatt nem szaporodnak. Sok esetben az anya teljesen beszűnteti a fiasítást, őszre pedig esu-

pa öreg bogár van a kaptárban, melyek a telet megannyi mézkészlet mellett sem bírják és nagy részük már a télen elpusztul, a többi pedig ha meg is éri a tavaszt, az első kirepülés után pusztul el. Mert az ily öreg méhek szervezete már amúgy is le van gyengülve s az ő sorsuk már az elmulás. Téved tehát az aki az ily családok őszii egyesítésével véli a népes családokat elérni. betelelés ideje nem az ősz, hanem az augusztus, amit azzal kezdünk, hogy hordástalan idő esetén az anyát bővebb munkára serkentjük még akkor is ha ez áldozatot kívánó etetést követel.

Nyomatékosan hangsúlyozom, hogy a bekövetkezendő tél nagy meglepetést fog hozni a Vojvodina méhészetére. Ne áltassa magát senki a zárt telelés és a különböző telelési fogások sikerével. Ily esetben a gyümölcs sem használtak azok, bár könnyű a méhek telelésén, de nyugodt lelkiismerettel csak a fenti módszer alkalmazása mellett engedhetjük méheinket a télnek és sikeres tavaszi mézre csak így számíthatunk. Utalok itt az 1928—29-es évek tanulságaira amikor is csak azok a méhésztársaságok tudtak eredményt felmutatni a tavaszi mézretelest illetően, akik a telelést a fentiek szerint intézték, azaz méhesaládjaik megfelelő élelemmel és sok fiatal bogárral mentek a télnek. Bár mások is átteleltették méheiket, a fakadó tavaszt megérték, de a kaptáraik elnéptelenedtek, eredményt felmutatni nem tudtak és kaptáraikat csak méhvásárlás útján — jó borsos áron — tudták újból benépesíteni. Okuljunk a más kárán és ne feledjük: a zsupori kétszer fizet.

Sok méhésztársam érdeklődik nálam, ta nácsot kér, megfelelő méhlegelő, olesó etető méz után érdeklődnek. Valamennyi egyforma nótát fuj, válaszom tehát e helyen adom, mert képtelen vagyok mindenkinek külön-külön válaszolni. Méhlegelő, olesó etetőmész! Késő Méhésztársaság! Amint a fentiekből látjuk mindkettőnek a méhésztársaságban kellene lenni, tehát mindent idejében. De ki az aki mindezekről már előre gondolkozott volna? Az egyetlen magyar nyelvű szaklapunk megszűnt, nincsenek jól kiépített szervezeteink, nincs jólétesültség, gyors hírszolgálat. A jugoszláviai magyar méhésztársaságok zöme gyámoltalanul, szétszórva, a legnagyobb tájékozatlanságban él. Ez pedig a saját hibánk amiért igen sokszor alaposan megfizetünk, így a jelen esetben is. Igen helyesen írja egyik méhésztársam, hogy amíg jól áll a feje alja beszélhetnek neki, alszik, alszik és kerseres síró melódiákat. Pedig ez másként is lehetne. Hasonló esetben a jól bevezetett szaklap a jólétesültség és gyors hírszolgálat, no meg a jól kiépített szervezet feleslegessé tenné a fejnélküli kapkodást mert idejében meg volna mindenre a segítség. Tavaly például éppen azon a vidéken ahol a magyar méhésztársaságok zöme él volt a legkiadósabb rekord mézretelezés, a mézet potom árért kótyavetyélték el, pedig ugyanekkor az ország másik részén a legnagyobb mézhiányban szenvedtek a családok. Mindezeket tudva nem kellett volna a mézet potom árért eladni, de sok-sok hasonló eset kell, hogy végre kinyissa a szemünket és a tettek mezejére kell lépünk, hogy gyámoltatlanságunk végre megszűnjön.

A Reggeli Ujság egyik cikke igen helyesen a gazdasági megerősödést jelölte az itteni magyar kisebbségi mozgalom főfeladatául, ami magyarul annyit jelent, hogy akinek pénze van annak esze is, no meg az ur az a másvilágon is csak ur, továbbá — pénz beszél, kutya ugat. A gazdasági megerősödés legyen tehát a célkitűzésünk, mert egyedül csak ez az egy fix pont melyen a kisebbségi mozgalomunk szilárdan állhat és

ezt a támpontot. Kell bővítenünk, hogy szavunknak sulya is legyen. Szervezkedjünk amely erőssé csak tudunk gazdaságilag. A közgazdaságnak a méhészt is egyik láncszeme.

Tamaskó József, Bogojevo

Az új vasúti menetrend kidolgozása

Az államvasutak szuboticiai igazgatósága megkezdte az 1936-37 évi menetrend összeállításának munkáját. Ebből az alkalomból a noviszádi kereskedelmi és iparkamara részletes javaslatot dolgozott ki és juttatott el a szuboticiai vasutigazgatósághoz. A javaslatban rámuatott arra, hogyan kellene az egyes vonalak menetrendjét megváltoztatni. A javaslatban nagy figyelmet fordítottak a beograd-suboticiai vonalra, különösen annak legforgalmasabb szakaszára a Beograd—Noviszád közöttire. A kamara az esti kombinált 14 számú vonat helyett, amely 18.35 órakor indul Beogradból és 21.19 órakor érkezik Noviszádra, egy gyorsabb járatu önálló vonatot kér, amely Szuboticiáig közlekedne. Ez a vonat természetesen Szubotica és Beograd között is járna. Ezzel a Dunabánság északi részei is sokkal kedvezőbb összeköttetést kapnának Noviszáddal és Beograddal. Ezenfelül Noviszád is jó esti összeköttetést kapna Beograddal. A kamara azt is kérte, hogy reggel újabb vonatot indítsanak Beogradba, amelynek jobb összeköttetése lenne a Beogradból induló vonatokhoz.

A többi vonalakra vonatkozólag is tett előterjesztést a noviszádi kamara. Így a Kula—Palánka, Noviszád—Sztári Becsej—Szentia—Szubotica, Noviszád—Odszaci—Apatin—Szombor, Noviszád—Oszijek, Szubotica—Vinkovci, Szubotica—Bogojevo, Rigyica—Szombor, Csantavir—Zsednik és más vonalakra vonatkozólag is tett előterjesztést. A kamara különösen azt kérte, hogy az átszállásra legyenek tekintettel a menetrend összeállításánál. Kérte több vonat járat meggyorsítását is, így a Szubotica—Bogojevo és Szubotica—Vinkovci vonalon. Szükségesnek tartja a kamara közvetlen motorvonat beállítását a Noviszád—Oszijek, Noviszád—Szombor, Szubotica—Horgos vonalakon.

Bizonyosra vehető, hogy a vasutigazgatóság tekintettel lesz a közgazdasági érdekekre és úgy javítja meg a vasúti közlekedést, amint ezt az utazó közönség érdekei megkívánják.

Változatlannak a kenderárak

Odszacirol jelentik: A tegnapi hetivásáron mintegy tíz tonna elsőrendű parasztkender talált vevőre, átlagban 7 dináros áron. A kenderkészletek most már nagyon megesappantak és már csak a belföldi tilolók szükségletét fedezik. Máso rendű áru van még raktáron. A terméskilátások az elmúlt héten újra rosszabbodtak, néhány helyen a nagy szárazságtól kiégett a kender, és ahol eső volt, ott is csak közepesnek ígérkezik.

Hivatalos árfolyamok:

(Első számosság a kereslet, a második a kínálat árait tünteti fel).	
Ia parasztkender	6,75—7,25
IIa parasztkender	6,00—6,50
Kardakender	5,50—5,75
Tisztított törési kóc	3,00—3,75
I-a tilolt kender	8,25—9,—
II-a tilolt kender	7,50—8,—
I-a tilolt kóc	5,00—5,50
II-a tilolt kóc	4,50—5,—
5-ös istrángkender	9,75—10,25
5-ös szakállkender	7,75—8,25
6-os istrángkender	11,25—11,75
6-os szakállkender	8,75—9,25
Kézi gerebenkóc	5,25—5,50

Minden „PHILIPS” rádiótulajdonos javítás és lámpacsere végett forduljon bizalommal Philips Rádiószolgálathoz

Radojica M. Teofanović
Noviszád, Kralja Petra ulica 15. 1935

Használt testrészekből új arcot, kezet, lábat csinál az angol tudomány

Forradalom a plasztikai műtétek terén

Az orvostudomány egyik legfiatalabb ága, az úgynevezett kozmetikai sebészet, Angliában egyre csodásabb eredményeket produkál. A műtétek természeténél fogva érthető, hogy a sikeres beavatkozásokról csak ritkán szivárognak hírek a nyilvánosság elé, de köztudomású, hogy a fiatal orvosnemek megfelelőleg a sebészeti kozmetikában, vagy inkább a kozmetikai sebészetben kitűnő megélhetési lehetőségeket talál. A német tudósok Angliába özönlése, melyet a III. Birodalom magatartása idézett elő, az angol orvostudomány számára értékes együttműködésnek vetette meg alapját és már edig is sok új lehetőséggel ajándékozta meg az angol kutatást. Most például sok szó esik orvosi körökben egy merész kísérletről, mely már ezen a szoros angol-német együttműködésen alapszik.

KETTŐS AMPUTÁCIÓ

A plasztikai műtétek egyik legnevesebb londoni specialistája, mihelyt az illetékes hatóságoktól megkapja erre az engedélyt, egy kar-átültetési operációval igyekszik szebbé tenni egy fiatal emberéletet. Egy különben teljesen egészséges kislány kéz nélkül jött a világra. Egyik karja csonkban végződik. Eddig a nyomorék sorsa várt volna a kéz nélküli gyerekekre, most a sebész megkísérli, hogy egy nem örökölhető betegségben szenvedő és menthetetlen állapotban lévő hasonló koru és ugyanazon vércsoport-hoz tartozó leány alsó karját plántálja a csonka testrészt helyébe. Az orvos szerint miután a gyerek izomzata, ideg-, ér- és testrendszere nem mutat semmiféle rendelkezésre álló sikert, — a műtétnek kétségtelenül sikerülnie kell. Persze, az operáció előfeltétele a hatósági engedély és, őszintén szólva, ebben nem hiszünk. Bármennyire merész és nagyszabású is az orvos elgondolása, a gyakorlati megvalósítás olyan megdöbbentő perspektívát tár fel a szükséges kétszeres amputáció következtében, hogy nagyon valószínűtlennek látszik az állam beleegyezése. Az operátor viszont, mint nyilatkozatában mondja, bár tisztában van a törvényes nehézségekkel, már megtette a szükséges lépéseket és minden oka megvan arra, hogy bizonnyal a sikerben. Így, vagy úgy, a tény maga, hogy már komolyan gondolkodnak egy ilyen műtét lehetőségére, mindennél jobban bizonyítja a forradalmi átalakulást, mely az orvostudomány emez ágában bekövetkezett.

ÚJ ARC AZ ÖSSZEZUZOTT HELYETT

Anglia egyik legkitűnőbb sebésze, Sir Harold Gillies, pár hónap előtt ugyszólván teljesen új arcot adott egy tizenháromszentendős kislánynak, a Farnham Commonban lakó Cynthia Wilsonnak. A lányt egy automobil gázolta el. A szerencsétlenség következtében az arcot szörnyű sebhelyek ékelték el, a fejforma eltorzult és mindkét állkapocs törése következtében az arc teljesen deformálódott. Különböző csont és bőr átplántálásokkal Gillies olyannyira helyreállította a lány külsejét, hogy a gyerek, akiről még az orvosok és az ápolónők is azt mondták, hogy jobb számára, ha meghal, ma már ismét teljesen normális benyomást tesz. A világháborúban megkezdett operációkat, melyek lövésektől megcsonkított arcú katonákon próbálták átplántálás révén segíteni, a legutóbbi évek során egyre jobban tökéletesítették.

Persze, nem minden kozmetikai műtét vezethető vissza ilyen tragikus okokra. Az egyik neves londoni kozmetikus sebész arra az esetre legbüszkébb, mellyel egy elháríthatatlannak látszó válópert akadályozott meg. Egy francia grófnőn oly nagy

mértékben mutatkoztak a korai megöregedés jelei, hogy férje nem akart tovább vele élni. Az asszony érthető okokból nem kérészt fel egy párizsi orvost, hanem a londoni specialistához jött még mielőtt sor került volna a válóper tárgyalására.

A GRÓFNŐT NEM ISMERI MEG A FÉRJE

A grófnő óhajának megfelelőleg egész sereg műtétet hajtottak rajta végbe és pedig oly nagy sikerrel végződött az az „általános renoválás”, hogy saját férje nem ismert rá. Levele szerint férje, amikor először találkozott vele Párizsba való visszatérése után, zavartan jegyezte meg: „valahonnan

ismerősök a vonásai... rokona talán a feleségemnek”... a válóper pedig elmaradt. Ugyanilyen „general overhaul“-t kér egy aránylag fiatal ápolónő, aki, miután koránál husz-huszonöt évvel idősebbnek látszott, nem jutott álláshoz. „Ugy kitáraztuk az arcát, mint egy házat szokás” — mondotta száraz humorral az orvos.

Az orr- és ajakműtétek a leggyakoribbak és általában ma már nagyon egyszerűeknek mondhatók. Nemcsak nők, hanem férfiak is alávetik magukat ilyen kozmetikai műtéteknek, főleg üzletemberek, akiknek kellemetlen külseje a rendkívül fejlett esztétikai érzékkel rendelkező angoloknál gázdaságilag is súlyos hátrányt jelent.

Az egyszerűbb kozmetikai műtéteknek Londonban már pontos árszabása van. Új fülek körülbelül 40.000 dinárba kerülnek. Az új orr ára 20—30.000. A kézráncainak eltüntetése 30.000 dinár. Jóval drágább mind ezeknél a teljes „renoválás”, melyre ezer fontnál olcsóbban alig vállalkoznak a londoni specialisták.

Elszakadt a tengeralatti kábel a polipok sulya alatt

A Csendes-óceáni Jap sziget és Hongkong között hatalmas zavart okozott a napokban egy tengeralatti kábelszakadás. Az angolok kínai üzleti központja, ahol igen élénk tőzsdéi élet folyik, rendkívül sokat szenvedett az üzlezavar miatt, aminek kijávitására hatalmas jutalomösszeget helyeztek kiállításba. Az üzleti élet a Távolkeleten még nem használja a rádiószolgálat áldásait s mivel egyrészt a kábelszolgálat jóval olcsóbb, másrészt talán megbízhatóbb is: a hongkongi kereskedőnegyed megmaradt a régi hírközlési metódusnál. A legújabb kábelszakadás azonban már gondolkodásra készíti a hongkongiakat is, annál inkább, mert mint legutóbb kiderült, valami okból kifolyólag hatalmas polipesordák vándorolnak a kábelhuzam mentén és ahol letelepsznek, oly óriási tulterheléssel lépik meg a vezetékeket, hogy a szakadások egész sora fenyegeti a kábelentartó társaságokat.

MILLIÓS VESZTESÉG

— Junius harmadikán — írja az East News hongkongi lap — este tíz órakor nagyon fontos és a kínai-japán összeütközések miatt szinte életbe, de talán még jobban zsebbevágó táviratváltások követték egymást a Kína—sanfranciscoi vonalon. Óriási teaszállítmányról volt szó, amelyet Hongkong adott el az Uniónak. Abban a pillanatban, amint a leszállítás konkretizálása körül esérélték ki egymás nézetét az üzletfelek: valahol künn a tengeren baj történt a kábelrel! Az érintkezés megszakadt s egész éjszaka hiába kísérleteztek az állomások, nem sikerült helyreállítani a hírszolgálat zavartalanságát. Reggelre kiderült, hogy valahol kábelszakadás történt. A teakereskedő — folytatja a lap — milliós veszteségeket szenved a vismayor miatt, amit az amerikaiak aligha honorálnak majd és rádió útján le is mondták a szállítmányt.

Más üzleti ténykedésekre is bénító hatással volt a kábel romlása. Ezért még az éjszaka folyamán összedugták fejüket az érdekeltek és ezer font jutalmat tűztek ki annak a mélytengeri buvárnak, aki elsőnek fedezi fel a szakadás helyét, további ezret pedig a javítószemélyzetnek, ha a vezetéket negyvennyolc órán belül helyreállítja.

A kábeljavító hajó azonnal kifutott a hongkongi kikötőből, ugyanakkor pedig a japán tulajdont képező Jap szigeteről is elindult egy gőzös. Roppant érdekesen írja le az újság a javítás munkáját, amiről nekünk alig lehet fogalmunk.

A kábel emberkar vastagságú, többszörösen szigetelt vezeték, amely nem fekszik mindenütt a tenger fenekén, hanem a mélységben lebegve, végtelen szallagként vezet egyik állomástól a másikhoz. Rendszerint még a vezetékre nehezedő, elsüllyedt hajóroncs alatt sem pattan el a kábel, annyira szilárd az anyaga. A vastag gumiréteg alá víz sem hatolhat, hogy elrágja a huzalokat. Értelmetlennek látszott tehát a szakadás.

Az ilyen hibák javítása közben a leg súlyosabb feladat a szakadás helyének megállapítása, ami hasonló a szénakazalbn keresendő gombostű esetéhez. Ha viharos a tenger, duplán nehéz a kábel követése, mert úgy a hajót, mint magát a vezetéket messzire el sodorhatja az ár. Ezért aztán a kábeljavító hajókon csupa szakképzett és minden hájjal kikent, a tenger szeszélyeivel teljesen tisztában levő hajósok szolgálnak.

HATSZOR VÁGTAK ÁT A KÁBELT, MIG A HIBÁRA RÁKADTAK

A Hongkongból elindult gőzös korán reggel kiemelte a kábelt a tengerből, átvágta azt és egy készüléket kapcsolt eleven testébe, megállapítandó, hogy a kiemelt pont és a hongkongi állomás közti kábelrész ép-e? Mert ha nem: úgy a hibát a közbeeső utvonalon kell keresni. Hatszor történt ez a próba egyetlen nap alatt s még mindig nem érték el a szakadás helyét. A kiemelés szörnyű munka, hiszen a kábel rendszerint 3—400 méter mélységben fekszik; hosszu szondákkal kell megkeresni s ha megvan, vágóollóval kell lehatolni hozzá, hogy emelés közben a gép jól szigetelt vezetéke behatolhasson a sodronyok testébe. A vágóolló többtonnás acélszörny, amelynek kalimpáló, több méteres karjai, mihelyt kábelt értek, azt azonnal elfogják. Ha az olló a vezetéket hatvan méterre hozta a felszín alá, buvárok szállnak le, hogy a kábelt közelebről megvizsgálják.

Végre, harmincöt órai megfeszített munka után megtalálta a hajó azt a pontot, ahonnan nem lehetett összeköttetést létesíteni Hongkonnal. Ekkorra azonban már ott volt a japán hajó is. Egyesült erővel kezdetét vette a munka azon a huszmérföldes szakaszon, melyben a szakadásnak lennie kellett. Egy-egy mérföldnyire a két hajó közrefogta a kábelt és most már egymással csinálta egyik próbát a másik után.

A tenger nagyon viharos volt, de ez nem akadályozta a tengerészeket emberfeletti munkájukban. Végre megtalálták a pontot, ahol a kábel elszakadt s most már meg kel-

lett keresni és a hajókra kellett emelni a vezeték két végét, hogy azt újból összekapcsolhassák. Szorgalmasan dolgoztak a mélyben turkáló vágóollók s a hongkongi hajó csakhamar el is kapta egyik kábel végét. Kiemelés közben azonban kiderült, hogy a gőzdaruk nem bírják el a rettenetes súlyt, ami a vezetékre nehezedett a víz alatt!

Mindnyájan arra gondoltak, hogy a kábel testét valami éles szikladarab szelte ketté vagy valami tengeralatti földrengés temette el. Igénybe kellett venni a japánok sokkal erősebb és minden technikai újítással felszerelt hajógépjait is és így, közös erővel, nagynehezen sikerült a vezeték végét kiemelni a vízből. Mihelyt azonban a kábel kibukkant, a tengerészek irtózáttal és rémülten hagyták el munkahelyeiket!

A vezeték, egyetlen vonagló, rángatózó csomóba keveredve, egész polipcsaládok lógtak! Sűrűlöztek a szertevagdosott csápok és a szívók rátapadtak a hajóoldalra, úgyhogy alig lehetett azokat hosszú vakarókkal elválasztani a vastól! Nyolc-tíz, sohasem látott nagyságú polipból álló családok nyüzsgtek a vezetéken. Rettenetes büz terjengett mindenfelé és a vonagló szörnyek miatt nem lehetett a gépek közelébe se férni.

De a vágóolló tizmázsás acélsápjja mégis erősebbnek bizonyult, mint a polipcsalád, mert jól tartotta a kábelt, amelyet a mélytengeri állatok mindenképpen ki akartak szakítani a fogókból! Az órák multak, a vihar egyre erősebben dobálta a hajókat, valamit tenni kellett!

Végül is egyik gépésztszít oldotta meg a problémát. Működésbe hozta a szivattyukat és ezeken át forró vízzel árasztotta el a dü-

hösen vagdalkozó polipokat. A csövek perze tönkrementek, de a szörnyek is letekeredtek a kábeltől és visszapotyogtak a mélységbe, ahol összeégve, leforrázva terültek el. Viszont a kábelhengerek, a vezeték felcsavarása közben, újra meg újra felszínre hoztak újabb polipcsaládokat. Rettenetes munka volt, amíg a kábel szelét szabaddá tudták tenni mindkét végén és hozzáfoghattak az összeillesztéshez.

A POLIPOK SZERETNEK HINTAZNI

A jutalmazásra kitűzött idő utolsó órájában sikerült csak Hongkong és Jap szigete között az összeköttetést helyrehozni. A hajók elbucsztak egymástól és hazatértek. A holtfáradt tengerészek napokig nem is reagáltak az őket megillető dicséretre és a pénzért senki sem jelentkezett. Mindnyájan mély álomban heverték kabinjaikban!

A hozzáértők megállapították, hogy a tengeralatti kábel, amely a vízben lebeg, ezáltal tényleg azért szakadt el, mivel a vándorpolipok százával telepedtek rá és legalább is ezer tonna súlyal nehezedtek a sodronyokra. Ennyi súly alatt szét kellett pattanni a kábelnek. Ennyit nem bír el a világ egyetlen vizalatti kábelje sem! A természettudósok értelmetlenül állnak a polip-rejtéllyel szemben, s kijelentik, hogy régóta ismerik már ezeknek a szörnyű állatoknak azt a tulajdonságát, hogy kiálló sziklákon, hajóroncsokon vagy akár kábelben is nagyon szeretik hímhálni ormóttan testüket. Ez lehetett az oka annak, hogy a kábel elszakadt a Csendes-óceánban és millió veszteséget okozott a hongkongi teakereskedőknek. F.

Magasba kell szállni a kutatónak, ha a föld mélyébe akar látni

Repülőszolgálat ókori városok, a dzsungel rejtelméi és óriás meteor felkutatására

Több, mint két évtizede annak, hogy lezárult a repülőtechnika első hősi korszaka, amikor minden egyes felszállás még regész, vakmerő vállalkozás volt. Az ember megtanult repülni.

Azonban a repülésnek annak a reális-száraz elipariásodásából is, amely a nyilvános légiforgalmi társaságok üzletszerű üzembiztonságában nyilvánul meg, újabb romantika bontakozik ki, mert a repülés nemcsak technikailag egyszerű teljesítmény, hanem egyben minden idők emberileg legfelnagyobb vívmányainak egyike is.

Köztudomású, milyen nagy szolgálatot tett a repülőgép a térképkészítésnek, a földfelület kartográfiájának, ahol a felméréndő területnek a magasból, több nézőpontból való lefényképezése és a fényképeknek projektívgeometriai uton való feldolgozása az áttekintés gyorsaságát s hibátlanosságát, a mérési eljárások leegyszerűsítését és pontosságát eddig ismeretlen tökélyre vitte.

Még sokkal tanulságosabb az, amit a repülőgépek teljesen váratlanul a régészeti tudomány számára hoztak. Néhány évvel ezelőtt két pilóta, kik tudtukon kívül egy régészeti szempontból nevezetes terület fölött szálltak el, odalent a talajnak színárnyalat-különbségbeli rajzait látták, melyek az árnyalateltérések halványasága dacára magukra vonták a figyelmet egyenesvonalaszerűségeikkel és szabályosságaiikkal és a gabonaföldeket is keresztezve a meglepett szemlélődőkre föld alá került, kiterjedt építkezéseknek alaprajzszerű benyomását tették. És valóban, ennek a megfigyelésnek alapján sikerült is ókori építkezéseket feltárni.

Ezóta a régészeti kutatás többiben alkalmazta átütő sikerrel ezt a sajátos és elegáns módszert. A csak fentről látható jelek révén sokszor el lehetett kerülni hosszadalmas, költséges és fáradalmas előásatásokat.

Észak-Afrika és Elő-Ázsia pusztaságain nagyon sok homok alá temetett régi várost sikerült ily módon felfedezni és napfényre hozni. Angol katonai repülők Mezopotámiában egy 27 kilométer hosszú sáncot fedeztek fel, mely a Tigris-folyótól egészen Bagdadig vezetett és a médek idejéből származik, kik a perzsa korszak elején, Krisztus előtt 550 évvel uralkodtak itt.

LINDBERGH

REPÜLŐGÉPRŐL UTAT MUTATOTT AZ INKÁK KINCSEIHEZ

Az angol Norwich melletti árpaföldeken egy katonai repülő szabályos vonalakat vett észre, melyek mentén az árpa keskeny sávok formájában csenevészeken nőtt. A talaj régészeti feltárása azt mutatta, hogy a repülő tervrajza egy ókori romváros uccáinak felel meg, — a régi római várost felépítő mészkövek anyaga a talajtól elvonta a nedvességet, ez és egyéb körülmények okozták ezeket a gabonaföldeket kereszteszerű vonalszerű árnyalatokat, melyek a maguk egységében csak fentről ismerhetők fel. Francia repülők meg Szíriában vettek észre homoktól eltemetett régi asszír táborokat és építészeti emlékeket akkor, amikor a talajra ferdén eső napsugarak kora reggel vagy késő este a felszín legkisebb egyenetlenségénél is hosszú árnyékokat vetettek. Az angol Caton-Thompson expedíció, amikor a Kharga-oázist kutatta a líbiai pusztában, repülőgépeken végzett megfigyelések alkalmával egész seereg régi erődítést és templomot fedezett fel, melyek a görög-római korszakból, Krisztus előtt néhány száz évvel való időből származnak.

Lindbergh, az Atlanti-óceán népszerű első legyőzője a középamerikai áthatolhatatlan dzsungelek fölötti repülései alkalmával az őserdő mélyén felcsillanó aranykupolát vett

észre, elrejtett város- és templomromokat, a régi maya-kultúra építményeit, — az amerikai ezredes filmjein tizenöt ilyen kupolafelvétele volt felismerhető. A kupolák környékén óriási oszlopok hevernek szerteszét, gránitkövek és kifaragott bálványpofák tűnnek elő a megnagyított filmekben. Az inkák kincséről és városairól való százados legendáknak, ugylátszik, alapjuk van. Ezeket az őserdőket gyalogszerrel még ma sem lehet bejárni, mert a kuszónövények, karvastagságú indák, állatevő növények félelmetes rengetegében kicsorbult minden bárd és fejsze — és a vörösbőrű benszülöttek, az inkák népeinek késői utódai a fák koronáiban elhelyezkedve hosszú bambuszcsövből borzalmas biztonsággal és némasággal fujják halálos kigyómérgel itatott nyilaikat. Az Egyesült-Államok régészeti intézetének vezetősége elhatározta, hogy repülőgépekkel kíséri meg azt, ami eddig lehetetlennek bizonyult. Az Amazon melletti őserdőben ugyanis egész sereg kisebb-nagyobb tó van, melyek hidrolánok számára leszállási és starthelyül alkalmasak. Rövidhullámú dróttalan adó-vevő biztosíthatja a civilizált világgal való állandó összeköttetést. Az antropológusok és kutatók azt hiszik, hogy a félelmetes indián törzsek csak az őserdő szélén tanyáznak és így könnyebb lesz hátuk mögött az inka templomokat és városromokat megtalálni. Ugy vélük továbbá, hogy ha az expedíció mégis szinesekre akadna, akkor ezek, kik még sohasem láthattak fehér embereket, bizonyára barátságosabbak lesznek és könnyebben kezelhetőbbek, mint állandóan zaklatott fajrokonaiak kint az őserdő szélein. Így tehát remélhető, hogy a repülőgép segítségével a közeljövőben fény derül az inkák életére.

OROSZ REPÜLŐK SZÁLLNAK AZ ÓRIÁSI METEOR NYOMABA

Az orosz tudományos akadémia nemrégiben egy harmadik expedíciót indított abba a szibériai őserdőterületbe, ahol 1908-ban a híres óriás-meteor csapott le. Utoljára 1927-ben kutattak utána. Vadászok adatai nyomán, kik az őserdő feletti tüneményt száz-kétszáz kilométernyi távolságból figyelték meg, az égitest súlyát legalábbis egymillió tonnára kell becsülni. Fensikről van itt szó, mely a Tunguszka-folyó felső folyásának és Tsun-folyamnak vizválasztóját alkotja, lakatlan, sziklás, mocsaras, járhatatlan őserdőterület, hegyektől övezve, — a hegyeket borító őserdő egyrészt a hatalmas világűr vándor és kísérő meteorraja valóságos lekaszált. Mindenütt óriási erdőégés nyomai. Az expedíciót vezető Kulik tanár a 100 négyzetkilométernyi terepnek, gránátölésérekhez hasonló képződményeiről térképet akar készíteni és mélységüket, alakjukat, elosztásukat pontosan megállapítani. És itt ismét a repülőgép jut majd döntő szerephez. Ugy reméli Kulik tanár, hogy most már, ha megvan a keresett terület, a repülőgépeknek egyrészt nem lesz nehéz egy könnyebben odavezető utat deríteni fel, valamint őserdőben lévő tavakon és folyókon le- és felszállani, — másrészt pedig a katasztrófa-terület madártávlatfelvételei egészen különleges tudományos jelentőségűek lesznek. A pusztulásnak tökéletes áttekintésű képét adják majd, olyat, aminőt odalent való kutatások nyomán sohasem szerezhetnénk. Az ilyen képek hasonlatosak lesznek az olasz Flegre-mezőkről való repülőfelvételekhez, avagy a Cumae melletti vulkánok madártávlatához vagy némely távcsövi holdtájképhez. Ugy véli Kulik tanár, hogy ily felvételek fontos alapjai lehetnek némely holdfelszíni alakulat megértésének, melyeknek egyes csillagászok ugyancsak meteorikus eredetű tulajdonítanak.

A tudományos világ nagy érdeklődéssel várja az orosz expedíció eredményeinek a feldolgozását. És ezeket az eredményeket nagyrészt a megvalósult Ikarus-álmoknak: a meghódított madártávlatnak fogjuk majd köszönni.

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Furcsaságok heti gyűjteménye

HUSZONHAT EVIG ÉLT A FÖLD ALATT KÉT BÉKA

Louisvilleből jelentik: Egy ásatás alkalmával nyolc méter mélységben két varangyosbékát találtak. Mind a kettő látszólag halott volt, de néhány óra múlva csodálatosképpen életre keltek és vidáman ugrándozásba fogtak. Davies, a louisvillei egyetem tanára megállapította, hogy a két béka 26 évvel ezelőtől került a föld alá és azóta tetszhalott életet élt. Az egyik még ma is él, a másik, amely már csupa csont és bőr volt, — két órával a feltámadása után végérvényesen kimúlt.

HATVANEZER FRAK A VILÁG LEGJOBB HORGÁSZÁNAK

A franciaországi Guigant községben a napokban kerül eldöntésre a nem mindennapi verseny, ahol a világ legjobb horgászának címéért folyik a küzdelem. A díj hatvan ezer frank, ami nem megvetendő összeg, a konkurrencia pedig óriási. A kis francia községben már napok óta treníroznak a sebességű folyamban a világ minden tájáról összegyűlt sporthorgászok.

A PINCÉR ARCA

Hollywoodból jelentik: George Thomas James, az egyik legdivatosabb hollywoodi étterem főpincére egy autóbaleset alkalmával súlyosan megsebezte az arcát. A bíróság 3000 dollár kártérítést állapított meg számára. Azért ítélte meg neki ilyen jelentékeny összeget, mert a főpincér arra hivatkozott, hogy a sebhely, mely az arcát eltorzítja, hivatása gyakorlatában akadályozza. Sebhelyes pincért ugyanis, mint mondotta, sehol sem alkalmaznak szívesen.

GYUFÁBÓL HADIREPÜLŐGÉP

Londonból jelentik: Japán ötven legnagyobb gyufagyára elhatározta, hogy „légi védelmi gyufát” készít, amelyek eladásából származó tiszta jövedelmet arra fordítja, hogy hadirepülőgépeket vásárol a légi és tengeri haderő számára. Ezen az önkéntes adományon kívül minden egyéb gyufanemű forgalmára tíz százalék adót vetnek ki s ebből a hozadékból évenként tizenkét hadirepülőgépet vesznek.

MEGÖLTTE FIATAL FELESÉGÉT, AKI NEM AKART EGÉSZEN A FELESÉGE LENNI

London, július. — Egy huszonkétéves fiatalember bűnyűében ítélkezett a napokban a londoni esküdtbíró. Mint a tárgyalás során kiderült, a fiatalember, akinek Harry Wynn a neve, nyolcheti házasság után megfojtotta huszéves feleségét, Barbara Valeriet. A tanuvallomások szerint a fiatalok boldogan éltek, a teljes boldogságot csupán az akadályozta, hogy — mint az újdonsült elpanaszolta barátainak — felesége retteg a gyermekáldástól és nem akar egészen a felesége lenni. Ezért következett be a tragédia is.

Harry Wynn, aki egy bungalowban lakott, egy éjjel feldultan rohant a rendőrállomásra és elfulladó hangon jelentette:

— Megöltem a feleségemet... Meg akartam fojtani, de nem sikerült, mire késéssel átvágtam a torkát...

A gyilkosságnak meg volt minden kétségtelen bizonyítéka és mindenki előre számolt azzal, hogy az esküdtbíró a feleséggel fiatalembert halálra fogja ítélni. A vádlott életét az orvosszakértők mentették meg. Az orvosok véleménye szerint a vádlott gondolattársításai annyira lazák és szélsőségesek, hogy bizonyos pillanatokban va-

lósággal elmebajos és nem felelős tetteiért.

Az esküdtbíró az ezután verdiktjében bűnösnek mondta ki Harry Wynnt, de egyúttal kimondta azt is, hogy tettét beszámíthatatlan állapotban követte el. A bíróság a verdiktnek megfelelően a vádlottat fogságra ítélte, de a fogvatartás időtartamának pontos megállapítását öfelsege, az angol király tetszésére bízta.

FUTBALLPÁLYA A VATIKÁNBAN

XI. Pius pápa, aki fiatal korában kiváló sportember volt, egyike a legjelesebb turistáknak, érdekes utitást engedélyezett most a Vatikánban. Nevezetesen a vatikáni villa kertjében egy futballpálya létesítését engedélyezte. Ezt a pályát a Vatikánhoz tartozók egész lakossága és személyzete használhatja. A pálya, amely a Borghese-villa kertjében terül el, gyönyörű fekvésű, füves sporttelep, a legmodernebb felszerelésekkel, hideg, meleg fürdővel és zuhanyokkal. A pályáról egyenesen a Szent Péter-templomra esik kilátás. A vatikáni futballpályán rendkívül érdekes mérkőzések játszódnak le. Fiatal szeminaristák mérkőznek hosszú fekete talárjaikban, sőt legutóbb megütközött egymással a svájci gárdisták két csapata is. A svájci gárdisták természetesen nem festői renaissance uniformisaikban álltak a pályára, hanem az egyik csapat vörös dreszt viselt, a másik fehér keresztrel, a másik pedig fehér, aranysegélyes dreszben állott ki. Az egyetlen, ami ezen a tökéletesen felszerelt, modern sporttelepen hiányzik, a nézőközönség számára épített tribün.

AMERIKAI MAGYAR LÁNYOK KINAI LEÁNYKERESKEDŐK BÜNTANYAJÁN

A newyorki Harlem városrészben a rendőrség razziaát tartott és leleplezett egy leánykereskedelmi bünszövetkezetet, mely egy Long-Csung nevű kínai vezérlete alatt állt. Long-Csung áldozatai között magyar lányok is vannak. A kínai fehér ügynökökkel dolgozott, azok csábították a lányokat a találkahelyekre.

A rendőrség többek közt őrizetbe vette a 21 éves Miklós Rózát s a mindössze 14 éves Leskó Marjoriet. Ez utóbbit a gyermekvédelmi otthonban helyezték el, ahol zokogva beszélte el a történeteket. Elmondotta, hogy beteges és szegény özvegy édesanyján akart segíteni és a múlt év decemberében Carteretből Newyorkba jött munkát keresni.

Egy barátnője egy Lou nevű emberrel ismertette meg, aki elvitte a 116. utcának egyik házába. A II. emeleten benyitott egy lakásba s aztán eltűnt. A nyitott ajtón át kinyult egy kéz és őt berántotta a lakásba. A kínai vol. Sirmi kezdett és menekülni akart, de a kínai megverte.

Elmondta aztán Leskó Majorie, hogy a nap folyamán három férfi látogatta meg. Minden pénzt a kínai tett el, ő egy centet sem látott.

Carteretben kihallgatták a 14 éves leány anyját is, ő meg egészen másképpen adta elő Majorie távozását és kalandjait. Vallomása szerint leánya már többször eltűnt munkahelyéről, egy alkalommal, mikor a rendőrségen jelentést tettek az eltűnésről, szintén egy kétes helyen találták meg.

VALOKÖZPONT LESZ MONTE CARLÓBÓL?

Monte Carlóból jelentik: A világhírű montecarlói játékkaszinó súlyos gondokkal küzd. A megváltozott gazdasági viszonyok folytán egyre kevesebben játszanak és ezért az utóbbi két évben ijesztő módon csökkent a kaszinó bevétele. A monakóiak számolnak

azzal a lehetőséggel is, hogy valamelyik napon a forgalom teljes hiánya miatt be kell majd csukni a kaszinó kapuit. Miután ez volt Monako főbevételi forrása, a játékszenvedély lelohadása valóságos államkatasztrófával fenyeget. Értesülésünk szerint a monakóiak érdekes módon óhajtkák az összeomlást elkerülni: európai válóközpontot akarnak létesíteni Monte Carlóban. Az amerikai Reno városa mintájára rendkívüli módon akarják enyhíteni a válási törvényeket. Reméljük, hogy a törvény megszavazása után Európa gyorsan válói szándékozó házaspárai mind Monte Carlóba fognak utazni — jelentette ki Felix Bonaventure, a monakói ellenzéki pártok vezére. — De nemcsak ezt akarjuk megcsinálni, hanem foglalkozunk azzal a tervvel is, hogy hatalmas, százszázalékos nudistatelepet létesítsünk a tenger partján. Meggyőződésünk, hogy a reformok megvalósítása után soha nem tapasztalt mértékben fog fellendülni Monako idegenforgalma — véli Bonaventure. — Sajnos, az uralkodó párt felfogása kissé konzervatív, még mindig nagyon biznak a kaszinóban, de tudom, hogy már csak egészen rövid ideig folytathatják ezt a struccpolitikát, mert a modern kor követelményei elől elzárkózni nem lehet. Monakon csak az új válási törvény és a nudizmus segíthet!

AZ ISMERETLEN GRETA GARBÓ

Greta Garbó, mint ismeretes, nem enged, hogy akkor fotografálják, ha nincsen sminkelve. Valóban évekig nem tudott fotóriporter róla akkor fényképet készíteni, amikor magánéletét élte, amikor az arcán nem volt egy csipetnyi festék sem, azaz mikor igazi arcával járt-kelt. Egy newyorki fotóriporternek végre sikerült két fényképet készíteni az isteni Garbóról egy óvatlan pillanatban. Ő akkor, mikor taxiba szállt az utcán. Társai nagy diadallal ünnepelték a fotóriporter sikeres akcióját. A képről megállapították, hogy egyáltalán nem hasonlít a filmekről ismert Garbó arcához.

ROBOT REPÜLŐGÉP

A londoni kísérleti repülőtéren egy rádióhullámokkal irányított „robot repülőgép” szállt fel a levegőbe, pilóta nélkül. A robot repülőgép szemkápráztató légi manővereket végzett a levegőben, majd elszállt London fölött egy katonai tüzértábor fölé. A léghárító ütegek tüzelni keztek a gépre, amelyet Londonból rádióhullámokkal irányítottak. Mikor az ágyuk elkezdtek tüzelni, a londoni „Robot” központból hateres méter magasság fölé irányították a pilóta nélküli gépet. A tüzértáborról jelentést küldtek arról, hogy a gép eltűnt a felhők fölött. A kísérlet óriási feltűnést keltett katonai körökben.

IZGATOTT TEJ

Minneapolisból jelentik: Leslie A. Chamber, a Pennsylvania egyetem tanára, a tejnek egyik rendkívül érdekes, eddig még nem ismert tulajdonságát fedezte fel. A professzor ugyanis megállapította, hogy a tej bizonyos zajok hatása következtében könnyebben emészthetővé válik. Chamber „tejizgató” készüléke nem egyéb, mint egy nehézcélból készült hangdoboz, amelyet villanyáram rezegtet. Ha tejet folytatnak át a hangdobozon, akkor a rezgések következtében puhábbá és könnyebben emészthetővé válik. Ez a tej, amelyet Chamber „izgatott tejnek” nevez, különösen csecsemők és gyomorbetegék táplálására alkalmas.

**Naponta friss husok u. m. fiatal
hízott marhahus, tejes borjúhús,
fiatal angol yorkshirei sertéshús**

KORHEC

**összes üzleteiben olcsó
áron minden mennyi-
ségben beszerezhető!!**

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralja Petra 30. I. emelet

Telefon 21-37, éjél 20-58.

Postacsekszámla: Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Felhős idő, hőcsökkenés

Európa: Nyugateurópa felett magas a légnyomás, míg a többi részeken depresszió van. Egész Európában tulnyomóan felhős az idő.

Jugoszlávia: Nyugaton és északnyugaton tulnyomóan felhős. Kisebb esők voltak a szávaí bánágban. A többi részeken derült.

Jóslat július 28-ra: Az ország északi részén növekszik a felhőzet. Kisebb záporosók és helyi zivatarok lehetségesek. Délen derült idő várható. A hőmérséklet kis- csökken.

Vizállás

A Duna Baja és Noviszád között árad, lejjebb apad, alacsony vizállás. Noviszádnál tegnap 232 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapielőtti helyzettel szemben 14 centimétert áradt. A Tisza Tokajig árad, lejjebb apad, igen alacsony vizállás.

*

— **Telecska új adminisztrátora.** Lantos János sztáribecseji belvárosi katonikus káplánt telecskai vezetőlelkesszé nevezte ki Budánovics püspök. Lantos János a napokban bucsuzott Sztáribecsejről és már át is vette új hivatalát.

— **A noviszádi fogtechnikusok figyelmébe.** Noviszád város tiszti főorvosi hivatala felhívja a fogtechnikusokat, fogtechnikus segédeket és tanulókat, hogy abáni hivatali rendelethez értelmében minél előbb jelentkezzenek a Sumadijszki tér 13 szám alatt levő főorvosi hivatalban. A jelentkezőknek összes vonatkozó okmányait magukkal kell hozni. Így az önálló fogtechnikusoknak be kell nyújtani közjegyzőileg hitelesített iparengedélyüket vagy felhatalmazásukat. A fogtechnikus tanulóknak be kell mutatni iskolai bizonyítványukat és szüleik írásbeli jóváhagyását hogy bejegyeznek abba, hogy a gyermek fogtechnikat tanuljon.

— **Elővételen már kaphatók jegyek a „Csárdáskirálynő” noviszádi szabadtéri előadására.** A Temerini S. K. műkedvelői 3-án szombaton este mutatják be Noviszádon a Református Olvasókör Grobljanska uccai szabadtéri színpadán a „Csárdáskirálynő”-t. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik és ezért már ma megkezdik a jegyek árusítását elővételen. A jegyeket Ábrahám János, Kralja Petra uccai könyvkereskedésében és Gombos István Adamovics uccai kereskedésében adják elővételen. Aki jó helyet akar kapni, az már biztosítsa most elővételen a jegyét, mert az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Fotóamatőrök! Olcsóbb árak!

Legszébb kópiákat készítjük
1— dinárért.

BARTAL DRUG

fotószaküzlete, Dunavszka ul. 17. 2257

— **Fürdőruhák, fürdőkabatok, fürdőcipők nagy választékban: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.**

KÖZÉPBACSKAI HIREK

A crvenkai jubileumi bizottság egy küldöttsége a napokban Beogradba és Noviszádra látogat, hogy meghívja Öfelsége II. Petar királyt a község 150 éves jubileumára. Ugyanek meg hívják a jubileumra dr. Korosec Anton belügyminisztert és dr. Sztankovics Szvetozár földművelésügyi minisztert is, valamint Vaszovics Milojko bánt, Sztodjadinovics főszolgabíró, dr. Popp Fülöp evangélikus püspököt, dr. Grassl György szenátort, dr. Krafft István és dr. Kasper Mihály képviselőket, Kecsok Jánost, a Kulturszövetség elnökét, Agoston Sándor református püspököt, Weimann Péter esperest, a német evangélikus esperességet, a német kulturális és gazdasági egyesületeket és a sajtó képviselőit. A bizottság felkéri az egyesületeket, hogy részvételi szándékukat legkésőbb e hó 29-ig jelentsék be. — A noviszói tűzoltótestület öt éves fennállásának megünneplésére nagy tűzoltónapot rendezett melyen eredmél tüntették ki arra érdemes tűzoltókat. A délelőtti órákban a templomban istentisztelet volt, utána diszfelvonulást rendeztek a tűzoltók a község háza elé ahol Sohl Frigyes elnök tartott beszédet. Ezután kiosztották a szolgálati érdemeket a következő tűzoltóknak: dr. Zimmermann András parancsnok, Haller Jakab alparancsnok, Müller Frigyes és Krieger János szakaszvezetők, Seil Frigyes pénztárnok, Brucker Lajos szertáros, Jung Adam, Lick Lajos, Seil Fülöp, Hillrich Fülöp, Gutwein János, Haller Jakab, Weisz János, Haller Mihály, Brucker Keresztély, Guszmann András, Kohler Fülöp, Watz Fülöp, Gayer Fjakob, Seil József, Jung Frigyes, Brucker János, Weisz Henrik legénység. Ermekek kaptak a zenekar tagjai is, még pedig Hetzel Fülöp karmester, Haller Jakob, Hetzel Péter, Schnurr Mihály, Müller István, Hetzel Jakob, Harich János és Hetzel Lajos. A sztárisóví tűzoltók nevében Rackov Mladen parancsnok kívánt sok szerenését kartársainak, majd este a Lahm féle vendéglőben előadást volt, amelyet zsúfolt ház nézett végig. Az est keretében kintek Haller Jakob alparancsnok, Brucker Keresztély és Böhm János tanítók, valamint Brucker Annuska, Haug Teréz, Krieger János, Jung Adam, Krieger Jakob, Schnurr Teréz és Seil Fülöp. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

*

— **Leánynevelő intézet.** Szülők, akik az oszijekai polgári, vagy más középiskolában kívánják neveltetni leány gyermekeiket, jól elhelyezhetik őket az oszijekai jótékony katolikus Nőegylet leánynevelő intézetében. Az intézetben az összes termék szárazak, világosak és napsütésesek. Üdülésre hatalmas kert és udvar szolgál. A nevelőintézet vezetői a Szent kereszt (Sv. križ), női szerzetes rend szakavatott tagjai. A nevelőintézetben a lányok magánuton nyelveket, zenét, kézimunkát és házvezetést tanulhatnak. Felvilágosítást, szóban és írásban az intézet igazgatósága ad. Devojački konvikt, Osijek I, Pejačevićeva ulica 21.

— **Csantavir község harca Volics Dragomir iskolaigazgató ellen.** Csantavir község előljárósága és lakossága már hosszabb idő óta azon fáradozik, hogy Volics Dragomir csantaviri iskolaigazgatót — akit fegyelmileg el is ítélték — elhelyeztessék Csantavirról. Az igazgatót — mint ismeretes — egy izben elhelyezték, de később újra vissza rendelték Csantavirra. Most Csantavirról 1000 aláírással ellátott kérvényt küldtek a közoktatásügyi minisztériumba azzal a kérelemmel, hogy az igazgatót váltsák le. A csantaviri iskolaszék szintén foglalkozott ezzel az ügygel és elhatározta, hogy a felettes iskola hatóságoktól hasonlóképpen kéri az igazgató elhelyezését.

CSANTAVIRI HIREK

A csantaviri kereszties ifjak bensőséges ünnepléssel bucsuztatták Lantos Károly káplánt, az egyesület jegyzőjét, akit a felettes egyházi hatóság elhelyezett Csantavirról. A bucsuztatásnál Takács Gáspár plébános tartott meleghangú beszédet, majd ifj. Veréb Lajos, a keresztiesifjak elnöke mondott a távozó káplánnak köszönetet. — A csantaviri iparosok elhatározták, hogy erélyes akciót indítanak a mindinkább elszaporodó kontárok ellen. — A csantaviri rendőrség a csirkekofáknak is megtiltotta, hogy huzós mérleget használjanak.

*

— **Herzl és Bialik emlékünneplés Sztáribecsejen.** A sztáribecseji cionsita egyesület ma délelőtt, Herzl Tivada dr. és Chajim Nachman Bialik halálának évfordulója alkalmából, a zsidóiskola nagytermében emléknapot rendez. Az emlékünneplés Spitzer László, Gábor Sándor dr., Nagy János és Rózsa Miksa lépnek fel.

— **A Grcsics Mara noviszádi kalapos cég sikere Párizsban.** Julius elején Párizsban a Wagram tereben nagyszabású kiállítást rendeztek Gouro tábornok, Párizs katonai kormányzójának védnöksége alatt. A kiállításon Grcsics Mara noviszádi női kalapos cég is kiállított, még pedig nagy sikerrel. Európa 56 államából jöttek a kiállítók Párizsba és ezek között Grcsics Mara nyerte a legnagyobb kitüntetést a „Grand Prix-et” a keressettel. Grcsics Márán kívül csak két kalapos cég, egy svéd és egy lengyel kaptak kitüntetést.

Fagylaltgép Gyorsító
SZENES
Schelltox Nyugágy

— **Gázmaszkos rablók egymillió dollárt vettek el egy detroit bankból.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok bűnkronikájában új fejezet kezdődik. Detroitban a napokban megtörtént az első gázmaszkos bankrablás. A rablók gázálarccal hatoltak be az egyik detroit bank pénztártermébe és füstbombákat dobtak a tisztviselők felé. A tisztviselők a füst elől a szabadba menekültek s ez alatt a banditák egymillió dollárt elraboltak.

— **Titokzatos rablótámadás Csantaviren.** Vajkai Bóni csantaviri papucsosmester csütörtökön este 10 óra után a csantaviri strand fürdőből haza felé tartott. Utközben több bekormozott arcu ismeretlen ember támadta meg, agybafőbe verte, majd kifosztották. Vajkai eszméletlenül esett össze, majd később magához tért és elvánszorgott a község házáig, ahol ismét eszméletét veszítette és ilyen állapotban találtak rá a járőrök. A súlyosan sebesült embert dr. Simon Lipót orvos részécsitette első segélyben. Vajkai állapota komoly. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Noviszádi anyakönyvi kimutatás.** Július 15-től 22-ig született 7 fiu és 7 leány, házasságot kötöttek: Erdős Frigyes kereskedelmi utazó és Róth Margit, Rasica Iván nyug. ezredes és Novotni Katalin, Grebender Péter és özv. Brankován Angyelka, Szokolovics Zselykó és Milinkovics Mária, Vučakovics Nikola és Maletin Emilia, Jurisin Nebojsa és Varenika Danica, meghaltak: özv. Decsanszki Jeliszavéta 86 éves, Béres Ilonka 16 éves, özv. Schlesingerné szül. Klein Rozália 78 éves, Maletin Gyorgye 24 éves, Kuzmanov Milán 72 éves, Rakics Miroszlava 32 éves, özv. Kovacevics Szófia 52 éves, Tonev Iván 24 éves, Janyin Gligorije 41 éves, Koleszár Ilija 35 éves, özv. Ugrénics Borbála 74 éves, özv. Latincsics Bozsána 56 éves és Sednarik József 6 hónapos korában.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK

A sztáribecseji főszolgabíró az iparhatósággal közös rendeletben utasítja a községi előjáróságot annak közlésére, hogy a lakosságnak háznál jószágot leoljni és ki-mérni tilos. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. — A szrbobráni országos vásárt vasárnap, július hó 28-án tartják meg. — A petrovoszeli Napedak futbal csapata vasárnap a bánáti Dragutinovora barátságos mérkőzése megy. — A közigazgatósági hatósághoz a közúti járművek számtábláinak a tisztántartása érdekében a bánai hivatal szigorú rendeletet bocsátott ki. A bánai hivatal megállapítása szerint különösen a parasztkocsikon a számtáblák annyira piszkosak és szurtosak, hogy a számot és a község nevét lehetetlen elolvasni és sok esetben a szalma vagy a felrakott zsákok eltakaják a táblákat. A bánai hivatal rendeletében utasítást adott ki, hogy az olyan járműtulajdonosok ellen, akiknek a kocsiján a számtáblák nincsenek rendben, vagy olvashatatlanok, eljárás indítsanak.

*

— Ki készített amatőr fényképfelvételt a temerini Illés-nap ünnepségeiről? A temerini Illés-nap ünnepségeiről igen sok amatőr fényképész készített felvételeket. A temerini Katolikus Kör felkéri az amatőr fényképészeket, hogy az Illés-napról készített fényképek egy-egy levonatát sziveskedjék eljuttatni a temerini Katolikus Körhöz. A felmerülő költségeket a Kör természetesen megtéríti.

— A szabadtéri előadások fejlődése Magyarországon. A szabadtéri előadások Magyarországon mind inkább tért hódítanak. A szegedi Madách esték után Tatabányán az Eszterházy parkban bemutatott Tannhaeuser előadás után ismét Szeged készül ünnepi játékokra. Újabb értesülésünk szerint Pest-szenterzsébet ünnepi napokkal üli meg véd-szentjének magyarországi szent Erzsébet 700 éves halálának évfordulóját. A szentistváni napokban kerül 5-ször szabadtéri előadásra a templom előtti téren Börzsönyi Béla 3 felvonásos misztériumában Szent Erzsébet legendája. A hatalmas művet, mely több mint 100 személyt foglalkoztat Ákom Lajos és Thegze Gerber Miklós zenésítette meg.

— A tűzoltók kipróbálták a noviszádi vasutalomás mélykutait. Az államvasutak szubotikai igazgatósága a noviszádi pályaudvaron mélykutakat furatott, hogy esetleges tűz esetén elég víz álljon rendelkezésre. A noviszádi tűzoltóság tegnap délután félhárom órakor vonult ki az állomásra és kipróbálta a kutakat.

— Sztáribecseji egyszemélyes híek. A sztáribecseji aszfaltos utcák újjáburkolása körül tapasztalt visszasságok miatt keletkezett viharok elülsőben vannak — anélkül, hogy a helyzet lényegileg javult volna. — Károlyi József kántorjelölt jeles eredményel tette le a kántorvizsgát a szubotikai vizsgáztatóbizottság előtt. — Ma délután fél 5 órai kezdettel a csurugi Hajduk jóképességű első csapatát látja vendégül barátságos mérkőzés keretében a Gragyanszki pályán a Szlávia legjobb tízenegye. — A nemrégiben alakult Magyar Népköri Tekző Egyesületben serényen folynak a tréningek s az első csapat rövidesen megkezdte a klubközi barátságos mérkőzéseket.

— Szódavizharc Kulán. A kulai vendéglősök eddig 1.25 dinárért kapták a szódaviz literjét a szikvizgyárosoktól. Mivel a vendéglősök ezt az árat sokallták, valamennyien közös levelet intéztek a kulai szikvizgyárosokhoz, amelyben követelték, hogy 25 parával szállítsák le a szikviz árát. A szikvizgyárosok válaszul beszüntették a levelet aláírt vendéglősök számára a szódaviz szállítást, mire a vendéglősök Crvenkán akartak szikvizet vásárolni, de az ottani gyárosok szolidaritást vállaltak kulai kartársaikkal és szintén megtagadták a szikviz szállítást. A kulai vendéglősök most elhatározták, hogy közös szódagyárat állítsanak fel és ilymódon török le a mákos gyárosokat.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes Ferenc-József keserűvizet. Registr. od Minisztarstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25. V. 1935. 1599

SZENTAI HIREK

A szentai második országos nyári kirakodó és állatvásárt augusztus 11-én tartják meg. Az állatvásárra vészmentes területről szabályos járólévelel bármilyen állat korlátlan mennyiségben felhajtható. — Szentaváros előjárósága a népkerti sarjufüvet július 28-án, reggel 8 órakor a helyszínen nyilvános árlejtés útján eladja. — Szentaváros főmérnöki hivatala megkezdte a városi és tanyai iskolák kijavítását és rendbehozatalát. A munkálatoknál helybeli munkanélkülieket alkalmaztak. A javítási munkákat valószínűleg csak augusztus végén fejezik be. — Az utóbbi napokban Szentán több sertés elhullott. Az állatorvosok megállapították, hogy a sertéshullás oka a sertésorbánc, ami vészes sertés betegség. A hatóság ezután is felhívja a lakosságot, hogy minden sertés megbetegedést azonnal jelentsen a rendőrségen, hogy a gyors beavatkozással megakadályozzák a vész tova-terjedését. — Burány József, 22 éves szentai földművelőgény gabonát szállított haza. Utközben a lovak a szembejövő eséplőgéptől megvadultak, elragadták a kocsit és Burány oly szerencsétlenül esett le, hogy bal-lábát eltörte. Beszállították a szentai kórházba. — A szentai Katolikus Jótékony Nőegylet az idén is megrendezi a szokásos Anna bálát. Az Anna bál vasárnap este lesz a Royal szálló színháztermében. A bál keretén belül bemutatják a Szvecsarka, Menüet és a Sétapalotás táncokat. Ezenkívül népszerűségi versenyt is rendeznek a legnépszerűbb asszony, leány és ur címért. A nyerteseket értékes jutalomban részesítik. Az Anna bál az idény egyik legsikerültebb báljának ígérkezik. — A múlt héten a szélvihar elvitte Csikós István 30 éves szegény ember házának födelét, a tűz pedig elhamvasztotta özvegy Nagy Duda Vinczené és Krbek Istvánné házat. Vujosevics Novák, bűnügyi rendőrkapitány és Szlávnics Nikola tűzoltóparancsnok most városzerte gyűjtést rendeznek, hogy a szegény károsultakon segítsenek és födel alá juttassák őket. Hisz-szük, hogy a nemes mozgalomban egész Szentaváros polgársága részt vesz.

*

— A baj nem jár egyedül. Paks József szrbobráni fuvaros a napokban kevés kender-t szállított Gavanszki Pájo sztáramoravici tanyájáról a szekési kenderzuzóba. Amikor kocsijával a bajsai uton levő vasúti hid alá ért, a lovak a síneken keresztül haladó hajtány zajától megbokrosodtak és a kocsit a hid egyik oszlopának vették, úgy hogy Paska hozzávágódott a köfalhoz és súlyos sérülésekkel, eszméletlenül maradt a helyszínen. A közeli vasúti órházból telefónon értesítették dr. Tóth Arvai Márk maligysói községi orvost, aki kiszállt a helyszínrre és Paskát első segélyben részesítette. Paskát ezután feltették kocsijára és a lovakat megindították, de alig haladt néhány méternyire a kocsit, amikor egy kisebb kátyuba került és felfordult. Paska ez alkalmalással fejjel lefelé esett a földre, úgyhogy agyrázkódást szenvedett. A kétszeresen is szlaperesétlenül járt fuvarost életveszélyes állapotban szállították szrbobráni házába, ahol ápolják.

AZ ADRIÁN

PARK HOTEL ROMAN - SELCE

Itt nyaralhat a legkelleme-
sebben és itt üdülhet a leg-
nyugodtabban!

Legteljesebb kényelem, elsőrendű ellátás

Vladimir Jabotinsky

Mint nemrég közöltük, a zsidó légió megalapítója s az Uj Cionista Világszervezet elnöke augusztus első napjaiban Jugoszláviába jön, aminek kapcsán Noviszádot is meglátogatja.

Jabotinsky rendkívüli formátumu egyénisége már két évtizede a zsidó és cionista közélet középpontjában áll. Neve és programja — amelyet egész ifjú kora óta vas-következetességgel hirdet — szenvedélyes harcokat vált ki a zsidó világban. Az egyik oldalon, a cégi cionista szervezet vezetőinél, gyűlölettel, a másik oldalon pedig százezrek fanatikus ragaszkodásával találkozunk. Van, akik meggondolás nélkül elvetik tanítását míg széles tömegek esküsznek rá. A keleti zsidóságnál népszerűsége osztatlan, híveinek többsége is itt van.

Jabotinsky egyénisége, politikai célkitűzéseitől függetlenül is, önmagában véve olyan grandiózus jelenség, amely mély nyomot hagy népének történelmében. Minden bizonnyal azon kevesek közé tartozik, akik népeik sorsát, történelmét formálják. Minden oldalról elismerik esodálatos energiáját, szívósságát és következetességét, amellyel célkitűzéseinek megvalósítása felé halad. Két évtizeddel ezelőtt még csak az orosz zsidóságnál elismert publicista és szónok, önmaga erejére támaszkodva, minden segítség nélkül, a hivatalos zsidó vezetők ellenkezése dacára megalapítja a világháború kello közepében a zsidó légiót, amelynek történelmi szerepét ma már senki sem vonja kétségbe. Ha ma bármilyen nemzetközi leg elismert jogai vannak a zsidóságnak Palesztinára, ugy ebben oroszlanrészre a Jabotinsky féle zsidó légióknak van.

A nagyvilágban teljesen immáren zsidó publicista tárgyal diplomáttal, miniszterekkel, államférfiakkal s meggyőzi őket a zsidó légió szükségességéről. A tradicionális gettószellemben nevelkedett hivatalos zsidó vezetők természetesen ellene vannak ilyen legalább is a zsidóságnál újszerű „militarisztikus” kísérletnek. Hála az angol államférfiak történelmi felismerésének a zsidó légió valósággá vált s így az a néhány ezer zsidó katona Jabotinskyval az élen az első arcvonalban bebizonyíthatta a palesztinai zsidó aspirációk komolyságát.

Jabotinsky ma 54 éves. Háta mögött immár egy legendás, történelmi múlttal, még mindig olyan megalkuvásmentes, taníthatatlan harcosa a palesztinai zsidó állam megvalósítására mint 2-3 évtizeddel ezelőtt. Fáradhatatlanul utazik, agít a Zsidó Állam megvalósítása érdekében. Majd egy éve minden este más és más városban beszél a zsidó tömegekhez, amelyek mindjobban kezdik megérezni és átérteni, hogy a zsidókérdés egyedüli megoldása az, amit Jabotinsky hirdet: Zsidó Állam a Jordán mindkét partján.

A keresztény világ mély szimpátiával kíséri ezt a harcot. Az egész világ érdeke, hogy az annyi szenvedést és harcot felkava

ró zsidó kérdés végre lekerüljön a napirendről. Mindinkább világossá válik s kimagasló keresztény egyéniségek voltak az elsők, akik ezt belátták, hogy a zsidókérdés másképp mint nemzeti és állami alapon nem oldható meg. Eppen ezért Jabotinsky harca a zsidóságon kívül is mindenütt megértéssel találkozott.

Turisztika

A noviszádi Fruska Gora több nagyarányú kirándulást szervez külföldre is több kirándulást szerveznek

A noviszádi Fruska Gora turista egyesület a közeljövőben közzéteszi programját nyári és őszi kirándulásairól. A Felsőadriára öt napos kirándulást szervez amelynek során Velencét, Crikvenicát és a Plitvicei tavakat is meglátogatják a kirándulók. Ez a kirándulás igen érdekes és emellett nagyon olcsó lesz. Augusztus havában Bulgáriába rendeznek kirándulást. Ennek a kirándulásnak a résztvevői a Dunán mennek Ruszcsukig, ahonnan Várnába folytatják útjukat a „Fekete tenger gyöngyö”-hez. Visszatérően Szofíát is meglátogatják.

A Vaskapun keresztül Herkules fürdőbe is rendeznek két napos kirándulást, amely szintén igen olcsó lesz és mindenki részt vehet rajta.

Ezeket a rövidebb ideig tartó kirándulásokat kívül nagy társasutazást rendeznek Ausztriába és Bajországra. Ez az ut 14 napig tart. Egy másik utat társasgépkesin tesznek meg a Grossglocknerhez és a Dolomítokba, a Garda tó mentén Velencéig.

Mind-e kirándulások résztvevői kollektív utlevéllel tehetik meg az utat, amelyet adóbizonylat bemutatása nélkül is megkapnak. A részletes programot és prospektusokat rövidesen kiadja a Fruska Gora turista egyesület, a Putnik menetjegyroda és a Fruska Gora fiókjai révén. Akik csak ezután akarnak szabadságra utazni, jól teszik ha programjuk összeállítását előtt megvárják a fenti kirándulások részletes programját és ennek figyelembevételével rendezik be nyaralásukat.

Augusztus 3—10 között nagyszabású társasgépkesi kirándulást szervez a Fruska Gora Délszerbiába, Boszniába, Hercegovinába, Crnagorába és Dalmáciába. Ennek a kirándulásnak a résztvevői vonattal utaznak Aranyelovácig és innen mennek autókáron tovább. A kirándulás utiránya: Délszerbia, Crnagora (Cetinje), Dalmácia (Kotor és Dubrovnik), Hercegovina (Mosztár), Bosznia (Szarajevó, Visegrád), Csacsak és Aranyelovác. A kirándulás résztvevői elsőrendű elszállásolásban és ellátásban részesülnek. Az egész ut lakással és élelemmel együtt 1685 dinárba kerül. Jelentkezni a Putnik menetjegyrodáiban és a Fruska Gora kirendeltségeinél lehet.

Építik az alapjait a Fruska Gora legújabb turista házának

Hírt adott már a Reggeli Ujság több ízben arról a kulturális mozgalomról, amelyet a noviszádi Természetbarátok egyesülete (Prijetelj Prirode) indított meg a munkások és tisztviselők körében, hogy a Fruska Gorában turistaházat létesítsen a dolgozók részére. Ez a mozgalom az érdekeltek körében élénk felkarolásra talált, de talán éppen a Reggeli Ujság híradásai nyomán, visszhangot keltett a munkáskulturával rokonszenvező társadalomban is, amely szintén nemes megértéssel fogadta a mozgalmat és a kivételhez szinte bámulatbaejtő értékekkel járult hozzá.

Ez alkalommal tehát kötelességet kell teljesítenünk a Prijetelj Prirode részéről azok iránt, akik az anyagilag gyenge, de humánus és emberbaráti célt támogatásban részesítették. A csákányok már fészegetik a sziklatömböket és a szorgos munkások-

zek már hozzáfogtak az alkotó munkához, hogy hosszú időkre emléket állítsanak a szerény eszközökkel rendelkező munkáskultúrának és hajlékot emeljenek az üdülésre és pihenésre vágyó munkásaladoknak.

A munka zajába tehát bele kell esendülnie annak a tudatnak is, hogy ezt a művet a dolgozók áldozatkészségével párhuzamosan, a munkásság számára azok is segítették létrehozni, akik az élet küzdelmeiben nemcsak az örök harcot, de az ideális és magasabbrendű törekvéseket is meglátják.

A Természetbarátok egyesülete ezután

is köszönetet mond a beosini cementgyárnak az egy vagon cementért, a Stolez Henrik Fia cégnek, a Rekord-Erdős cégnek a kútfelszerelési dolgokért, Ernsz és Roth, Schwarz és Társa, Hubert Lajos fakereskedőknek az épületfa anyagokért, Gausz Pál, Pacik Szevan, Krajaevics Testvérek cégnek és Jegdics Damjának a téglákért a paragovoi bányának a kőanyagért, az összes URSSJ munkásszervezeteknek, a Boticsnak, a Munkásbiztosítónak, a Munkásbiztosítónak és azoknak a munkásoknak, akik egy napi keresményüket áldozták a házipéteési alapra, pénzbeli adományaikért.

SPORT

Ma Noviszádon

NAK—Rádnicski elsőosztályu

Palánkai SK—Graficsár másodosztályu döntő

Szubotica—Noviszád atlétikai mérkőzés

A noviszádi alszövetség elsőosztályubajnoki szezonja tulajdonképpen ma délután fejeződik be — hacsak a bíróság megint ki nem talál valamit a szezon mesterséges elhúzására. Délután fél 6 órakor a NAK pályán a Rádnicski husz percig bajnoki mérkőzést játszik a NAK-kal, azután pedig tréningmérkőzés jelleggel folytatódik a játék. Az első mérkőzésen mint ismeretes a NAK győzött 2:0 arányban, s ha a mai mérkőzésen sem kap gólt, a bajnoki tabella második helyére kerül. Husz perc nem elegendő a csapatok teljes formájának kijátszására, s így a mai találkozó kimenetele teljesen nyílt. Papírformán szerint a NAK változatlanul jobb a Rádnicskinál.

A Karagyorgye pályán délelőtt 9 órakor a Palánkai S. k. a noviszádi Grafikusokkal

játsszik másodosztályu döntőmérkőzést. A múlt vasárnap mint ismeretes a PSK győzött 2:0 arányban. Minthogy a Graficsár ma is több tartalékot kénytelen szerepeltetni, a kiváló formában lévő PSK könnyen kiverheti a noviszádiakat a további küzdelemből.

Ugyancsak a Karagyorgye pályán fél 5 órai kezdettel Szubotica legjobb atlétái rendkívül érdekesnek ígérkező atlétikai viadalt rendeznek Noviszád válogatott atlétáival. A küzdelem érdekességét növeli az a körülmény, hogy a szuboticei csapatban szerepel Mikics Jován is, Jugoszlávia hármassugró és dekatlon bajnoka.

Reméljük, hogy a közönség átérzi az atlétikai verseny jelentőségét és megjelenésével elősegíti ennek a jobb sorsra érdemes sportágnak noviszádi elterjedését.

Szubotica mai sport-programja

Délután félhatkor kezdődik a derbi

Ma, vasárnap nagy napja van Szubotica futballsportjának. Délután fél 6 órakor a városligeti pályán az alszövetségi döntő mérkőzés második szuboticei fordulóját, amelyen a múlt vasárnapi eldöntetlen eredmény után eldőlhet az elsőseg kérdés a Zsak és a Bácska között. A mérkőzés, amelynek bírója László lesz, délután fél hatkor kezdődik.

A derbi előtt a Zsak tartalékesapata játszik a Rádnicskival előmérkőzést.

A Fernbach serlegmérkőzés döntője Topolán

A csantaviri Trigláv és a Krivaja legénysege ma délután a topolai pályán játszik a döntő jellegű mérkőzésüket a Fernbach serlegért. A mérkőzés győztese nyeri el véglegesen a serleget. Az elmúlt szezonban a Trigláv nyerte a serleget, az idei tavaszi fordulóban a Krivaja csapata s most véglegesen az a csapat nyeri, amely a mai mérkőzésből győztesen kerül ki.

A mérkőzés után Fernbach Baba a pályán a győztes csapatnak átnyújtja a díszes serleget s este pedig a négy csapat — amelyek részt vettek a serlegmérkőzéseken — ünnepi bankettet rendez játékosai tiszteletére. A serlegmérkőzés tabellája a mai mérkőzés előtt a következő:

Krivaja	6	4	0	2	15:16	8
Bajmoki AK	6	2	2	2	13:10	6
Trigláv	6	2	2	2	12:11	6
Topolai Jak	6	1	2	3	10:13	4

Szentai sporthírek. Népes választmányi ülést tartott a Szak dr. Pecarszki Branišzlav elnöke alatt. Az ülésen napirend előtt foglalkoztak az új bajnoki beosztás kérdésével s örömmel tudomásul vették. Egyben elhatározták, hogy ezen alkalomból üdvözlőtáviratot küldenek az alszövetségnek. — Ugyancsak örömmel vették tudomásul azt a jelentést, melyből kitűnik, hogy az egyesület rövid pár hónap alatt 30.000 dinárral csökkentette adósságát. — Tárgyalásokat kezdenek a Zsombolyai Sport Egyesülettel, a kikindai Szlogával, s több nagycsapatokkal barátságos mérkőzés tárgyában. Elhatározta a választmány, hogy az idei szentai uszóversenyt augusztus 18-án rendezzi meg, s részt vesz a többi vajdasági uszóklub versenyén. — Tagjainak ajánlja a „Fruska Gora” turistaegyesületbe való beiratkozást, annál is inkább, mert abból nagy előnyök származnak. Több kisebb ügy tárgyalása után a gyűlés befejeződött.

A kulai JSK ismét megkezdte tevékenységét. A JSK egy hónapos nyári szünet után újból megkezdte tevékenységét amely nyílen ma Palánkán a Szlogával játszik barátságos mérkőzést.

A noviszádi Napred hivatalos közleményei. Felhívom az alábbi játékosokat, hogy vasárnap reggel 7 órára jelenjenek meg az öltözőben. Serlegmérkőzést játszunk a Karagyorgye pályán a Graficsár csapatával: Bischof, Balogh I., Piukovics, Sétáló, Erdős II., Fülöp, Jusztusz, Meller, Badem, Kocsis, Herdi, Toma, Papp, Somogyi. Nyolc órára: Fehér, Vuk, Lung, Vargha I. és II., Farkas, Gausz, Bibarik, Csalanics, Faragó, Ketter, Bischof, Andricsek. Délután: Begovics, Faragó, Vargha, Sinagl, Sraka, Molnár, Ács II., Gsauth, Ujj, Kicsó, Eraős, Németh, Kovács.

Borjúhus (eleje) kg.-ként 7.-dinárért KORHEC összes subotičai üzleteiben kapható

Fajdalomtól megtört szívvel de az isteni gondviselés akaratában meggyőződve tudatjuk, hogy a szeretett férj, testvér, sógor és rokon

Fritz György
könyves

életének 57 ik évében, július 26 én éjféli 11 órakor hosszú és kínos szenvedés, valamint a halotti szentségek ájtatos felvétele után, csendesen elhunyt. Halottunkat a hó 28-án, vasárnap délután fél 4 órakor fogjuk a Kralja Marija ucca 40. számú gyászházban a római katolikus szeriartás szerint hazzenlelni és onnan a róm kath temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiseelőzetet f. hó 26-án reggel 7 órakor a Rókusi róm. kath plébániatemplomban mutatjuk be az Urnak.

Noviszád, 1935. július 27. A gyászoló család

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetlen édes jó anyánk

Özv. Stojanovičs Mária
szül. Dengl

temetése alkalmából részvétnyilatkozatukkal, koszorú és virág-dományaikkal mélyhívtelen fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Noviszád, 1935. VII. 28.

Stojanovičs Stevan és családja

NYILTÉR*

Feleségem, Petrovičs Jelena szül. Dobos, Gsurugról, távollétem alatt önként elhagyott engem. Ezért felhívom, hogy 14 napon belül térjen vissza hozzám az életközösség folytatására.

Noviszád, 1935. július 27.

Petrovičs Toma

* E rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

BOROSHORDOK

Új és használtak, szüretelőkkáak 10-10.000 literig nagy választékban, legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhetők:

KRIZ LAJOS, Szubotica V., Mažuraničeva 19

ORION rádió
vegyen

„RADIOFONIA“ - Hojdek Róbert
cégtől, Petrovárad, Kralja Alekszandra 45.

Szálloda nyitítás!

Apatinban a Dreszner-féle vendégház a polgári iskola mögött átépítve és renoválva, szobákkal, megnyitottam.

Szajer József
vendéglős, Apatin 9300

Bankadósok

50%-ot fizethetnek Jugó, Un v. Srpska és Prva bankoknál. Szállítja olcsó napi áron Sulhoff Albe, Szubotica — Levélre válaszolok.

Gyász eseteknél temetések rendezését olcsó és figyelmes kiszolgálás mellett vállalja

Lenkey Imre és Fia

„GOLGOTA“ temetkezési vállalat

Nagy raktár, dus választék temetkezési cikkekben. — Vállal exhumálást és hullaszállítás.

Noviszád, Uspenszka 12. Telef. 26-90

Nyomtatás a Reggeli Ujságban!

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETŰS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár.

A kereset hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetés oldalán ..... 0'80 dinár
2. a szövegrészben ..... 2'50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adjunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

Házasság

Fiatl pravoszláv, nyug díjjogosult állami tisztviselő, magas iskolai végzettséggel, tess és elegáns külsejvel, keresi máshoz illő urhölgy ismeretségét **házasság céljából** 26 éves korig. Megfelelő hozományra reflektál. Villás mellékes. Fényképes és teljes című horvát nyelvű ajánlatot „Álami tisztviselő” jelleggel a kiadóba kérek. Közvetítők kíméljenek.

2241

Állást keres

Rövidkereskedő, aki perfect beszél szerbül, németül és magyarul állást keres. — Vargha Károly, Petrovárad, Cara Dusana ucca 8. 2222

Wienerin, sehr gute Köchin, selbstständig in Haushalte, sucht Vertrauensposten zu kleiner Familie. Auch auswerts. Nemačka ul. 16, Tobiák. 2246

Középkori nő alkalmazást keres öreg pároknál, magános uraknál, könnyebb betegnél. Megkereséseket „Házias” jelleggel a kiadóhivatalba 2248

Nyelveket tudó fiatalabb nő elárulást vagy hasonló állást keres. Zenisek Irén, Hlendarzka 3. 2254

Licsno pravoval rendelkező fiatalember állást keres. Schütz Imre, Temerin. 2204

Kereslet

Egy tanonc asztalosnak felvétetik. Lavicska József, Cirila i Metoda ulica 54. Telep. 2221

Hatóságilag vizsgázott, ügyes **paplankészítőmester**, aki kézimunkában járatos, állandó munkára, jó keresettel felvétetik. Ajánlatok „állandó alkalmaztatás” jellege alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 2225

Jó házból való leány, magyar és német nyelvismérettel, három éves kisgyermek mellett felvétetik. Noviszád, Knjeginje Zorke trg 14. 2214

Szakmunkás férfi fehérnemű készítésére kerestetik. Csak azon reflektánsok vétetnek figyelembe, akik a fehérnemű gyárti kiképzésében és agyusztálásában nagy gyakorlattal bírnak. Ajánlatok „állandó alkalmaztatás” címén e lap kiadóhivatalához küldendők. 2226

Tanoncot fizetéssel felveszek. Schönberger Samu, szobafestő és mázó, Gajeva 10. 2234

Küretű és kufutóleány felvétetik. Arborit, Noviszád, Futoski put 7. 2235

Keresek minden csejédlányt, aki már vendégelő munkában járatos. — Czoczek, Vojvoda Bojovicsa 9. 2245

Ügyes FIATAL FIUT állandó munkára felveszek. AUDION, Ilija Ognjanović ulica 10. 2250

Veszek 150 darab használt vendégelői széklet. — Ajánlatokat az utolsó ár megjelölésével: Országh István, vendégelő, Sztrari becsje címre. 2239

Megvételre keresek egy darab 1 vagy 2 HP járgányt. — Ifj. Fái József, Torda 2230

Használt, de jókaban levő széklet, körülbelül 200 darabot, megvételre keres a külső Kat. Olvasókör. — Közéletibb a szolgánál, Dudarszka 18, Noviszád. 2147

Apolónó nyelvismérettel, operációkhoz, szülésekhez, betegápoláshoz, felvétetik. Benedek Szanatórium, Noviszád, Limán. 2223

Tisztviselőnőt, aki a szerb, magyar és német nyelvet írásban is bírja, felvesz noviszádi cég. Ajánlatokat „2076” jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 2209

Masamódmunkásnő azonnal felvétetik. „Inci” szalón, Futoska 3. 2261

Jókaban levő kisebb autót keresek megvételre. Cim a kiadóban. 2256

Keresek egy szoba-konyv h. s lakást, lehetőleg előszobával. Cimeket a kiadóhivatalba

HAZ elköltözés miatt szabadkézbe ELADO. — Petrovárad, Zrinyska u. 54. sz. 2233

Fodrászüzlet elköltözés miatt olcsón eladó. Aleksza Santitya 78. 2237

Teljesen új felhálószoba, elköltözés miatt sűrűn és olcsón eladó. Kiszacska ucca 8. 2251

Több kifogástalan állapotban levő használt **irógép** olcsón eladó. — **TECHNIKA** irógépjavitóműhely, Noviszád, Zselyznicska ucca 44. Telefon 33-31. 2255

Modern, minden komforttal ellátott családi ház eladó: Safarikova ucca 19. Megtekinthető d. u. 1-15. 7 óráig. 2196

„D”-Rad motorkerékpár o'dalkocsival, olcsón eladó. Havran óras, Knjeginje Zorke trg 14. 2196

Eladó egy könnyű, rugos eszterházi fényezett kocsi. Noviszád, Bratya Ribnikara ucca 4. 2205

Ertesitem nagyabecsu üzletfeleimet, hogy az Első noviszádi cipészszövetkezetből kiléptem és üzletemet saját nevemen

Safarikova 2. alatt Schlotter palota újból megnyitottam. — Ezúttal is a már ismert elsőrendű szolid munkát adom és kérem tisztelt vevőim jóindulatu támogatását. — Tisztelettel

Bucsu Andrija
d. vatelep' sz. 9307

HÖLGYEIM! A m. t. hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy női divatszalonomat **augusztus hó 1-én áthelyezem Futaki-ut 25. sz. alá** ahol főcélom továbbra is az lesz, hogy pontos kiszolgálással és olcsó áráimmal megelégedésüket kivívjam. Teljes tisztelettel **Bácska M.**, Jevrejzka ucca 6.

Eladó

Sarokház Noviszádon, jól bevezetett fűszerüzlettel eladó vagy szubotičai házzal elcserélendő. Cim a kiadóban. 2260

Eladó hathengeres nyitott Chevrolet-autó, kitűnő állapotban. Megtekinthető: Noviszád, Cara Dusana 66. 2258

Jóforgalmu, 10 éve fennálló vezékeskereskedés, a most épülő báni palota közvetlen közelében mas vállalkozás miatt eladó. Szükséges tőke kb. 35.000— dinár. Cim a kiadóban. 2218

Uj ház igen kedvező áron eladó. Jana Konitara u. 19, Adamovičs nasz. 2217

JÉGSZEKRENY, korcsmai pult és egy kirakat eladó. Zselyznicska 95. 2231

PIANINO, világmarkás „Forszer” gyár mányu, utányos áron eladó. — Laze Kozicsa 1. 2233

Renault Monax, 4 üléses, jó állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2224

JOKARBAN levő üzletajtó rolóval olcsón eladó. Noviszád, Szlovacska 28. 2200

Kiadó

Egy kétszobás uccai lakás meilekneyiségekkel szeptember 1-re kiadó. — Jovana Aranj 6. 2232

Kis fűszerüzlet és egy mézárszéknek megfelelő üzletteliség olcsón kiadó. Tresnjina 27. 224

Háromszobás teljes komfortos lakás, magas fölszint, azonnaltira kiadó. Szrenska ul. 3. 2244

Kiadó három uccai szoba meilekhelyiségekkel. — az egyik szoba különbejáratú. Maszarikova 13. 2246

KIADÓ háromszobás modern lakás, teljes komfort, új villaoan. Cara Dusana 7, Szarajevska 1. 2247

Különlele

UJDONSÁGI vetőmag, mely szántás közben elvetve, kapható 280 dinárért. Stumpfal, Novi Knjezevac. 2249

Mészárosokna és háztartásoknak jégszékelyt jótállással készít Uváry Ferenc, Temerin. — Ártervezkeztetvényen küld.

ariós plissé minden mélységben, valamint end, aszur, gombáthuzás „Edisonnál”, Kralja Petra 27. 1867

SLIFKA kifőzdében napi abonnoma: komplett ebéd és vacsora 10 dinár. Havabonnoma 270 és 300 dinár. Noviszád, Lou s Barthou (Magyar) ucca 5. 2241

Vilany gondolat

a legújabb típusu apróttá szakszerűen, legsolidabb árak mellett végzi Meitar fodrászszalon, Zselyznicska 26

Száraz bükkhulla és más **túziia** legolcsóbb napi áron beszerezhető: Vujkovičs J. és Tarsa cégnél, Szubotica, Jukiceva ul. 41. Telefon 30. 2241

Szobotica minden nap reggel 1/9—2-ig és délután 5—7-ig tart hivatalos órákat

Felelős kiadó: André Dezső, Noviszád, Kralja Petra ulica 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Noviszád Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszád

Mivel tartozik a bácskai németység a telepítő és csatornaépítő Kiss József emlékének?

Irla Dr. Nagy Jenő, egyetemi tanár

Minden kulturnép megbecsüli ősi hagyományait, tiszteletben tartja a mult emlékeit és soha nem muló hálával övezi ama kiváló embereknek az emléket, akik a történelem távlatában is egyre tisztábban és fényesebben ragyognak, mint igazi szellemi nagyságok.

Hogy a német nép mennyire a tudatában van az ősök emlékével szemben való becsületbeli kötelességének, az közismert tény. És talán sehol egy népnél sincs annyira kifejlődve a szülőföld ismeretének és védelmének (Heimatschutz und Heimatspflege) a kultusza, mint éppen a németeknél.

Igy csak egészen természetesnek találjuk, hogy végre már a bácskai németység is kezd foglalkozni a Heimatspflege és a Heimatsmuseum gondolatával. Sőt, őszintén szólva, csodálkozunk rajta, hogy ezt csak most kezdte meg. Jó magam már 15—20 évvel ezelőtt is megpenditettem ez eszmét ott a Bácskában, de bizony akkor még nem volt elég megértés hozzá.

Most, amikor ugy lelkileg, mint az életmód és a viselet tekintetében is oly mélyreható változások állanak be mindenütt, kétszeresen is sietnünk kell, hogy a szebb és boldogabb mult emlékeit megmenthessük és megörizhessük a jövő generáció számára.

A szülőföld muzeuma (Heimatsmuseum), mely bemutatná a betelepítés idejébéli németiség teljes néprajzi anyagát, az eredeti ősi települési korabeli háztól kezdve egész a különböző vidékekről jött, egymástól eltérő nyelvű és viseletű telepeseik egykori nyelvi és viseleti emlékéig, csak még szorosabban odafüzi az embert a szülőföld rögéhez, a Heimathoz, amelynek az emlékei és a történelme kell, hogy mindenkor szent hagyomány legyen az utókor számára, amelyből azok lelkesedést, okulást és a jövőre biztatást nyernek.

Lehet-e szebb és nemesebb feladat akár az ifjuság vezetői, akár a felnőttek oktatói és minden hazáját és fáját szerető ember előtt, mint éppen a szülőföld szeretetének, ismeretének és védelmének az ismertetése és terjesztése.

Már a német Tecklenburg hirdeti Göttingenben, hogy „Der Geschichtsunterricht muss wie jeder andere Unterricht auf eine volkstümliche und heimatliche Grundlage gestellt werden.“

Ez a szülőföldtörténet (Heimatsgeschichte) az, amely nem csupán az írott annalesok lapjairól beszél, hanem ott van az a hazai természet minden egyes alkotásán éppugy, mint a megmaradt emberi műveken vagy magának a népnek teljes néprajzi anyagán.

A térszín egyes helyeinek, egyes természeti tárgyaknak az ősi elnevezése egyenesen fontos adatokat szolgáltatnak annak a területnek a szülőföld történetéhez. Ugyanez áll a falvak, városok részleteinek, uccáinak az elnevezésére is. Mindegyik elnevezésnek meg van a maga történeti jogosultsága, hiszen azok az ő eredeti nevükkel egy darabját képviselik a szülőföld történelmének, amely már maga is elmond egyet-mást a késői utódoknak egy-egy kiváló elődről vagy egy emlékezetes eseményről, amely szoros összefüggésben van annak a helynek a történelmével, amelyre kegyelettel és hálával kell gondolni a későbbi nemzedéknek is.

Igy pl. a telecskai fensik aljában meghúzódó bácskai sváb falvaknak az uccái is először a térszíni viszonyok után kapták a nevüket. Így a domboldalban lévő ucca volt a Weingasse, mert ott voltak a szőlőskertek, a csatorna vagy a barák mellett haladó uccák voltak a Wassergasse-k vagy Kanalgasse-k, a szántóföldekkel határos uccákat meg Haferreihe, azaz Zabsornak nevezték el.

Egy ilyen ucca neve volt Novivrbász a csatorna mellett húzódó Kiss József uccának is, amely a nagy csatornaépítő emléket örö-

kította meg. Ezt a nevet azután a magyar uccanevek átírásakor szintén törölték és akkor az egyszerű Kanalgasse lett az ucca neve. Most ujabban ismét a község nagy embereinek az emléket ezzel megörökítendő, ez uccát Wagner G. Adolfgassenak nevezték el, feledve a kegyelet és hála minden érzését, a telepítés alkalmával oly elvülhetetlen érdemeket szerzett Kiss Józseffel szemben.

Hogy az új államalakulat az olyan neveket, mint Rákóczy vagy Ferenc József ucca rögtön eltörölte, azt még érthetőnek találjuk, hiszen e nevek viselőinek ugyan kevés közük volt a bácskai sváb telepítésekhez. De amikor a telepítő császár, II. József és a többi egykori dicső emlékezetű elődeink emléket akarják eltüntetni, ezt már nem szabad szó nélkül hagyni, az ősi hagyományait kegyelettel őrző és tisztelő bácskai németsegeknek.

Hogy ki volt Kiss József és mikor élt, azt illik tudni a Bácska minden egyes lakosának, aki csak némileg ismeri hazájának, fájának és betelepítésüknek a történetét.

Kiss József kincstári mérnök (Camerall-Ingénieur) 1783-tól 1789-ig a bácskai telepítési munkálatoknak volt a vezetője, mint a kincstári telepítési építési hivatali igazgató (Camerall-Ansiedlungs-Bauamt-Direktor). Az ő felügyelete és vezetése alatt történt az új falvak helyén az uccák, házhelyek, kertek és szántóföldek stb. kijelölése és kimérése, továbbá a házak felépítése, szóval a még ma is csodálatraméltóan rendezett fekvésű német falvaknak és magának az egész telepítésnek a megteremtése és kivitele.

Ha tehát semmi mást nem tett volna Kiss József a bácskai németiség érdekében, mint ezt, már akkor is örök hálára kötelezte ezzel őket, úgyhogy nemcsak valamennyi bácskai német község telepítési emléktábláján ott kell ragyogni a telepítő császár II. József neve mellett, az ő nevének is, mint a német telepeseik szülőföld-történelmének egyik legkimagaslóbb alakjának.

II. József volt a telepítő, Kiss József volt, aki hajlékot és kényeret adott a messze idegenből ideszakadt földönfutó népnek.

Szomorú jelenség, hogy vannak ujabban félrevezetett emberek, akik a nemzetiség és a vallás szerint ítélik meg a hazai történelem dicső alakjait. Hát vajjon akkor százötven évvel ezelőtt a telepítők nézték-e a nemzetiséget?

Amikor kegyelettel áldozik az utókor a szülőföld-történelem kiváló nagyságainak, akkor nem lehet és nem szabad a vallás és nemzetiségek szerint különbséget tenni. Itt csak történelmi igazság érvényesülhet, ez pedig felül áll kicsinyes emberi felfogásokon!

De Kiss József még másképp is rászolgált az utókor hálájára.

Ismét a szülőföld történelme tanuskodik arról, hogy a zseniális Kiss József, a kincstári mérnök volt az, aki már akkor boldog otthont épített a bácskai németiség számára, s aki látva, hogy az 1786—1787-iki esztendőben különösen nagy mértékben felgyülemlett a talajvíz, Kula—Crvenka—Kucura és Torzsa között, amely községek határának jórészt teljesen elborította az ár, segíteni akarván a lakosságon, teljesen a saját kezdeményezésére megásatta az első, csupán csak egy lépés széles levezető árkot, amely a belvizeket a Vrbásznál levő, már természetes lefolyással bíró barákba vezette le.

E kísérlet nagyszerű eredménnyel járt és ezen felbátorodva most Kiss József már egy nagyobbáraty, egy öl széles levezető csatornát építtetett Sziváctól Vrbászig, a magyar kormány költségén, amivel igen nagy területet nyertek a földművelés számára.

Ekkor fogamzott meg a széles látókörű és nagyműveltségű Kiss József lelkében egy

hajózható csatorna eszméje. E tervet mérnök-kapitány öccsével, Kiss Gáborral együtt részletesen kidolgozták, miután azokat Budán és Bécsben jóváhagyták, a török háborúk lezajlása után, 1792-ben meg is kezdték ezt a Bácskára, de főképpen Vrbászra, ahol nemcsak a települési, hanem most már a csatornaépítési munkálatoknak is a központja volt, oly végtelen fontosságú mai Kralja Petra csatorna építését.

Hogy mit jelentett Vrbász fejlődése szempontjából a csatorna építése és a csatorna hivatalainak itt való székelése, az, azt hiszem, nem szorul bővebb fejtegetésre.

De Kiss József még más érdemeket is szerzett a Középbácska, de legfőképpen Vrbász kulturájának az előmozdítása terén.

A „Vereinigte Ofner und Pester Zeitung“ 1813-iki évfolyamában megtalálhatjuk az abban az esztendőben elhalt Kiss József nekrológját. Több számon keresztül kellően méltatja e nagy ember érdemeit és többek között azt írja: „Einen grossen Anteil hatte der Verewigte an der Errichtung einer Privatanstalt, welche seit 1809 in Neu-Werbass besteht.“ (Nagy része volt a boldogultnak a Novivrbászban 1809 óta fennálló magánintézet (gimnázium) felállításában.) S hogy a magánintézet később nyilvános jellegű gimnázium lett, amely a község közepén szép épületet is nyert, az is igen nagy részben az ő érdeme volt.

E kiváló ember tehát, amint látjuk, nemcsak a technika terén alkotott maradandót és nagyot, hanem a Bácska szellemi művelődésének is egyik megindítója volt a novivrbászi gimnázium kifejlesztésével.

És ennek a nagy embernek, akinek a nagysága most a történelem távlatában csak egyre tisztábban látható, dicső emléket ott a vrbászi csatorna-zsilip közelében, a telecskai fensik szélén álló magános emlékoszlopon kívül semmi sem örökíti meg!

Ez az obeliszk azonban az ő családi síremléke, a saját kívánságára ott temették el a Telecska szélén, ahonnan a Bácska fő vasutvonalának és a Kralja Petra csatornának, e két fő közlekedési utvonálnak a keresztelési pontjáról még holta után is figyelhetette annak a földnek a szive-lükettetését, amelye annyira szeretett és amiért egész életén át annyit dolgozott.

Az a nép tehát, amely megbecsüli szülőföldje történelmének a nagyjait, nem lehet hálátlan azzal szemben, akinek dicső emléket hirdeti a Bácska minden egyes községe és buzatermő határa éppugy, mint ennek az áldott vidéknek a főéletere, a Kralja Petra csatorna is.

Becsületbeli kötelessége tehát Vrbász lakosainak is, hogy a nagy ember emléket méltóan és kegyelettel megörizzék és megszenteljék. Hogy az egykor ő róla elnevezett ucca nevét visszaállítják, az a legkevesebb, amit meg kell tenni e nagy jótevő emlékével szemben. De hogy a százötvenéves telepítési jubileum alkalmával, amikor remélhetőleg már a szülőföld-muzeum (Heimatsmuseum) is meg lesz, a betelepítés történelme és a Bácska kulturális fellendülése e dicső alakjának méltó emléket kell majd állítani, azt érzi a Bácskának minden fia.

De ugyancsak meg kell örökíteni a település kitérő krónikásának, Eimann János sziváci jegyzőnek is az emléket, akinek „Der deutsche Kolonist, oder die deutsche Ansiedlung unter Kaiser Josef II.“ című és 1822-ben megjelent értékes munkája ugyszólván egyedüli kuttforrása a település történetének.

Ő, mint a betelepülő kortársak és az akkori események szemtanuja, Novivrbászban a központi telepítési hivatalban volt mint kincstári számvevő hivatalnok Kiss József mellett, a leghitelesebb adatokat nyújtja az utókor számára. Munkája oly hézagpótló, hogy a jelenkor nem lehet eléggé hálás vele szemben.

A szülőföld történelmének nagy alakjaira való megemlékezésnél nincsen nemzetiség és nincsen politika, hanem van történelmi igazság, amit tiszteletben tart minden nép, amely csak némileg is büszke az ő küzdelmes multjára.

Könyvespolcom

Beszélgetés Giovanni Papini Góg-járól

En: Kezét csókolom!
Ó: Jónapot!
En: Persze, persze. Hát lehet magát könyv nélkül elképzelni? Mit olvas?
Ó: Már befejeztem. Papini Gógja. Fel-tétlen el kell olvasnia!
En: Természetesen, mert ő írta, a nagy megtérő. Tudom, hogy kedveli, mint aféle jámbor lélek. Jobban örül egy megtért bá-ránynak, mint száz igaznak.
Ó: Téved, ez nem Krisztus-könyv, se nem Szent Ágoston. Hirtelenében meg sem tudnám mondani, megtérése előtt írta-e, vagy azután.
En: Szóval nem egy megtért eretnek jámbor története?
Ó: Nem. Ez a legfurcsább könyv, amit eddig olvastam.
En: Jól mulatott rajta?
Ó: Éppen nem mulattató írás. Komoly, gondolkodásra készítő. Társadalmi, gazdasági és szellemi életünk, büszke nyugati kulturánk kritikája ez a könyv. És meglátá-sa annak a jövőnek, amely felé ennek a kul-turának fejlődése viszi az emberiséget.
En: Szóval száraz tudományos munka. Csak azt nem tudom, hogy lelkesedhet egy fiatal leány ilyen szobatudós szagu írásért.
Ó: A fiatalit köszönöm, a szobatudós szag ellen azonban tiltakozom. Papini nem szobatudós, de rendkívül intelligens és nagy-tudású író! Megérzése, meglátásai annyira eredetiek, frappánsak, hogy jobbnak látta, ha nem a maga gondolataiként mondja el mindazt, amit nyugati kulturánk jövőendő csődjéről hisz. Megteremtette Góg alakját, ezt a hawai bennszülött anyától és fehér apától született barbárt, aki sokáig a pénz gályarabja, hogy azután feladva vállalatát, elinduljon az élet felfedezésére és élvezésére.
En: Szóval ez a barbár, aki intelligens, de műveletlen, az élet felfedezése közben az eu-rópai műveltséget is felfedzi s mint aféle előítéletektől, gatlásoktól mentes lélek sza-badon, szókimondón kritizálja kulturánkat.
Ó: Ugy van. De nemcsak kritizálja, nem-csak megmutatja teljes mélységében ennek a kulturának képviselőit, társadalmi és szelle-mi áramlatait, hanem exaltált, ideges lelki-létével meglátja a jövő fejleményeit is.
En: Amit Papininek nem hinnék el, azt az ideggyógyintézeteket járó Gógnak igen.
Ó: Igaza van. Papini látszólag nem is azonosítja magát ennek a primitív embernek őszinte szókimondásával. De csak látszólag. Valójában örül, hogy Gógon át fintort mu-tathat irodalomnak, művészetnek, tudomány-nak, névteleneknek és nagyoknak. Hogy megmondhatja az irodalom ugynevezett re-mekműveiről, hogy lehetetlen, unalmas dol-gok, néha egyenesen jelentéktelnek, sőt un-dorítóknak. Hogy meséik — ha igazak voltak — valószínűtlennek tűnnek fel és ostobák, ha kitalált történetek.
En: Nagyon kedves; képelem, hogy prüszkölnek ilyesmire az irodalomtörténet és esztétika professzorai.
Ó: Hát még az ifju titánok, akik vala-mi belső kényszertől hajtva lépnek az iro-dalmi pályára. Száz év múlva — mondja Pa-pini — senki sem fogja magát ilyen maradi és kevéssé jövedelmező iparnak szentelni.
En: Száz év múlva? Nem érdekel. Fon-tos, hogy most Papininak nagyon is jöve-delmező ez az ipar.
Ó: Maga rosszmájú! Ha mindig közbe-szól, nem mesélek semmit erről a könyvről.
En: Jobbulást fogadok. S mi van kultu-ránk képviselőivel?
Ó: Kitűnő képeket fest Fordról, Gandhi-

ról, Einsteinról, Freudról, Wellsről, Shaw-ról, Leninről, Edisonról, Knut Hamsunról. Egy-egy odavetett megjegyzés vagy rövid, pár szavas párbeszéd elegendő arra, hogy tökéletesen jellemezze alakját. Pl. Góg Wells-nél van látogatóban s az író leikésen magya-rázza a barbárnak, hogy míg Kipling az an-gol nemzeti bárd, Shaw a nemzeti bohóc, ő a nemzeti próféta, aki az irodalom piacán is győzelemre segítette a jövődöndőt. Ekkor telefonberregés zavarta meg Wells beszédét. „Hány szó legyen? — ordította oda a próféta távoli partnerének. — Melyik nap-ra? Well, 6000 szó, május 25-ikére. Well, god bye!” Lehet ezt a divatkereskedőből lett biológust, történést, regényíró és jövődö-mondót frappánsabban jellemezni? Mindig ilyenek képzeltem: a betűk kereskedőjének. A többiről azonban nem mesélek, mondot-tam, el kell a könyvet olvasnia.

En: Nos és korunk társadalmi és szelle-mi áramlataival mi van?

Ó: Oh, azok is sorra kerülnek a könyv-ben. Kapitalizmus és kommunizmus, szobrá-szat, festészet, építészet és költészet mai irányainak kritikája, freudizmus, okkultiz-mus, vallásfilozófia és az elmaradhatatlan zsi-dókérdés. Benrubí eszméi című fejezet egyik legérdekesebb része a könyvnek. Azonban ne gondolja, hogy azonosítom magam meg-állapításaival.

En: Határozottan kezd érdekelni ez a

könyv, különösen, hogy Papinijének még el-lent is mond. És tovább?

Ó: A legmélyebb hatást „A sziget mesé-je” című fejezet tette reám. Egy távoli szigetről van ott szó, melyen néhány száz pá-pua lakik. A törzs vezetői belátták, hogy a sziget hétszázhetven lakosnál többet eltartani nem tud s ezért törvényt hoztak, hogy min-den születésre egy halálozásnak kell esnie. Minthogy azonban a szigeten is nagyobb a születések száma a természetes halálozások számánál, minden évben 10—20 embernek önkézevel kell véget vetnie életének. A la-kosság megtizedelését a sors dönti el. A ki-sorsoltak kétségbeesett küzdelme az életért, szülők és barátok kétségbeesése, a megme-nekülték feléléde: még egy évi biztos élet előtt állnak — oly mély benyomást tett rám, hogy a könyvnek ezt a fejezetét felejttem el legkésőbb.

En: Nemcsak érdekel ez a könyv, de ha-tározottan kíváncsivá tett.

Ó: Kíváncsivá! Férfitulajdonság!

En: Köszönöm. De azért a könyvet köl-csönkérem.

Ó: Szívesen adom. De a gyűjtés is férfi-szenvedély.

En: Értem. Épp ezért kivételesen vissza is adom.

Ó: Hát akkor csak élvezze Papinit. Is-ten veie!

En: Köszönöm. Csókolom a kezét!

— kb —

A felhőkarcoló élete

Egy híres Newyork-ismerő írja az egyik bécsi lapban:

— Egy forró nyári napon egy mérnök-kollégám meghívott mérnöki irodájába, amely az Empire State Building 54-ik eme-létén van. A technikai munka kidolgozásáról volt szó és barátom arra kért, hogy két nap egymásután 12—12 órát töltsék irodájában. Bár mint Amerika szorgos kutatója, New-york valamennyi felhőkarcolóját jól ismer-em, mégis kapva kaptam az ajánlaton, mert reméltem, hogy a szóbanforgó idő alatt megismerhetem egy gigantikus épület ke-resztmetszetét, igazi életét.

— Tulbuzgalomból már reggel hét óra-kor megjelentem az irodában. Bár a hivatali munka csak kilenc órakor kezdődött, reggel hét órakor már nem kevesebb, mint 54 szem-élyfelvonó volt munkában ebben az egyet-lenegy felhőkarcolóban. A lifteknek ez a nagy száma nem lepett meg, mert tudtam, hogy ebben az épületkolosszusban 40.000 ember lakik, illetve fordul meg a hivatalokban napközben. Az irodatisztogató munkások már zárt sorokban vonultak fel a főbejárat négy hatalmas forgóajtáján keresztül a kora reggeli órákban.

— Expressz-lifttel utaztam és meg sem álltam az 50-ik emeletig. Az ilyen személy-felvonóban való utazás teljesen zökkenés- és zajmentes, úgyhogy a felfelé haladást nem is lehet érezni. Csupán a gyomor tájékán je-lentkezik valamely kellemetlen érzés, annak következményeképpen, hogy most a nehéz-ségerő ellen vétközünk.

Kinézek az iroda ablakán és megllapi-tom, hogy 210 méternyire vagyok az utca szintjétől. A világ legélénkebb utcakereszte-ződése fölött hajolok ki az ablakon a 42-ik utca és az 5-ik Avenue kereszteződésnél, ahol 40—50.000 automobil halad el naponta. Mint fekete bogarak végeleáthatatlan masszája nyüzsög a rengeteg autó a háztenger tövé-ben. Az utcai lármából azonban csak valami távoli zümmögés hallatszik fel az 50-ik eme-letre.

Dél előtt 11 órakor megkezdődik a speciális newyorki munka, a csoportos ablak-pucolás. Hetenként egyszer pontosan ugyan-abbban az időben megjelenik a jólmegszerve-zett „Window cleaner”, nem valami kényel-mes foglalkozás! A munkás teljes mértékben az ablakráján kívül dolgozik. Ezért nem tá-

maszpontja a szédítő magasságban a bizton-sági öv, amelyet a derekára kötnek. Ha ez valamely okból csődöt mond, akkor a tisztogató menthetetlen, elveszett. A rendőrség időnként megvizsgálja a biztonsági öveket mert az amerikai alvilág már többször meg-kísérelte a biztonsági övek meglazítását, hogy ezáltal a Window Cleaner Union-t meg-zsarolja. Husz halálos szerencsétlenség tör-tént a legutóbbi időben az alvilág munkája következtében. Az Unio később kiegészített a gangsterekkel később valahogy, mert azóta csak vigyázatlanság következtében fordul elő baleset. Mindenesetre fellelgezem, amikor ezt a munkát az ablakomon abbahagyják.

— Délben egy órakor löncsrre megyek a kollégámmal. Az egész épületkolosszus em-berektől rajzik, mint a méhkas. Barátommal megbeszéltem a kérdést, hogy az a körülbelül 300 méteres sebesség, amelyet a lift lefelé menet megtesz, nem rejt-e veszélyeket ma-gában. Barátom megmagyarázza, hogy leg-utóbb kísérletképpen egy pohár vizet helyez-tek el az egyik felvonó ülésén és a pohár nem csak hogy sértetlen ért le az 50-ik emeletről a földszintre, de még csak egy csepp víz sem csordult ki belőle. A felhőkarcoló város ét-kezési üzemei négy emelet mélységben te-rülnek el — a föld alatt. Az olcsó kávémérés-től a legdrágább és legelegánsabb vendéglőig minden műfaj képviselve van ebben a kávé-ház és vendéglődsungelben.

A löncsarak 25 cent és 4 dollár között mozognak, ebből is látni az egyes üzemek közötti nivókülönbségeket. A felhőkarcoló hivatalainak görljei 25 centért sonkás szend-vicset és tejet ebédelnek, mindamellett feltü-nik rendkívül elegáns öltözékük.

— Félőrai ebédszünet után tovább fo-lyik a munka a felhőkarcolóban. Becsukjuk az ablakot — mert nagy a hőség. De éppen ezért működésbe helyezzük a légkutatást, az Air conditioning-szisztémát, amely csakhamar elfelejteti velünk, hogy nyár van. Csak akkor hagyjuk aba a munkát és akkor állítjuk le a hűtőkészüléket, amikor a felhőkarcolók városa fénytengerré változik, a hivatalok el-lenben elnéptelenednek. Szigorúan tilos a hi-vatalokban aludni, ezeket a helyiségeket éj-szaka mindenkinek el kell hagynia. Csak az éjjeliőr és a liftet őrző polgár marad a ka-pualjban, amikor eltávoznak.

—o—

Angyal

Szegedy Pista még elhalaszthatta volna az önkéntesi évét, de egyszerre nagyon sürgős lett neki a katonaság. Amíg ezzel nem végez, nem véglegesítik az állásában, legfőképpen pedig addig nem veheti el Mariskát, akivel a husvétii műkedvelőelőadáson ismerkedett össze és akibe pünkösdkor már halálosan szerelmes volt.

Halálosan, ez egyáltalán nem tuzás Pista és Mariska esetében. Az ő szerelmük nem volt afféle lagymatag, hétköznapi, társasági szerelem, hanem mindent elsöprő, minden áldozatra kész hatalmas szenvedély, amit a régimódi szülők is jónak láttak respektálni. A Kardoss-családnak semmi kifogása sem lehetett a szép jövő előtt álló szolid fiatalember ellen, Szegedyék pedig valósággal megszerették jövődöbéli menyüket, akinek ragyogó szemei, vidám csevegése mindenkit elbájolt.

A bevonulás előtti napon tartották meg az eljegyzést. A kis menyasszony szüziiesen tartózkodó volt, de arca ragyogott a boldogságtól. Pista pedig egyenesen kétségbe vonta, hogy nála boldogabb ember létezhetik még a földkerekségen. Szánakozva gondolt előbbi életére. Hát élet volt az egyáltalán Mariska szent szerelme nélkül? A vendégsereg gyönyörködve nézte az egymáshoz illő fiatal jegyespárt, csupán az epés patikus sugta oda a mellette ülő járásbírónak:

— Ez a bárgyu Pista ugyancsak könnyen hagyta magát megfogni. A lánynak egyebe sincs, mint a szemei, meg a hangja.

— Hadd el, pajtás — csettentett az agglény járásbíró. — Sokat megérnek azok a szemek, valóságos angyal ez a lány.

— Eh, minden lány egyforma. Angyalnak látszik a házasság előtt, házártság furia, kikapó macska vagy zsémbes nyüg lesz a házasság után.

Pista, akinek valahogy fülébe jutott ez a megjegyzés, komolyan megnehezelt a patikusra. Ilyesmit még tréfából se tűr el. Az ő Mariskája igenis angyal, valóságos angyal, akiből nemcsak hűséges élettárs, hanem odaadó jó feleség is lesz, aki szerelmével menyországáig fogja varázsolni férje életét.

A boszniai garnizonból naponta jöttek a forró, áradó levelek, amikre Mariska mindig hosszasan válaszolt. Rágondolt folyton, számolja ő is a napokat, alig várja, hogy leteljen a katonaság, hogy újra egymás mellett lehessenek és soha többé el ne váljanak egymástól az életben. Simogató, szelid, lánysos szavai kimondhatatlanul jól estek Pistának, aki úgy érezte, hogy ezek nélkül talán nem is bírná elviselni a terhes szolgálatot. Csodálta is eleget, hogyan bírják ki önkéntestársai, akiknek nincs és természetesen nem is lehet Mariskájuk, mert ilyen lány csak egyetlen egy él a világon.

A karácsonyi szabadság úgy telt el, mint a tündérálmom. Az öreg Szegedy ugyan zsörtölődött kicsit, hogy az a kölvök talán a szüleinek is szentelhetne egy kis időt, ahelyett, hogy sülvé-főve állandóan a menaszsonya szoknyája körül lebzsel, de a felesége csillapította:

— Ugyan, ne légy már oly önző. Fő az, hogy az a szegény fiu jól érezze magát a rövid szabadságidő alatt.

Ő csak titokban sirdogált néha és a világra se tett volna szemrehányást katonafiának, aki csak hálni járt haza.

Az önkéntesi év vége felé kétségbeesett levelek érkeztek Pistától. Fél, hogy elbuktatják a tartalékostizti vizsgán és akkor félétet utána kell még szolgálni, ezt pedig nem bírja már ki.

A szülők biztatták, a lány bátorította, de mikor megjött a lesújtó hír a bukásról, bizony alaposan elszontyolodott ő is. A hosszú mátkaság sehogy se volt invére már eddig se, most aztán újból jócskán kitolódott az esküvő lehetősége. Közben olyan újabb imádója is akadt, aki akár azonnal is szive-

sen feleségül vette volna. Komoly, meglelt férfi, szép vagyonnal, jó összeköttetésekkel. Eddig természetesen nem vette komolyan a kitaró ostromot, hanem most gondolkozóba esett. Teljes három napon át habozott, töprengett, a negyedik nap megcirógatta apja borostás állát:

— Apuka, te olyan okos ember vagy. Találj ki valamit és bontsd föl az eljegyzésemet Pistával.

— Megbolondultál? — képedt el az öreg.

— Sőt azt hiszem, most jött meg az eszem — csicsergett a lány. — Szekeres Dénes akár holnap megkéri tőled a kezemet, ha megengedem neki. Képzeld apus, milyen fényes partit csinálhatok.

— No de ilyet! — csapta össze kezeit az öreg Kardoss. — És én azt hittem, hogy meghalnál Pista nélkül. Hát mióta udvarol neked Szekeres?

— Oh már nagyon régen. Eddig tartalékban tartottam...

— És most behívnád tényleges szolgálatra, ugye? — csattant fel az apa. — Nohát ebből semmi se lesz. Szegedyék nem érdemeltek ilyen megbántást tőlünk.

Sokáig ellenkezett még az öreg. Beszélt a család becsületéről, az adott szó szentségéről, de Mariska olyan meggyőzően érvelt és oly édesen cirógatta, hogy végre beadta a derekát.

— Nem bánom — dohogta rosszkedvűen — de a levelet neked kell megfogalmaznod, én majd csak lemasolom. Vén vagyok én ahhoz, hogy mindenféle kifogásokat, hazugságokat találjak ki.

A végzetes levelet Mariska dobta a postaszekrénybe és az új kérő sietett jelentkezni a szülőknél, akik csak azt kötötték ki, hogy egyelőre titokban maradjon a dolog, nehogy az a szerencsétlen Pista még valami örültséget találjon elkövetni elkéséredésében. Pár napig kissé hüvösen viselkedtek az új férjelölttel szemben, de csakhamar megkedvelték jó modoráért, no meg nem megvetendő vagyonaért. Már a nyilvános eljegyzés időpontjáról tanakodtak, mikor váratlanul lecsapott a menykö. A rendőrség valamely rendesnél nagyobb szabású panamáügyből kifolyólag letartóztatta Szekerest. Az öreg Kardoss majdnem lefordult a székről és feldokolva dobta oda lányának az ujságot, amely ökölbetűs címfejjel és számos alcímmel szépen kiszínezve hozta a legújabb szenzációt!

— No, ezt szépen megcsináltad! Földre pottyantál a két szék között. Most megeheted a titkodat!

Mariska hűledezett, de azért figyelmesen átolvasta az ujságcikket és elgondolkozva fektette göndör, szőke fejcskáját a tenyerébe.

— Ugyáltszik, komoly a dolog, — szólt meg végül. — Még ha kimossa is magát, kompromittálva lesz egész életére. Vissza kell csinálni a dolgot Pistával.

Apja bámulva nézett rá, de a lány csak ennyit tett hozzá megnyugtatólag:

— Majd meglátod, apus. Nem értetek ti az ilyesmihez.

A busuló katonának hosszú szünet után újból levelet hozott a posta. A fiatalembernek láng csapott az arcába, amikor a borítékon megismerte az imádott kéz írását. Izgalomtól remegve futotta át a szép szállkás betűkkel megírt sorokat:

„Szerelmem,
nem tudtam elképzelni, miért maradtak ki a leveleid. Rettegtem, talán beteg vagy, talán valami helyrehozhatatlan megfontatlanságot követél el a vizsgák miatt vagy talán — még elgondolni is borzasztó volt — elhidegültél tőlem. Álmatlanul virrasztottam annyit hosszú éjszakát és ha reggelente a párnám nedves is volt a könnyeimtől, lánys büszkeségem nem engedte, hogy valakinek is panaszkodjam.

Képzeld, csak most tudtam meg édes-

Erdőben

Siess az erdő rejtekébe,
Hisz már közelg az alkonyat.
Tanuljunk tőle mély szerelmet
S mindent, mi boldogságot ad.

A légnék ő tengerfenéke,
Százféle szín pompázik itt;
Tekints körül: nem önmagának,
De minden csak nekünk virít.

Itt a virág kitarja kelyhét
S kínálja édes illatát;
A sok madárka csak mi értünk
Hallatja megható dalát.

Itt sugja busan csacska titkát
Minden virágnak a patak.
Megértik őt: panaszszavára
Mindegyik néma, hallgatag.

Tekints körül s köszönts az erdőt
Szent áhitattal, boldogan!
Oh! Mennyi költészet van benne,
Mily fenséges hatalma van.

Mert ime: zümmögése szünik,
Nincs semmi nesz az ágakon,
Az üde est varázsa mindent
Már lassu szunnyadásba von.

Csak még a hunyó nap golyója
Ott gyújt tüzet legvégiben:
Főládozza biborsugárit
A kegyes égnek szeliden.

Az illat erre ég felé tör,
Himnuszt dalol a fölmile
S az Ur kegyelme az időre
A boldogságot küldi le.

Jer, édesem, borulj le némán
És küldj imát föl én velem!
Hisz itt az Ur örök szerelmet
Szívünkbe olt, úgy érezem!

SZABADKA GYULA

apám levelét, csak most közölték, hogy másnak szánták, aki már meg is kérte tőlük a kezemet és aki az ő szemükben sokkal jobban biztosíthatja a jövőmet, mert gazdag. Az én szent fogadalmam semmi, az én mély-séges szerelmem csak lányos bohóság nekik.

Egyetlenem! Hibát követél el, hogy nem értesítettél azonnal apám leveléről és nem voltál elég férfias, mikor némán tudomásul vetted az elhatározásodat. Én, a gyöngye lány, föllázadok ellene és neked, ha szeretsz, szembe kell szállnod értem akár az egész világgal. Lám én kijelentettem, hogy inkább elemésztetem magamat, mintsemhogy valaha is másé legyek. Vagy tied, vagy senkié...

Azóta minden lépésemre vigyáznak, ezt a levelet is úgy csempészem ki. Irjál azonnal apámnak és magyarázd meg neki te is, hogy minket ebben az életben nem lehet egymástól elválasztani. Remélem, megpuhul, hisz alapjában véve nagyon jó ember és nagyon szeret engem. Ha mégse engedne, képes vagyok bármire is. Ha kívánod, megszököm hazulról, elmegyek hozzád. Feláldozom a jó híremet érted és akkor kénytelenek lesznek beleegyezni...

Nem, nem, ezt talán mégse bírnám megtenni, de meglátod, nem is lesz szükség ilyen rettenetes áldozatra. Irjál azonnal apámnak és nekem is. Elepedek az irásod után. Rájongó, szerelmes szavaid megacélozzák a lelket, megtízszerezik az erőt. Ha igazán szeretsz, ki fogom küzdeni a boldogságunkat. Bizzál végtelenül szerető, csak téged szerető, örökké szerető

Mariskádban."

Pista örömrájonva rohant a postára és izgalomban jó csomó blankettát elrontott, míg végül megfogalmazta a rövid sürgönyt: „Szüleidnek és neked is azonnal írok. Angyal vagy. Imád'ak. Pistád."

Ormay József

L e s

Irtta: Terescsényi György

Az erdész a sziklapad előtt helyezkedett el, tőle jobbra, mintegy száz lépésnyire, egy különálló vadkörtefa alatt a jegyző.

A hold felkelt, de a pára csak homályos derengést szűrte alá az égből. Viháló, sejtelmes félvilágosság ez, kevesebbet lehet látni benne, mint a sötétben.

Lassan, nagyon lassan multak az órák. Kilenc óra, tíz óra, tizenegy óra... Néhány nyul és egy kölyökborz mutatkozott s megszűnt, benn, a rengetegben egy vaddisznófalka vonult el. Csak a szarvas nem mozdult. Az nem.

— Rá kellene gyujtanom, — ernyed el az erdész, de mindjárt visszaparancsolta a vágyat. Aztán a társra, a lesőtársra, a jegyzőre lebbent át gondolata.

— Lám, ez a Sándor...

Később az asszony arca rémlett fel előtte a homályban. Matild, a hűséges feleség. Tizenhat esztendeje élnek együtt, ebben a kis faluban. Nagyfiuk a városi intézetben tanul... Istenem, tizenhat esztendő...

A magasban egy madár surrant el...

Az erdész szempillái aláereszkedtek és hirtelen, döbbenetes világossággal a következőket látta: Szobájukban, az enyhe lámpavilágban Matild az asztal tulsó végén áll... A lámpaernyő alatt Sándor... Mindkettőnek arca biborpirosan lángol, úgy tartják egymást átölelve égő tekintetükkel... Ez ma este történt, mielőtt a lesre elindultak volna...

— Jóságos Isten — sóhajtott mélyet és megint felpillantott. A rét sávja felett sugártörés táncolt, az erdőszél árnyéka süllyedt és emelkedett.

— Hallucinációk — csempült el a szája és félretartott fejével ott, egymagában mosolyogni próbált.

— Ugyan, ugyan — motyogott — Matild régtóta alszik már... Sokat ettem az este és különben is képtelenség...

Az erdőben semmi sem moccant, közel valami egészen gyenge szél kócolta a fattyubokrok száradt leveleit.

— Nem, nem — riadt fel hirtelen és nyomban sarkalni kezdte vergődő öntudatát. — Most figyelni, csak figyelni! Mindjárt kitér a szarvas! Mindjárt!

Ekkor a szél, az alattomos szél, mind közelebb és közelebb jött hozzá. Csavargott és tekergett a feje körül és sziszegett, sziszegett, mint valami nagyon messziről neszelő szózat.

— Szarvas, szarvas, szarvas...

— Aztán meg, mintha az asszony mondaná:

— Szép kis vadász maga... Szép kis vadász maga... Szép kis vadász maga... Felugrott az ülőbotról.

— A mindenségit neki! Hiszent ezt az asszony mondta! Ma este, Sándornak, mielőtt elindultunk volna. És milyen jót nevettek rá mind a hárman.

... Száz lépésnyire jobbra... Ott áll egy másik vadkörtefa és most az alatt áll Sándor. Így beszélték meg... Végére kell járnom ennek, különben belegabalyodok... Óvatosan megindult. Megint vadász volt, százszorosan az. Saját sorsát leste ki mostan.

Percekig tett meg egy-egy lépést, egy-egy mozdulatot. Lélegzetvisszafojtva, előredermedő fegyvercsövével osont közelebb és közelebb a fa felé. Jobb mutatoujja a ravaszon reszketett.

— Tizenöt, tizenhat, tizenhét lépés... Galy nyulik feléje, óvatosan átbuvik alatta... husz... huszonhárom, huszonnégy...

— Ha most Sándor nincs a fa alatt, akkor visszament... Akkor meghalunk. Én is, ő is... mind a hárman... Hatvankilenc, hetven, hetvenegy...

A fa mintha már látszanék is. Nem lehet eltéveszteni. Egy vastag törzsre tűzött tökéletes gömb. Vadkörtefa...

Kilencvenkettő, kilencvenhárom... Már látszik is, egészen jól kivehető. A törzs, a kérgek csomózata, körülötte fagyalbokrok, lombjai alatt kis perjefüves tisztás...

Feltátotta száját, tüdejét pattanásig telezsívta s fel akart kiáltani, de nem birt. A tisztás üres, a fa alatt senki sincsen, Sándor megszökött, visszament, eltűnt.

Mindennek vége! Most rohanni kell haza, az erdőszlakba, árkon-bokron, hegyenvölgyön át. Hogy még tettenérje őket.

Markaiban megrezzen a fegyver és ekkor, az erdőszél irányából könnyű zaj támadt. Alig ötven lépésnyire, kissé oldalt, már egészen alegkülső sombokrokknál. Reszelősen pattogott valami, majd simító, puha surlódás hallatszott. Szakasztott úgy, mint amikor a szarvas hátára csapott agancsokkal áttöri magát a sűrűségen.

A felizgatott ember megdermedt, fegyverének csöve lassan a zaj iránya felé fordult... és akkor hirtelen nagyot dobbant a levélzöngyeges parlag. Ágak recscentek és kettényilott a bokorsövény.

Az opálos derengésben ott állott előtte a gyönyörű szarvasbika!

Kiugrott a sűrűségből, királyi fejét magasra felnyújtotta, kettős agancsa szinte remegett és szikrákat vetett nemes homlokán.

Két lövés dördült el. Gyors egymásutánban... és egy pillanattal később másik kettő. Négy lövés.

A szarvas magasra felszökött, aztán tompán lezuhant. Elyult a fűben, mintha a föld alá süllyedt volna... A levegőben a puska-por keserű szaga terjengett és az erdész felkiáltott:

— Hahó! Ki az? Ki lőtt még?

Jobbfelől Sándor rohant, fegyvertelenül, kibomlott hajjal. Az erdész, mintha még mindig lövésre tartaná, rászegzi a fegyver ki-lőtt csövét.

— Megállj!

A karcsu alak visszatorpan. Nem érti a dolgot és rádöbben a feléje meredő puskára.

— Mi az, Gábor? Én vagyok. Én löttem.

— Miért hagyta el a leshelyet?

— Nem tudom. Odébb jobb volt a kilátás.

Egy darabig farkasszemet néznek. Akkor a jegyző lassan a homlokához nyul és ennyit:

— Vagy úgy...

Az erdész karjaiban lassan felenged a görcs. Fegyverét lebocsátja, liheg és homlokáról kövér cseppekben perog a verejték. A köd is mintha ritkulna körülöttük és a fehér gomolyagok fölött megtetszik a holdvilág mosolyralapított képe. Jóval elmulhott már éjfél, nagyon távolról, de tisztán kivehető a kakasok kukorékolása.

Fuldokló, rekedt kacagásuk egyszerre harsan fel. Kitért karokkal közelednek egymás felé, összefogódzkodnak, öklözik egymás hátát, huzakodnak, mintha birkóznának.

— Na, még ilyet!... Öregem, Gábor... Egyetlen jó cimborám!... Óriási, óriási!

Megint vadászok. Szarvasbikát ejtettek el... Szédületes, kolosszális! Összeszedik a szerelvényeket, egymás karjába kapaszkodva, elindulnak hazafelé.

A falu szélén, a fészület alatt szinte egyszerre áll meg mind a kettő.

— Te, mi lesz a bikával? — kérdi Sándor.

— Az ám... — lepődik meg a másik.

— Nézd csak... nem is láttuk!

Tovább ballagnak. Az erdőszlak kapujában Gábor kezét nyújt.

SZÉP KIS BÓK

— Látod, barátom, én ezt az egész gyárat semmiből csináltam. Mindent az eszemnek köszönhetek.

— Szép ha valaki semmiből ilyen nagy dol-

SAKK

26. számú játszma.

Szielliai játszma.

Játszották a jugoszláv mesterverseny harmadik fordulóján 1935 július 8-án Beogradban.

Világos: B. Kosztics.

Sötét: V. Filipovics.

1. e4, e5. 2. He3, He6. 3. g3 (a futó szárnyai fejlődése a szielliai játékban Breyer ideája és pedig azzal a céllal, hogy az állást zárva tartsa; ugyanis világos csak d3-at játszik (nem d4-et!) és a futó szárnyai fejlődése után f4-el királysárnyit támadást kap. Sötét a középben nem tehet sokat a „d5”-re való erős nyomás miatt) g6. 4. Fg2, Fg7. 5. Hge2, d6. (A Kosztics-Nimzovics (Niendorf 1928) játszmában Nimzovics 5... e6. 6. d3, Hge7. 7. Fe3, Hd4. 8. Vd2, Hec6. 9. 0-0, d6. 10. Hd1, Va5!-el folytatta.) 6. d3 (valószínűleg jobb lett volna 6. 0-0), Hf6. (Sötét flyathatta volna 6... Fd7. 7. 0-0. Ves. 8. Hf4, h5!-el is, ami jobb kilátásokat nyújtott volna.) 7. h3, Fd7. 8. Fe3, 0-0. 9. Vd2, Be8. (Jobb lett volna 9... He8! mint azt hasonló állásban dr. Lasker játszotta H. Wolf ellen (Maehr. Ostrau 1923).) 10. f4, Vc8. 11. g4, Fh8. 12. Hg3, Bf8. 13. g5, He8. 14. h4 (világos a királyállás ellen indít támadást. Sötétnek a vezérszárnyon nincsen ellenjátéka), Fg4. 15. h5, Hd4. 16. Vf2, Hg7. 17. Hd5, He6. 18. c3, Hxh5. 19. Hxh5, gxh5. 20. Ff3, Fxf3. 21. Vxf3, Vg4. 22. Vf2, Bae5. 23. Bh4, Vd7. 24. Bxh5, f5. 25. Vh4 (a király elleni támadás mind erősebb lesz), e6. 26. Hf6+, Fxf6. 27. gxh6, Kh8. 28. 0-0-0, Bf7. 29. Kf1, Bcf8. 30. e5, dxe5. 31. Fxe5, Bg8. 32. fxe5, Hxe5. 33. Fd1, Bg4. 34. Vh2, Hg6. (A kvalitásáldozat nem lenne jó, mert 34... Bxd4-re 35. Vxe1 jött volna.) 35. Bxh7+, Bxh7. 36. f7+, Bxd4. 37. Ve5+!! Bg7. (A vezér nem üthető 38. f8V miatt) 38. Bh1+, Bh4. 39. Bxh4+, Hxh4. 40. Vb8, Kh7. 41. f8H+, Kh6. 42. Hxd7, Bxd7. 43. Ve8, Bxd3. 44. Vxe6+, Kg5. 45. Ve7+, Kg4. 46. Vg7+, Kh3. 47. Vxb7, Bg3. 48. Vd7, Bg4. 49. Vd3+, Kh2. 50. Ve2+, Kh3. 51. Vf1+, Kh2. 52. Vf2+, Kh3. 53. e4, f4. 54. e5, f3. 55. e6, Bg2. 56. Vf1, Kh2. 57. e7, Bg8. 58. Ve4, f2. 59. Vf7, Bg1+. 60. Kc2, Bg2. 61. Kd1, Kg1. 62. e8V sötét feladta.

— 0 —

SAKKHIREK

Flohr csehszlovák bajnok a spanyolországi Rosas városban rendezett versenyen 8 ponttal az első díjat nyerte. Második Koltanovskij 7½, harmadik Grob 7, negyedik Koblenc (Riga) 6 ponttal. A versenyen 11-en vettek részt és a spanyol mesterek közül ismét egy sem jutott a díjak közé. Flohr az első fordulóban elvesztette a játszmát Grob ellen. Az utóbbi időben lejátszott 75 versenyjátzmája (ujpesti, moszkvai, hastingsi, batcelonai versenyeken) közül ez Flohrnak az egyetlen veszített játszmája. Érdekes, hogy Flohr éppen Grob ellen bizonytalanul játszik és ez nem az első veszített partija Grobbal szemben.

A XII. nemzeti amatőrverseny augusztus 4-22 között lesz Ljubljánban. A versenyen 21 játékos vesz részt, két csoportra osztva. Mindkét csoportból az első három helyezett a győztes csoportba kerül, amelynek első helyezettje mesteri címet nyer. Ugyancsak Ljubljánban lesz augusztus 4-én a Jugoszláv Sakkszövetség évi közgyűlése is. A verseny résztvevői, valamint a közgyűlésen résztvevők 75 százalékos utazási kedvezményt kapnak.

Az Egyesült Államok együttese erősen készül a varsói sakkolimpiaszra és biznak abban, hogy az idén is megnyerik a bajnokságot. Legutóbb Duke 3½:2½ arányú győzelmet aratott a magyar származású H. Steiner felett.

A csehszlovákiai Lukács-fürdőn nemzeti mesterversenyt tartottak, amelyen Opocenszki lett az első 5½ ponttal.

UZENETEK

Olvasóinkhoz. A 23 és 24. számú feladványaink megfejtését a jövő vasárnapi rovatunkban közöljük. Ugyanakkor közöljük feladványmegfejtési versenyünk végállását is.

Kramer E. A 19. és 20. feladványok megfejtését nem kaptuk meg. A 21. és 22. számú feladványok megfejtéséért a pontokat utólag javára írjuk.

K. V. Annyi vezérol (vagy más tisztje) lehet, ahány gyalogost a nyolcadik mezőre vezet. Lehet 8 vezérol, 8 futója stb.

A REGGELI UJSÁG HETI RADIOMŰSORA

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó az Egyetem-templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Losonezi-Schweitzer Oszkár szalónzene-kara. 1. Schubert: Rosamunda — nyitány; 2. Wetzel: A szerelem győz — keringő; 3. Vecsey: Valso triste; 4. Losonezi-Schweitzer Oszkár: Alt-Wien; 5. Goldmark: Szerenád; 6. Solz: Szervusz — dal; 7. Urbach: Ábránd Grieg műveiből; 8. Komjátó Károly: Éjfél tango — operettgyűjtemény. Közben kb. 12.30: Hírek. — 13.20: Pontos időjárás, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Baum Sári zongorázik, Horváth László gordonkázik, zongorakísérettel. — 14.40: Hírek, élelmiszertárak, piac hírek, árfolyamhírek. — 16.10: Mit láttak Lengyelországban a magyar eserkészek? A Magyar Cserkészszövetség előadása. — 16.45: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek. — 17.00: Édes anyanyelvünk, Halász Gyula előadása. — 17.30: A Magyarországi Munkásalegyletek képviselőitében a Magyarországi Famunkások Szövetsége Dalárdája és a Magyarországi Vas- és Fém munkások Központi Szövetsége Dalárdája. — 18.10: Közvetítés a rádió jubileumi filmjének felvételéről a Magyar Filmroda Hungária-úti műterméből. Beszélő Zám-bory Antal. — 19: Károlyi Árpád és cigányzene-kara. — 19.45: Mit üzen a rádió? — 20.15: A Budapesti Hangverseny Zenekar előadásának közvetítése a margitszigeti Pólo-szimpadról. Világír a ligetben. Hangjáték két részben. Szünetben kb. 21.05 órakor: Hírek, lövészversenyedőnyének. — Az előadás után kb. 22.50: Időjárásjelentés. — 22.55: Hangfelmérések. Operatársulatok és ártúk. — 23.35: Közvetítés a Hangli-kisekkel. Eröss István jazzzenekarának műsora, Miklósi András énekeszámával. — 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 17.05: A Szociális Misszió Tarsulat előadása. Farkas Edit alapító főnökszeny: Missziós üzenetek. — 17.35-től 18.45-ig: Az Opera ház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. „Madárvilág”. 1. Liszt: mIV magyar rapszódia; 2. Nádor Mihály: Kék madár szvit; 3. Geröges: A sas; 4. Meyer-Helmund: A magános hattyú; 5. Pop: Madárdal; 6. Poljakin: A kanári; 7. Strauss József: Falusi fecskék, keringő; 8. Buty-kay: Ezüst sárlay, egyveleg. — 19.00 órakor: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági fel-órása. — 13.35-től Patria hangfelmérések. Divatos slágerek. — 20.30: Hírek.

BUKAREST 12.05: Rádiózenekar. — 13.15: Hírek. — 13.35: A hangverseny folytatása. — 17: Katonazene — 19: Orgonaverseny Brassóbból. — 20.15: Táncezene. — 21.30: Hírek. — 21.45: A tanczene folytatása. — 22.15: Hírek aülföldre németül és franciául. — 22.25: A tanczene folytatása.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 18.15: Orgonaverseny. — 19: Indulók. — 19.45: Csevegés. — 20.10: Vidám óra. — 22.30: Gitárszóló. — 23.00: Táncezene

DROITWICH 19: Rádiózenekar. Fincik, Thomas, Massenet, Lacombe, Albeniz és Grieg művei-

ből. — 20: Dalok és táncok. — 20.30: Vidám est. — 21.50: Katonazene. — 22.15: Szalónötös. — 23: Táncezene.

HAMBURG 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18: Könyvszemle. — 19: Hangjáték. — 23: Táncezene.

LIPCE 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18: Könyvszemle. — 18.25: Csevegés. — 19: Katonaindulók. — 20.10: Vidám óra. — 22.30: Táncezene.

MÜNCHEN 6: Torna. — 7.10: Hangverseny. — 18: Könyvszemle. — 18.20: Böcklin emlékezete. — 18.30: Német dalok. — 19: Ifjúsági óra. — 23.00: Lipce.

PRÁGA 6: Torna. — 12.10: Lemezek. — 12.30: Szalónzene. — 13.35: Lemezek. — 15: Rádiózene-kar. Fibich, Dvorzák, Suk, Novák és Smetana műveiből. — 16: Lemezek. — 16.30: Táncezene — 17.45: Lemezek — 18.20: Német adás. — 19.10: Lemezek. — 20.15: Szalónzene. Strauss, Fall, Smetana és Nedbal műveiből. — 20.55: Emlékezés Ruzickova-Stravzova művésznőre. — 22.15: Hírek. — 22.30: Lemezek.

RÓMA 17.10: Hangverseny. — 18.40: Csak Baróti Görög adás. — 19.20: Hírek idegen nyelveken. — 20.40: Csak Bari Görög est. — 20.40: Opera

STUTTART 6: Torna. — 18: Heti szemle. — 18.30: Táncezene. Utána hangjáték. — 22.30: Táncezene. — 24: Hangverseny Mozart: Varázsfuvola. Mozart: Induló. Mozart: Szerenád. Beethoven: VI. szimfónia. Strauss R.: Szimfónikus költemény.

TOULOUSE 18.15: Bécsi zenekar. — 18.30: Dalok — 18.45: Hangverseny. — 19: Filmlemezek. — 19.20: Orgonaverseny. — 19.45: Operettárak. — 20.15: Kettősök. — 20.30: Népies zene. — 21.00: Hangverseny. — 21.40: Bécsi zenekar. — 21.45: Szórakoztató zene. — 22.20: Havári gitár. — 22.45: Táncezene. — 23.15: Hangverseny. — 23.35: Táncezene. — 23.45: Dalok. — 0.20: Katonazene.

VARSÓ 12.15: Lemezek. — 13.05: Rádiózene-kar. — 14.30: Lemezek. — 15.15: Lemezek. — 16.15: Dalok. — 16.30: Zongoraszó (Nawrocki). — 17: Rádiózenekar. — 18.15: Férfikar. — 18.45: Lemezek. — 19.30: Népdalok. — 20.10: Könyv zene. — 21.30: Hangverseny. Debussy: Ibériai ünnep. Debussy: Előjáték. Ravel: Magyar rapszódia. — 22.10: Vidám óra — 22.30: Táncelemezek

REGGELI RÁDIÓ

A REGGELI UJSÁG RÁDIÓ-MELLÉKLETE

1935 július 28-tól augusztus 3-ig

Vasárnap

július 28

BEOGRAD 9.25: Pontos idő és műsorismertetés. — 9.30: Iskolatisztelő átvitel a pravoszláv püspöki templomból. — 11.10: Vizálási jelentés. — 11.30: Egészségügyi előadás: A borbélyeségek okairól dr. Ruzsics Luka előadása. — 11.59: Pontos időjelzés. — 12.00: Harangszó a pravoszláv püspöki templomból, utána szalónzene-kari hangverseny. 1. Baifé: Hazai gyermekek, nyitány; 2. Szedlacssek: Ha énekelisz, gondolj rám, egyveleg; 3. Schreiner: Szlovén ábránd; 4. Leoncavallo: Matinada; 5. Urbach: Emlékezés Flotvra, ábránd. — 12.50: Reklámok. — 13.00: Hírek. — 13.15: Nícolas Boskó népdalokat énekel zenekari kísérettel. 1. Pred Cenkinom kucom; 2. Srbijanka, kolo; 3. Kradem ti se u večeri; 4. Djurdjevka, kolo; 5. Mnogo mi je merak; 6. Nova Zajetarka, kolo; 7. Ja kada mi na um padne draga; 8. Profesorka, kolo; 9. Mara ima; 10. Tobdzisko, kolo; 11. Blago te bi tanka Velo; 12. Balkanke, kolo; 13. Crven ferisic; 14. Savamalsko, kolo. — 13.45: Az Avála hírei és pontos idő. — 16.00: Katonai fuvószenekari hangverseny. 1. Pokorni: Konytoske divizije, induló; 2. Strauss: Dél rózsája, keringő; 3. Flotov: Mária, nyitány; 4. Jenko: Zujte sztrune, dal; 5. Szedlacssek: Amit mindenki énekel, egyveleg; 6. Mokranjac: Iz moje domovine; 7. Labzski: Pesz-mom, k. szrei, egyveleg; 8. Novák: Hrvatskoj, dal; 9. Binieski: Hárem-dalok; 10. Strabec: Dalmatinszki sajkás; 11. Bizet: Carmen, tóredékek; 12. Petrik: 1934, induló. — 18.55: Pontos idő és műsorismertetés. — 19.00: Reklámok és hangfelmérések. — 19.15: Heti szemle. — 19.30: Jugoszláv nemzeti óra. — 20.00: Szv. Knez Vladimir emlékünnap átvitele a Kolarac népegyetemről. Az egyesített orosz karok hangversenye, vezényel Proszkurnikov Pavle. — 2.00: Szerb est. Szünetben 21.00 órától 21.20 óráig pontos idő, az Avála hírei és sporthírek. — 23.15: Hangfelmérések.

LJUBLJANA 16: Lemezek. — 16.30: Népdalok. — 20.15: Katonazene. — 21.45: Szórakoztató zene.

ZAGREB 20.15: Hangverseny. — 21: Csellóverseny. — 21.30: Szavaltat. — 22.15: Mandolin- és gitárverseny.

BÉCS 8.15: Hírek, ébresztő. — 8.20: Torna. — 8.45: Iskolatisztelő. — 11.10: A bécsi filharmonikusok ünnepi hangversenye. Vezényel Weingartner Félix. Beethoven: C-dúr szimfónia; Leonora, nyitány; Esz-dúr szimfónia; Közvetítés a salzburgi Mozarteumból. — 13: Szórakoztató zene. Fucsik, Strauss János, D'Albert, Sijel, Fall, Tanitel és Woitschak műveiből — 15: Időjelzés. Hírek. — 15.40: Gitiarkamarazene. — 16.25: Előadás. Délamerikai élmények. — 16.45: Táncezene lemezekben. — 18.10: Előadás. — 18.10: Előadás — 18.30: Havi szemle. — 19.15: Előadás lemezekkel, Komoly és vidám dolgok a zenéről. — 20: Jehonodat. — 20.05: Prossnagg Ernő: Raimund Ferdinand, egy tragikus sers nyole képbén. — 22.05: Hírek. — 22.30: Szórakoztató zene. A bécsi szimfónikusok játéka. Hofmann: Induló, Dölpf—Heckel: Német vigjátéknyitány; Schubert—Berté: Három a kis-lány; Krausz: Egyveleg; Fucsik: Keringő, Dostal: Ótórai tea Stolz Róbertnél; Rhode: Egyveleg; Kro-negger: Induló. — 23.45: Hírek. — 24—1: Magyar i-mre cigányzenekara a Hungária-szállóból.

BERLIN 6.10: Torna. — 6.30: Hamburg. — 18: Detektív hangjáték — 19: Rádiózenekar. Lanner: Keringő, Mohs: Dal. Noack: Dal. Roland: Szerenád. Leenen: Dal. Stepani: Eljen csárulás — 20: Katonazene. — 22.30: Bach János emlékest. — 23.15: München. — 24: Táncezene.

BRATISLAVA 6.30: Prága. — 11: Szórakoztató zene. — 12: A Szent Márton templom harangjai. — 12.15: Rádiózenekar. Suppé, Ponchielli, Lort-zing, Nedbal, Beccé, Komzák, Strauss, Kostyál és Fucsik-művek. — 13.45: Lemezek. — 17.55: Elő-adás a halászárról, magyarul, Utána Rajter L.: Vén-nőnégyes. — 18.50: Lemezek. — 22.45: Hírek ma-gyarul.

BUDAPEST I. 9.15: Hírek. — 10 órától 11.10 óráig: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó-főtemplomból. A szentbeszédet mise kö-zben, evangélium után Kriegs-Au Emil pápai ka-

BERLIN 6.10: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 19: Hangverseny Brémából. — 20.15: A nemzet órája. — 21: Beethoven-művek. — 22.20: Hangjáték. — 23: Katonazene.

BRATISLAVA 6: Prága. — 17.50: Előadások magyarul. — 18.35: Sport hírek. — 22.30: Hírek magyarul. — 22.45: Lemezek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna, utána hanglemelések. — 10 óra: Hírek. — 10.20: Időszertű apróságok, felolvasás. — 10.45: Ifjúsági közlemények, felolvasás. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Hanglemelések, Szórákötő és tánczene. — Közben kb. 12.30: Hírek. — 13.20: Pontos időjelzés, 13.30: A József nádor 2. honvédsárgalagárd zenekara. Vezényel Seregi Artúr. — 14.40: Hírek. — 16.10: A rádió diákfelőléte. — 16.15: Hírek. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17.00: A rádió „Elbeszélés” antológiájában Beczassy Judit: Trézny néni c. elbeszélést olvassa fel. — 17.35: Kézvefűtés a Svábhelyi Nagyszállóban. A Ferencz-Bon-di szálló- és jazzzenekar műsora. — Közben 18.10: Sportközlemények. — 18.40: A mai Lengyelország, Komoróczy György előadása. — 19.15: Durrigó Iona énekel, zongorán kíséri Paigár Tibor. — 19.55: A rádió külföldi negyedórája. — 20.15: Vadnai László előadójátéka. Haecek és Sajó-jelenetek. Közreműködik Fenyő Árpád. — 21.10: Közvetítés a Gellért-szállóból. Kiss Béla és cigányzenekara muzsikál. — 21.45: Hírek, időjárásjelentés. — 22.05: Kamarazene. Közreműködik Dohnányi Ernő dr. és a Waldbauer-Kerpely vonósnyegyes. Tagjai Waldbauer Imre (I. hegedű), Hannover György (II. hegedű), Femesváry János (mélyhegedű) és Kerpely Jenő (gordonka). — 23.10: Moussali Assam egyiptomi újságíró francia nyelvi előadása. — 23.30: Közvetítés a Gellért-szállóból. Pataki Vilmos jazzzenekarának műsora. — 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 17.40: A szimpadi átdolgozás. Szücs-László párbeszédes előadása. Közreműködik Abonyi Tivadar. — 18.15-től 19 óráig: Hanglemelések. — 19.40: Kovács Dezső elbeszélései. 1. A katonán. — 2. A fű utra kél, felolvassa Kovács Kálmán. — 19.50-től 21 óráig: Országos Postászenekar. Vezényel ifj. Roubal Vilmos. 1. Erkel; Hunyadi László — nyitány; 2. Szikla Adolf: A törpe gróf — bálet; 3. Mascagni: Paraszttánc. — 21.05: A hanglélekasszony — ábránd; 6. Virányi Jenő. — Induló. — 21.15: Hírek.

BUKAREST 12.05: Lemezek. — 13.15: Hírek. — 13.35: Lemezek. — 17: Szórákötő zene. — 19.20: Híres zenekarok lemezek. — 20: Előadás. — 20.15: Cseh est. Dvorzsák Smetana, Suk, Provasnik, Kricka, Foerster, Novák, Frliml, Trnavsky művek. — 21.05: Rádiózenekar. Sousa: Kadéffinduló; Translaetur: Keringő; Rast: Intermezzo; Snocék: Tücsök. — 21.30: Hírek. — 21.50: A hangverseny folytatása. Demaret: Melódia; Mackeben: Tango; Smidseder: Foxtrött; Schebek: Jellemkép.

— 22.15: Hírek külföldre németül és franciául. — 22.25: A hangverseny folytatása. Leoncavallo: Matimata; Czajkovev: Balettzene; Doelle: Foz; Inwald: Induló. — 23: Hangverseny.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 18.15: Hangjáték. — 19: Szórákötő zene. — 20.15: A nemzet órája. — 21: Gluck: A rászédett kádi, vigopéra. — 22.30: Orgonaverseny. — 23: Tánczene.

DROITWICH 19: Katonazene. — 19.45: Két-zongorás hangverseny. — 20: Tánczene. — 21: Szalóhármás. — 21.50: Szalóhármás. Moflat; In-trada. Haendel: Menüet. D'Ambrosio: Alom. Moszkovszkij: Gítár. Rubinstein: Torreador. Coleridge-Taylor: Kis zenekari szvit. Dvorzsák: Keringő. Suk: Népies tánc. Lehár: Szerenád. Godowsky: Bécsi dalok. Jaernfelt: Bölcsődal. Csajkovszkij: Humoreszk. — 22.45: Előadás. — 23.15: Tánczene.

HAMBURG 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 19: Brémai hangverseny. — 20.15: A nemzet órája. — 21: Férfikar. — 23: Vidám egyveleg.

LIPCE 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18.30: Előadás. — 19: Brémai hangverseny. — 20.15: Hangjáték. — 21: Zenekari verseny. Gluck: Nyitány; Mozart: A-dur hangverseny; Schubert: B-dur szimfónia.

MÜNCHEN 6: Torna. — 19.05: Fuggerhof-szerenád. — 20.15: Deutschlandsender. — 21: Hangjáték. — 22.30: Német zongoraszerzemények. — 23: Stuttgart.

PRAGA 6: Torna. — 11.05: Szalóhármás. Kéler. Novák, Domizetti, Balun, Koflar, Voldán, Drábek műveiből. — 12.30: Hangverseny. — 18.20: Német adás. — 19.10: Lemezek. — 19.25: Rádiózenekar. Smetana, Cernik és Kricka műveiből. — 20.35: Vidám óra. — 21.15: Kenneth Ellis: A Dolores Divine eset. — 21.55: Cigánydalok (Pixová). — 22.30: Lemezek. — 22.45: Orosz hírek.

RÓMA 17.05: Hangverseny. — 18.35: Eszperantó hírek. — 19.15: Lemezek. — 19.45: Hangverseny. — 20.40: Csak Bari. Görög adás. — 20.40: Hangverseny. — 22: Tánczene.

STUTTGART 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18.30: Hangjáték. — 20.15: Deutschlandsender. — 21: Hangverseny. Wagner: Tannhäuser; Grieg: Peer Gynt; Haendel: Saul. — 21.30: Hindenburg emlékest. — 22.30: Tánczene. — 23: Tánczene.

TOULOUSE 18.30: Filmlemezek. — 18.45: Hegedűverseny. — 19: Dalok. — 19.20: Hangverseny. — 19.50: Népdalok. — 20.05: Vigoperáriák. — 20.15: Szalóhármás. — 20.30: Dalok. — 21.30: Hangverseny. — 21.40: Operatitűszék. — 21.45: Hangverseny. Puccini-művek. — 22.20: Argentinai zenekar. — 22.45: Spanyol dalok. — 23: Operatitűszék. — 23.15: Tánczene. — 23.35: Filmlemezek. — 23.45: Bécsi zene. — 0.20: Katonaindulók.

VARSÓ 12.15: Wilkosz együttes. — 13.05: Lemezek. — 15.30: Grossmann együttes hangverseny. — 17: Hangverseny. Lipski: Gyermekdalok. Schumann: Gyermekjelenetek; Bartók: Népdalgyűjtemény.

Hétlő

július 29

BEOGRAD 10.45: Pontos idő és műsorismertetőzene hanglemelések. — 11.00: Klasszikus nyitány; 1. Mozart: Kis éjjeli zene; 3. Haydn: 1. számú szonáta (Horovitz zongoraszáma); 4. Mozart: Andante santabile a C-dur vonósnyegyesből; 5. Mozart: Aria a Don Juan című operából; 11.59: Pontos idő. — 12.00: Harangszó az Oplénáról. Utána: 1. Urbach: Emlékezés Schubertre, ábránd; 2. Waldteufel: A legszebb keringő; 3. Kreisler: Szerelmi kesergések; 4. Mozart: Szimfónia; 5. Lehár: Bécsi egyveleg; 6. Jeszel: Malomba, indiai intermezzo. Szűnetben 12.35: Reklámok. — 13.45: Tözsde. — 13.00: Hírek. — 13.41: Az Avala lüret és pontos idő. — 16.00: A világbeke és a népszövetség jugoszláv diákjai egyesületének előadása. — 16.20: A szalóhármás delutáni hangverseny. 1. Petrovics: Oj Szbije, induló; 2. Urbach: Majerberjana, ábránd; 3. Dvorzsák: 3. és 8. szláv tánc; 4. Uroevics: 7. szími szerb egyveleg. 17.00: Brankovics Szubotina Lidia hangversenye. 1. Hirscherl: Pán; 2. Metner: Két mese; 3. Debussy 4. piéve; 4. Toch: Zsonglőr. — 18.55: Pontos idő és műsorismertető. — 19.00: Reklámok és hanglemelések. — 19.15: Hírek. — 19.30: Jugoszláv nemzeti óra. — 20.00: Werther, Massenet operája hanglemelések. Szűnetben 21 óráig 21.20 óráig Tatics Boskó előadása: Hol nyaraljunk — Tongerapunk címen. — 22.45: Pontos idő és az Avala hírei, utána 23.30 óráig tánczene.

LJUBLJANA 18: Citeraverseny. — 20: Szonáta. — 20.45: A windsori vig nők lemezek. — 22: Operettzene.

ZAGREB 20: Bizet: Carmen, lemezen. — 22: Ljubljana.

BÉCS 9.10: Hírek. — 11.30: Paraszitene lemezek. — 12: Történetek a hegyekből. — 12.20: Déli hangverseny. Bécsi szimfonikusok Heuberger, Morena és Schubert-Horbeck műveiből játszanak. — 13: Hírek. — 13.10: Hangverseny folytatása. — 14: Lemezek. — 14.20: Hírek. — 15.20: Nőknek. — 15.40: Ifjúsági óra. Észak-Amerika vándorló indiai törzseivel. — 16.05: Hírek. — 16.10: Lemezek angol filmekből. — 17.20: Osztrák találmányokról. — 17.40: Hangverseny. Közreműködnek: Siedek Liszsy hegedű, Reiter Ernő bariton és Gundacker Ermuveiből. — 18.10: Bungenarali óra. — 18.35: Weissenbaeck: A. A kereszény német zenekul-túrától, előadás. — 19.20: Régi bécsi zene. Bevezetőt mond: dr. Geringer K. Közreműködnek: Stelner G. hegedű, Schulhof O. zongora. — 20: A bécsi szimfonikus hangversenye. Vezényel: Schönher, Közreműködik: Rajtes szoprán, Savageri H. és a Jaritz jazz. — 21.45: Vidám fióli történet, felolvasás. — 22: Hírek. Időjárás. — 22.10: Zongora-verseny. Bartókiewicz Serge saját műveiből játszik a bécsi szimfonikus zenekari kísérettel. — 22.45: Puccini, Schimper Emil, Jeritza

Mária, Anday Piroška, Pataky Kálmán, Stezák Leó, Duhan János és Schumann Erzsébet lemezek. Puccini, Wagner, Gounod, Korngold, Saint Saens, Strauss Richárd, Schubert és Strauss János műveiből. — 23.30: Hírek. — 23.45: Tánczene.

BERLIN 6.10: Torna. — 18.30: Orvosi tanácsok. — 19: Hamburg. — 20.10: Vidám óra. — 22.30: Lipcse.

BRATISLAVA 6: Prága. — 12.15: Lemezek. — 18.45: Lemezek. — 19.25: Hangjáték (A szép Vág-völgyről). — 22.30: Hírek. — 22.45: Lemezek. Adam. Piliás Emil francia nyelvi előadása.

BUDAPEST I. 6.45: Torna, utána hanglemelések. — 10 óra: Hírek. — 10.20: Lenézett könyvek, felolvasás, írta Trocsányi Zoltán. — 10.45: Beszéd a számok, felolvasás, írta Nagy Sándor dr. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Hanglemelések, Szórákötő és tánczene. — Közben kb. 12.30: Hírek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Rosfaházny Annie és Imre Vince dr. énekel, zongorakísérettel. — 14.40: Hírek, ételmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 16.10: A rádió diákfelőléte. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17.00: Ismétlődő éke a jégkorszak. Gaál István dr. egy. m. tanár előadása. — 17.30: Közvetítés a városi Gerbeaud-pavilonból. Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. — 18.25: A Mareibányi-báz. Sidacy Carton felolvasása. — 19: Gmeiner Lejza zongorázik. 1. Schumann: G-moll szonáta, op. 22.; Chopin: F. moll ballada. — 19.45: Két költőny. — Rolla Margit és Török Sophie versekből olvasnak fel. — 20.20: Puccini Bohémélet c. operájának közvetítése hanglemelések, a milánói Scala-színház előadásában. Vezényel Sabajno Carlo. — 23.30: Hírek és időjárásjelentés. — 22.50: Közvetítés a Spolariek-kávéházából. Toll Árpád és Toll János cigányzenekara muzsikál. Közben kb. 23.15: Havi szemle francia nyelven. — 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18 óra: Kókai tréfája, Rédey Tivadar felolvasása. — 18.35-től 18.55-ig Hanglemelések. Szórákötő és tánczene. — 19.05: Mekkora munkát végez a magyar földműves? Láng Sándor előadása, felolvassa Moháry Lajos. — 20.20-tól 21.10-ig: Közvetítés a Kovacsécs-étteremből, Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. — 21.20: Hírek.

BUKAREST 12.05: Lemezek. — 12.55: Lemezek. — 17: Hangverseny. — 18: Hírek. — 18.15: A hangverseny folytatása. — 19: Előadás. — 20.15: Kamarazene. Haydn: D-dur négyes. — 20.45: Al. Alger Tosti, Dezza, Dima, Tagliafieri, Nevaz, Cavada-műveket énekel. — 21.05: Schrammel-zene. — 21.30: Hírek. — 21.50: Szórákötő zene. — 22.15: Hírek külföldre németül és franciául. — 22.25: A hangverseny folytatása.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 19: Vidám óra. — 20.10: Grieg- és Sibelius-művek. — 20.10: Vidám óra. — 22.30: Hangverseny. — 23.00: Tánczene.

DROITWICH 19.40: Énekkar. — 20: Balalajka.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

dőből Bachmann József szalónzenekarnak műsora. 1. Jacobi: Leányvásár, egyveleg; 2. Bachmann: Egy éj Szévilában, spangol szerenád és tanc; 3. Delibes: Csevegés. — 19.15: Munkáskét. — 19.50: Operaelőadás a Stúdióban. Rendező: Dalnok Viktor dr. Vezényel Vaszy Viktor. Közreműködik az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1. A hatvanhatos szám, kispopera. 2. Djamileh, vig-opera egy felvonásban. — Szünetben kb. 21 óra-kor: A szegedi ünnepi hetek, Balogh István dr. plébános előadása. — Az előadás után kb. 22 óra-kor: Hírek, időjárásjelentés, lövészversenyeredmények. — 22.20: Közvetítés a Valéria-kávéházból, Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. — 23: Hanglemek. Táncelemek. — 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.35: A mérnök munkája a nagyvárosban. Méhes Emil dr. előadása. — 19.10 órától 19.45-ig: Hanglemek. Lehár: Részletek a Vig özvegy c. operettből; Motherless child — néger dal; Swanee river — amerikai népdal; Conrad-Palex: Yes sir, I love your daughter — fox-trott; Colline-Maye: Quand c'est aux autos de passer; Montgomery-Harris: My kid's a crooner — fox-trott; Sullivan-Crooker: Lily belle may June — fox-trott; Yvain-Verber: La mome cauchoué — valse musette; Kern-Palex: Fumée aux yeux; Zalmecnik: Nápolyi éjszakák — keringő; Hennevé — Palex-Coslow: Cocktails pour deux. — 20.05: Béli Mátás, Szeniványi Béla előadása. — 20.30-tól 21.20-ig: Közvetítés a Zöldfa-vendéglőből. Czeiza József és cigányzenekara muzsikál. — 21.30: Hírek.

BUKAREST 12.05: Lemezek. — 13.15: Hírek. — 13.35: Lemezek. — 17: Szórakoztató zene. — 19: Előadás. — 19.20: Fuvolaszó (Const. Tzurcanu). — 19.45: Zongoraverseny (T. Cosma). — 20: Előadás. — 20.15: Rossini: Sevillai borbély, lemezek. Közben hírek. Hírek külföldre németül és franciául.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 18: Horn Rudolf félkaru zongoraművész Bach- és Skrijabin-műveket játszik. — 19: Némes zene. — 20.10: Operettzene. Strauss: Matuzsálem herceg; Sappé; Boccaccio; Millócker: A szegény Jonatán; Strauss János: Velencei éjszaka; Lehár: Cárveics. — 21.10: Hangjáték. — 23: München.

DROITWICH 19.15: Táncezené. — 20: Zongora-szólo. — 20.30: Hangjáték. — 21.50: Rádiózenekar. Cui: A mandarin fia, nyitány; Wolf: Két dal; Ravel: Couperin sirjánál; Duncan: Dal; Shaw: Dal; Swain: Dal; Ireland: Dal; Enesco: Zenekari szvit. — 23: Táncezené.

HAMBURG 6: Torna. — 18.15: Közvetítés egy munkatáborból. — 19.15: Szórakoztató zene. — 19.45: Utirajz. — 20.10: Hangjáték. — 21.10: Lipcse hangverseny. — 22.20: Havi szemle. — 23.00: Hangverseny.

LIPCSE 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18.30: Főiskolai olimpiász Budapestben, előadás. — 19.20: Hangverseny. — 20.10: Operettzene. — 21.10: Hangverseny. Nicolai: A windsori vig nők; Gluzinov: Hangversenykeringő; Unger: Négy évszázak Frankenstein; Ünnepi nyitány. — 22.20: Havi szemle. — 23: München.

Anna — Dusolina Giannini, Elvira — Lujza Heljéta-gruber, Cerina — Lotte Schön, Don Ottavio — Dino Borgioli, Komtur — Emanuel Liszt, Masseto — Karl Eth. Szünetben 20.50-től 21.10-ig: Vucskóvics Vojisláv előadása. — 22.35: Pontos idő és az Avala hírei, utána népzene hanglemezekről. — 23 órától 23.30 óráig: Kávéházi zene.

LIUBLJANA 18: Lemezek. — 20: Beograd. — 22: Hatze, Keteibey, Löhr, Bece és Weninger műveiből.

ZAGREB 19.15: Mozart: Don Juan, közvetítés Szalzburgból.

BÉCS 9.10: Hírek. — 12: Rádiózenekar. Rosini, Straus János, Chaminade, Roemer és Verdi műveiből. — 13.10: A hangverseny folytatása. Neumann, Suppé, Dostal, Fall, Pachernegg és Fridrich művek. — 14: Schubert F., Haydn — Burmester, Raff, Chopin és Wieniawski művek lemezekben. — 14.20: Hírek. — 15.40: Gyermekekóra. (Liesel Hollandiába utazik.) — 16.05: Hírek. — 16.10: Mozart, Gounod, Adam, Leoncavallo, Waldteufel, Capua — Gruber, Lehár és Strauss János művek gramofonon. — 17.30. Klasen Willy svéd és finn műveket zongorázik. Anderberg, Graftrom, Wachmeister, Rangstrom, Atterberg, Sibelius, Hannikainen, Palmgren és Melartin művek. — 19: Hírek. — 19.10: Mozart: Don Giovanni. Vezényel: Walter Brunoó. Szereplők: Pinza Ezio, Lazzari Vergilio, Giannini Dusolina, Helletsgruber Luiza, Schöne Lotte, Borgioli D, List Emanuel és Etti Károly. Közvetítés Szalzburgból. — 22.30: Hírek. — 22.45: Lemezek. — Kreiser, Rosse, Rimszkij-kórov, Weinberger, Meyerbeer, Ravel, Straus János, Sztana és Schulz-Eyler művek. — 23.50: Hírek. — 0.05-1: Táncezené a Palmhof-kávéházból.

BERLIN 6.10: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18.30: Fischer György: A főiskolai olimpiász Budapestben. — 18.45: Allatmesék. — 19.20: Zongoraverseny. Liszt-művek. — 20.10: Vidám est. — 23: München.

BRATISLAVA 6: Prága. — 17.50: Ha a hajunk megöszül, előadás magyarul. — 18: Liszt: La leggierza, f-moll verseny. Velence és Nápoly. Tarrantella. Chopin: F.dur etűd. — 18.45: Lemezek. — 21.05: Prága.

BUDAPEST I. 6.45: Torna, utána hanglemek. — 10 óra: Hírek. — 10.20: Magyar városok. Hajdusoboszi és hóforrások felolvasás. — 10.45: Betégek évmilliókkal ezeltől, felolvasás, írta Tasnády Kubacska andás dr. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés. — 12.05-től 13.30-ig: Magyar szalóni. — Közben kb. 12.30 Hírek. — Közben kb. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 13.40-től 14.20-ig: Falus Edit énekel, zongorakísérettel. — 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 16.10: Konzerváló szerék, Maros Pál vegyész-mérnök előadása. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: Klencóves férfi. Székely Tibor elbeszélése. — 17.30: Ország Tivadar heggedul, zongorakísérettel. — 18.10: A Száz könyv sorozatban Koszrólányi Dezső beszél Csokonai Vitéz Mihályról. — 18.30: Közvetítés a Császár-für-

rettrészletek lemezekben. Strauss, Planquette, Lehár, Benatzky és Kálmán műveiből. — 17.10: Előadás fényképszekción. — 17.30: Zongoraverseny. — Wolf H. és Reger M. művek. — 18: Szellemi élet a középkori kolostorokban. — 19: Hírek. — 19.10: Szülőföldi óra. — 19.45: A bécsi szimfonikus hangversenye. Beethoven: Balet; Mozart: Esz-dur négyes; Haydn: II. D-dur szimfónia. — 21: Vidám óra. — 22: Hírek. — 22.10: A bécsi szimfonikus hangversenye. Gogg: Kis vigjátéknyitány; Strauss: Keringő; Koschat; Dalok; Cizbulka; Scheerzo; Uhl: Lengyelke; Komzák: Egyveleg; Ascher: Egyveleg és indulófox. — 23.30: Könyvszemle. — 24: 1: Szalónzene

BERLIN 6.10: Torna. — 18.30: Hangjáték. — 19: Heggedulverseny. — 20.10: Vidám est. — 22.30: Goethe és Winckelmann méltatás. — 23: München.

BRATISLAVA 6: Prága. — 15: Rádiózenekar (Amit a Duna a keringőről mesél). — 17.40: Lemezek. — 18. Kröbl L. Rajter és Hubay dalokat énekel. — 18.50: Lemezek. — 22.15: Prága. — 22.45: Lemezek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna, utána hanglemek. — 10 óra: Hírek. — 10.20: A tervszerű költöződés, felolvasás, írta Simon Blánva. — 10.45: A székesfőváros legszebb kertje, felolvasás. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Marschalkó Mignon Liszt Ferenc h-moll szonátáját adja elő. — 12.40: Hírek. — 13 órától 14.20-ig: Rendőrzenekar. Vezényel Szöllössi Ferenc. — 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 16.10: A gépek gyűlése, Török Sándor meséje. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17 óra: Közvetítés a Rajna-cukrászlábol, Kalmár Rezső — Balázs László szalóni zenekara műsora. — 17.50: Van-e még magyar népköltészet? Orutay Gyula előadása. — 18.20: Palotaj Vilmos gondolkázik, zongorakísérettel. — 19: A színes szobák, Náday Pál dr. eseevegése. — 19.35: Vidák József és cigányzenekara. — 20.50: A esillagos ég augusztusban, Szitokay Kálmán előadása. — 21.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Bízlet; Hazám nyitány; 2. Grieg: Sigurd Jorsalfar — szvit; 3. Szabados Béla: Régi magyar táncsorozat; 4. Massenet: Scenes pittoresques. — Közben 22 óra: Az Al Achram kairói lap budapesti társasulazásának vezetője, Baracat szerkesztő beszél az utasok budapesti élményeiről arab nyelven. Ezt a közvetítést a kairói rádióállomás is átveszi. Közben 22.10: Hírek, időjárásjelentés. — 22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar műsorának folytatása. — 23: Hanglemek. Divatos táncok. — 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.15: Buddhista szerzetesek közötti, Supka Ferenc előadása. Felolvasa Klárnik Klára. — 18.50-től 19.35-ig: Hetényi Heideberg Albert — Bulay Dénes — Sebő Miklós hármása. — 19.40: A földművelésügyi miniszterium gazdasági felőrája. — 20.15-től 20.55-ig: Maróthi Magda énekel, zongorakísérettel. — 21.00: A Száz könyv sorozatban Benedek Marcel beszél Maupassantól. — 21.25: Hírek.

BUKAREST 12.05: Lemezek. — 12.55: Lemezek. — 13.15: Hírek. — 13.35: Lemezek. — 17.00: Rádiózenekar. Aektmans: A matrózok, induló; Jessel: Rózsalánc, keringő; Gajster: Maróziáné; Pressel: A pataknál; Resielli: Tangó; Baurso: Slowfox; Eberle: Tavasz van; Espinosa: Cigány-szav; Blanco: Rumba; Leojac: Nocturne; Dicker: Kinai intermezzo; Lesso: Tangó; Kapp: Slowfox; Blon: Pezsgő-keringő; Thiele: Hónylehek; Buchholz: Papilla, pasó doble. — 19.20: Olasz dalok lemezekben. — 21.45: Hírek. — 22: Szórakoztató zene. — 22.15: Hírek külföldre németül és franciául. — 22.35: A szórakoztató zene folytatása.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 19: Vidám óra. — 20.10: Vidám óra. — 22.30: Hangverseny. — 23: Táncezené.

DROITWICH 19: Könnyű spangol zene. — 20: Hangjáték. — 21: Georgian-trió. — 21.50: Orgonaverseny. — 22.20: Magyar zenekar. — 22.30: Magyar zenekar. — 23.45: Táncezené.

HAMBURG 6: Torna. — 19: Hangjáték. — 19.30: Férfikar. — 20.10: Vidám óra. — 23: Szórakoztató zene. Puccini: Pillangókisasszony; Zimbalist: Tánccsvit; Gillet: Gavott; Dostal: Bécsi dalok; Strauss János: Koronázókeringő; Rupprecht: Induló.

LIPCSE 6: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18.30: Előadás. — 19: Táncezené. — 20.10: Katonazene. — 21: Hangjáték. — 22.30: Zenekari hangverseny. Thuille: Romantikus nyitány; Zitterbart: Szimfónia; Manzer: Románé; Glazunov: Balletszvit.

MÜNCHEN 6: Torna. — 18.30: Heybert Menzel méltatása. — 19.05: Harmonikaverseny. — 19.40: Herybert emlékezete. — 20.10: Deutschlandsender. — 22.30: Táncezené.

PRAGA 6: Torna. — 12.30: Hangverseny (Muzik négyes). Mozart, Liszt, Malát, Nedbal, Kálmán, Vaesckárs és Brahms műveiből. — 13.40: Lemezek. — 17.45: Lemezek. — 18.20: Német adás. — 19.10: Lemezek. — 19.25: Kenneth M. Ellis, A Dolores Divine eset. — 20.05: Lemezek. — 21.30: Cseh humoroszek. — 21.45: Langer zongoraversenye. — Schubert-művek. — 22.15: Hírek. — 22.30: Lemezek. — 22.45: Angol hírek külföldre.

ROMA 18.40: Görög adás. — 19.20: Hírek idegen nyelven. — 20.15: Lemezek. — 20.30: Csak Bari. Görög est. — 20.40: Hangverseny. — 21.50: Előadás. — 22: Zongora. én heggedulverseny. (Ar-rigo Serato és Artalo Satta).

STUTTART 6: Torna. — 18.30: Francia nyelvlecke. — 19: Táncezené. — 20.10: Vidám est. — 22.30: München.

TOULOUSE 18.30: Hangverseny. — 19.20: Szórakoztató zene. — 19.45: Operettárak. — 20.05: Balalaikazenekar. — 20.15: Dalok. — 20.30: Operarészletek. — 21.40: Hangverseny. — 22.20: Vadász-kürszóló. — 22.45: Argentínai zenekar. — 23.00: Szórakoztató zene. — 23.15: Filmlemezek. — 23.35: Táncezené. — 23.45: Katonaindulók. — 0.20: Hangverseny.

A KÖZVETÍTÉS ÉS A SZÁG HEI RADIOVÁSORA

VARSO 12.15: A rádió zenekara. — 13.05: Tichowski együttes. — 15.30: Uffing-lemmek. — 16.15: Hangverseny. Harók—Szekely: Román táncok; Mozart: Szerenád; Brahms: Dalm. Rimski-Korsakov: Naphimusz; Dimitro-Hefelz: Hora staccato; Sarasate: Remán dal; Brahms: Dal; Schumann: Dal. — 17: Rádiózenekar. Marzec: Indul; Eysler: Keringő; Kéler: Vigjátéknyitány; Schumann: Abrahám; Saint-Saens: Hattyú; Siczanski: Dal; Kálmán: Csárdás; Rogier: Tangó; Bytót: Slowly; Chiarra: Espagnole; Meyerbeer: Tanc; Toszi: Dal; Eysler: Indul. — 18.45: Bécsi keringő-lemmek. — 19.30: Hangverseny. — 21: Operalemezek. — 22.40: Táncalemezek.

Szerda

1936. augusztus 31

BEOGRAD 10.45: Pontos idő és műsorismertetés. — 10.50: Vízilásjelentés. — 11.00: Könyvtári hangversenyek. 1. Luigini: Egyiptomi balett; 2. Gaisler: Táncojantó keringő, keringő egyveleg; 3. Kernbach: Polka mazurka, egyveleg; 4. a) Feriarsz: Orsz. koldus, b) Lake: A madárkegykedésben; 5. a) Straus: Böregér, polka, b) Straus: Kérem szépen, polka; 6. a) A Volga mentén, b) Örne ocsi (balahajka zenekar); 7. a) Zamenstik: Nápolyi éjszaka, b) Amotio: Éjféli keringő. — 11.50: Pontos idő. — 12.00: Oplenei harangszó, utána a szülőzenekar hangverseny. 1. Lortzing: A cár és acs, ábránd; 2. Raemannov: Prehudi-umi; 3. Nije: Ballada; 4. Ursevics: 6. számú szerb egyveleg; 5. Wagner: Rienzi nyitány; 6. Raha: Kis keleti szvit; 7. Zvuci sza Kniska, egyveleg; 8. Moszkovszki: Szerenád. Szünetben 12.30: Raha: kánok. — 12.45: Törsde. — 13.00: Hitek. — 13.45: Az Arva hírei és pontos idő. — 16.00: Kamara-zenekari hangverseny (hanglemmek). 1. Haydn: G-dur hatmas (eladóják Corro, Thibaut és Casals); 2. D'Enid: Fuvola, hegedű, viola, eszello és hárfaszvit, op. 91. — 16.30: Alekszandrovics-Murayev-né énekehangverseny. Grig: A hattyú; 2. Gounod: Ave Maria; 3. Benner: Hindu dal; 4. Massenet: Elégia; 5. Mozart: Ipolya; 6. Csajkovszki: Legenda Krisztusfői; 7. Csajkovszki: Ária a Pique diama című operából. — 17.00: Hanglemmek. 1. a) Terzics tábornok indulója, b) Lammaj, lumaj; 2. Keller Béla: Egy komédia nyitánya; 3. a) Kad szum bil mori Gyurgyo, b) Danyu oremi; 4. a) Landsechütz-Schoppe: Az ébresztőóra ébreszt. gyors-polka, b) Landsechütz-Schoppe: Marionett, polka; 5. Doszta: Mit játszanak a világhon, sláger-egyveleg. — 18.55: Pontos idő és műsorismertetés. — 19: Reklámok és hanglemmek. — 19.15: Hitek. — 19.30: Jüsgözlöv nemzeti óra. — 20.00: A salzburgi hangverseny Kleiber Erich vezényléssel. 1. Mozart: B-dur szimfónia; 2. Bach: D-moll zongora és zenekari hangverseny, a zongoránál Maas Marcel brüsszeli zongoraművész kísérettel; 3. Beethoven: VIII. szimfónia a-dur, op. 92. — 22.00: Pontos idő és az Arva hírei, utána 23.30 óráig tánczene.

LJUBLJANA 18: Körték. — 18.15: Vidám dalok. — 20: Közvetítés Salzburgiól. — 22.15: Rusch, Parma, Weninger és Keitelby műveiből. ZAGREB 20: Ünnepi hangverseny közvetítése a salzburgi Mozart-teremből. BÉCS 9.10: Hitek. — 11.30: Nöknék. — 12: Hangverseny. Közben 13: Hitek. — 14: Jeritza lemezek. — 14.20: Hitek. — 15.20: Gyermekóra. — 16.05: Hitek. — 16.10: Régi mesterek lemezek. — 17.20: Ploss Otto: Crawl, a leggyorsabb úszásmóddal. — 17.30: Mislap-Kapper: Marianne class és sztrák dalokat énekel. — 19: Hitek. — 19.20: Mótornéki reputés a Gaisbergen, közvetítés a Gaisberghől. — 20.10: A bécsi filharmonikusok ünnepi hangverseny. Vezényel: Kleiber E. Mozart: B-dur szimfónia Bach: d-moll zongora és zenekari verseny. Beethoven: VII. A-dur szimfónia. Közvetítés a salzburgi Mozart-teremből. — 22: Hitek. — 22.10: A bécsi szimfonikusok rádiózenekari hangverseny. Straus-Oszkár: Nyitány; Straus-Johann: Keringő; Fall-Korngold: Egyveleg; Lehár: Paganini; Klein: Nihil keringő; Lehár: Messza a nagy erdő; Straus János: Ezerégy éjszaka; Felki Dal; Rechtenwald: Egyveleg; Zieher: Nyitány; Földel: Indul. — 23.30: Hitek. — 23.45—1: Strauss hármás. BERLIN 6.10: Torna. — 6.30: Hangverseny. — 18: Zongora-verseny. — 19.20: Orgona-verseny. — 20.15: Ifjúsági óra. BRATISLAVA 6: Prága. — 12.15: Lemezek. — 18.50: Lemezek. — 19.40: Kovarszki: Bugnyer bíró, hangjáték. — 22.30: Hitek. — 22.45: Lemezek. BUDAPEST 1. 6.45: Torna, utána hanglemmek. — 10 óra: Hitek. — 10.20: Apróságok Gyulai Pálról, felolvasás, itta Jónás Károly. — 10.45: Hitek az új kalapdívalatról, felolvasás. — 11.10: Nemezközvi vizeteszolglalt. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Rácz Zsigra és cigányzenekara. Közben kb. 12.30: Hitek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízilásjelentés. — 13.30: Hanglemmek. Szórák-közlató zene. — 14.40: Hitek, élelmiszertárk, piaci árak árfolyámhitek. — 16.10: A rádió diákfelőrája: Okos kutyák, jeles ebek. Móra László előadása. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: Kihirdetés Jericho, Tóth Kálmán pápai kamara előadása. — 17.30: Közvetítés a Lukácsfúrdóból. A Mándics jazzzenekar műsora. — 18.10: Időszertü katonai kérdések. Juhler Ferenc előadása. — 18.40: Kovács István zongorázik. — 19.30: Szép könyv vagy jó könyv? Bisztray Farkas Ferenc és Rába Ló párbeszéde. — 20.10: Közvetítés a Budai Színházról. — 20.15: Hitek. — 20.20: Operett három felvonásban, hét képből. Itta Rejtő Jenő, zenéjét Keller Dezső versére szerelte Sándor Jenő, Karmay Kerner Jenő, Rendező Lóránt Vilmos, Személyek: Honihy Hanna, Törzs Jenő, Z. Molnár László, Penyvesy Éva, Gál Sándor, Fejes Teri, Gárdonyi Lajos, Sugár Lajos, Pártos Gusztáv. Az első felvonás után kb. 21.00 óra: Hitek. A második felvonás után kb. 22.00 óra: Időjárásjelentés, ügértörvényeskedelmények. Az előadás után kb. 23 órákor: Liszt-éneklhangverseny. Bevezetőt mond Gaudela Géza dr. Az Operaház tagjaiból alakult zenekart vezényli Fiall Frigyes. Utána: Hitek.

BUDAPEST II. 17.35: „Apéczei Csere, a kulltúrpolitikus.” Fejes Géza előadása. — 18.15-től 19.10-ig: Hanglemmek. Kelen Péter Pál kértésleléből. Seass-sola: Sultio pastorele; Lortzing: Cár és ács, ária; Mozart: Figaró lakodalmá, ária; Meyerbeer: Az atrihei nő, Vasco áriája; Lortzing: Undine, ketős; Weber: A buvós vadász, ária; Bochenini: Dushim; Caumontia; Saint Saens: Samson és Delila, ária; Billand Paul: Euphémient; Massenet: Masszonyunk bohóca, legenda, ária; Taubert: Erdel madás, ária; Rubinstein: Toreador et Andalous. — 19.15: A reneszánszkor muzsikásai. Bartha Dénes dr. előadása. — 20.30-tól 21.15 óráig: Közvetítés a margitszigeti magyar Csárdából. Veres Károly és cigányzenekara muzsikál. — 21.20: Hitek. BUKAREST 12.05: Szórák-közlató zene. — 13.15: A hangverseny folytatása. — 17: Hangverseny. — 19.20: Wagner-lemmek. — 20.15: Zongora-verseny (Theodor Sibicann). — 20.45: Goldstem S. énekel. — 21.05: Rádiózenekar. Ellenberg: Indul; Kochmann: Foxintermezzo; Lucchesi: Keringő; Garavagios: Gyermekjáték; Smidder: Tangó. — 21.30: Hitek. — 21.50: A hangverseny folytatása. Krüger: Foxtroff; Sorbi: Elszört virágok; Stolza: Keringő; Donati: Egyveleg. — 22.15: Hitek külföldre németül és francián. — 22.35: A hangverseny folytatása. Bowers: Kínai bölcsődal; Waldteufel: Keringő; Jermann: Tangó; Chmel: Foxtroff.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 18.55: Előadás. — 19: Hangverseny. — 19.30: Előadás. — 20.45: Lemezek. — 21: Táncezene. — 22.30: Hangverseny. — 24: Hangverseny. Weber: Oberon, nyitány; Mozart: Figaro házassága; Beethoven: VI. szimfónia. DROITWICH 19.15: Mandolinverseny énekekkel. — 20: Lemezek. — 20.30: Rádiózenekar. — 22.05: Kamarazene. — 23: Táncezene. HAMBURG 6: Torna. — 18.30: Előadás. — 19: Szalónégyes. — 19.30: Előadás. — 21: Táncezene. — 23: Chopin-művek zongorán. — 23.35: Dalok. LIPSE 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 18.30: Hangverseny. — 20.45: Zenekari verseny. Beethoven: Leonora, nyitány; Brahms: I. c-moll szimfónia; Reznick: Szimfonikus nyit.; Müller: Rekviem. — 22.30: Bach emlékhangverseny. — 23: Táncezene. — 24: Hangverseny. Weber: Oberon, nyitány; Mozart: Figaro házassága; Beethoven: VI. szimfónia. MUNCHEN 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 6.40: Anzol nyelvtelke. — 18.30: Párbeszéde. — 19: Közvetítés Nürnbergből. — 20.45: Lincese. — 23: Táncezene. PRAGA 6: Torna. — 12.10: Lemezek. — 12.20: Hitek. — 12.30: Harry Osten jazz zenekara. — 13.50: Hitek. — 15: Csah filharmonikusok. Smetana, Rossini, Dvozsák, Offenbach, Weber és Mozart műveiből. — 16.30: Szalónzene énekekkel. Klizma, Vanicek, Jirousek művei. — 17.55: Lemezek. — 18.20: Német adás. — 19.10: Lemezek. — 19.40: Vigjáték egy felvonásban. — 20.30: A brüsszeli filharmonikusok hangverseny, közvetítés Brüsszélből. — 22.15: Hitek. — 22.30: Lemezek.

ROMA 17.05: Csak Paris: Szalónégyes. — 19.05: Hangverseny. — 19.45: Hangverseny. — 20.15: Csak Paris: Görög adás. — 20.15: Lemezek. — 20.40: Szimfónia Torinóból. STUTTGART 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 19.30: Előadás. — 20.45: Keringőegyveleg. — 21: Hangverseny. Verdi: Vondsnégyes; Courvoisier: Fuga; Pichler: Vándor; Reger: Kát sillonett; Niemann: Szvit; Strauss: Vondsnégyes. TOULOUSE 18.30: Dalok. — 18.45: Operatársulatok. — 19: Operettárk. — 19.20: Cigányzene. — 19.45: Népdalok. — 20.05: Szalónzene. — 20.15: Kétlők. — 21.35: Bécsi zenekar. — 21.45: Hangverseny. — 22.20: Filmlemmek. — 22.45: Táncezene. — 23.15: Katona-indulók. — 23.35: Argentinai zenekar. — 23.45: Operettárk. — 0.20: Szalónzene.

VARSO 12.15: Flalo együttés. — 13.05: Lemezek. — 15.30: Rádiózenekar. Seber, Brodsky; Horvacz, Müller, Simons, Grosz és Carr Ilda-művek. — 16.15: Lemezek. — 19.30: Dalok és kétlők. — 21: Chopin-művek. — 21.30: Előadás. Pilsudszkyról. — 21.40: Lengyel népdalok. — 22.10: Rádiózenekar. Lehár, Kéler, Waldteufel, Zimmer, Strausn. Duhin, Feckl, Wars, Brodsky, Darius Bec, Kochanski-művek.

Csütörtök

augusztus 1

BEOGRAD 10.45: Pontos idő és műsorismertetés. — 10.50: Vízilásjelentés. — 11.00: Szülőzenekari hangverseny. 1. Fucsik: Olimpiai mesterek, induló; 2. Kálmán: Orkuszhercegnő, egyveleg; 3. Raha: Balkán táncok és kólók; 4. Urbach: Ábránd Smetana szerzeményeire; 5. Lalo: Orsz dalok; 6. Menge: Indul. — 11.50: Pontos idő. — 12.00: Harangszó a püspöki templomból, utána hanglemmek. 1. a) Szloven és horvát, b) Sta Tivis tuzsni szbine; 2. a) Zieher: Bécsiek, keringő, b) Transleuter: Bécsi vándormadarak; 3. a) Bozás, b) Zorule (Mijatovics); 4. a) Brice: Zadrivaranya, b) Stelzi: Keringő intermezzo; 5. a) Goudard: Alakodal, b) Toszi: Hálálvgyás; 6. a) Biserka, kolo. — 12.35: Reklámok. — 12.45: Törsde. — 13.00: Hitek. — 13.15: Lujbes Edó énekel zenekari kísérettel. — 13.45: Az Arva hírei és pontos idő. — 16.00: Szalónzenekari hangverseny. 1. Gounod: Sába királyiódje, induló; 2. Bizet: Gyöngy halászek, ábránd; 3. Blon: Susogó virágok; 4. Schirman: Duhinska, orosz egyveleg; 5. Csajkovszki: Románc; 6. Csajkovszki: Keringő; 7. Krstics: Doryozska poszta, nyitány és tánc. — 17.00: Népdalok. — 18.55: Pontos idő és műsorismertetés. — 19.00: Hitek. — 19.15: A salzburgi ünnepi játékok átvitele. Don Juan, opera, zenéje Mozartól, vezényel Walter Bruno, rendező Karlheim Martin, koreográfus: Margareta Valman, sec-nitrozás: Oszkár Sztrnad, személyek: Don Juan — Ezio Pinza, Leporello — Virgilio Lazzari, Donna

BUDAPEST II. 17.35: „Apéczei Csere, a kulltúrpolitikus.” Fejes Géza előadása. — 18.15-től 19.10-ig: Hanglemmek. Kelen Péter Pál kértésleléből. Seass-sola: Sultio pastorele; Lortzing: Cár és ács, ária; Mozart: Figaró lakodalmá, ária; Meyerbeer: Az atrihei nő, Vasco áriája; Lortzing: Undine, ketős; Weber: A buvós vadász, ária; Bochenini: Dushim; Caumontia; Saint Saens: Samson és Delila, ária; Billand Paul: Euphémient; Massenet: Masszonyunk bohóca, legenda, ária; Taubert: Erdel madás, ária; Rubinstein: Toreador et Andalous. — 19.15: A reneszánszkor muzsikásai. Bartha Dénes dr. előadása. — 20.30-tól 21.15 óráig: Közvetítés a margitszigeti magyar Csárdából. Veres Károly és cigányzenekara muzsikál. — 21.20: Hitek. BUKAREST 12.05: Szórák-közlató zene. — 13.15: A hangverseny folytatása. — 17: Hangverseny. — 19.20: Wagner-lemmek. — 20.15: Zongora-verseny (Theodor Sibicann). — 20.45: Goldstem S. énekel. — 21.05: Rádiózenekar. Ellenberg: Indul; Kochmann: Foxintermezzo; Lucchesi: Keringő; Garavagios: Gyermekjáték; Smidder: Tangó. — 21.30: Hitek. — 21.50: A hangverseny folytatása. Krüger: Foxtroff; Sorbi: Elszört virágok; Stolza: Keringő; Donati: Egyveleg. — 22.15: Hitek külföldre németül és francián. — 22.35: A hangverseny folytatása. Bowers: Kínai bölcsődal; Waldteufel: Keringő; Jermann: Tangó; Chmel: Foxtroff.

DEUTSCHLANDSENDER 5.55: Torna. — 18.55: Előadás. — 19: Hangverseny. — 19.30: Előadás. — 20.45: Lemezek. — 21: Táncezene. — 22.30: Hangverseny. — 24: Hangverseny. Weber: Oberon, nyitány; Mozart: Figaro házassága; Beethoven: VI. szimfónia. DROITWICH 19.15: Mandolinverseny énekekkel. — 20: Lemezek. — 20.30: Rádiózenekar. — 22.05: Kamarazene. — 23: Táncezene. HAMBURG 6: Torna. — 18.30: Előadás. — 19: Szalónégyes. — 19.30: Előadás. — 21: Táncezene. — 23: Chopin-művek zongorán. — 23.35: Dalok. LIPSE 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 18.30: Hangverseny. — 20.45: Zenekari verseny. Beethoven: Leonora, nyitány; Brahms: I. c-moll szimfónia; Reznick: Szimfonikus nyit.; Müller: Rekviem. — 22.30: Bach emlékhangverseny. — 23: Táncezene. — 24: Hangverseny. Weber: Oberon, nyitány; Mozart: Figaro házassága; Beethoven: VI. szimfónia. MUNCHEN 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 6.40: Anzol nyelvtelke. — 18.30: Párbeszéde. — 19: Közvetítés Nürnbergből. — 20.45: Lincese. — 23: Táncezene. PRAGA 6: Torna. — 12.10: Lemezek. — 12.20: Hitek. — 12.30: Harry Osten jazz zenekara. — 13.50: Hitek. — 15: Csah filharmonikusok. Smetana, Rossini, Dvozsák, Offenbach, Weber és Mozart műveiből. — 16.30: Szalónzene énekekkel. Klizma, Vanicek, Jirousek művei. — 17.55: Lemezek. — 18.20: Német adás. — 19.10: Lemezek. — 19.40: Vigjáték egy felvonásban. — 20.30: A brüsszeli filharmonikusok hangverseny, közvetítés Brüsszélből. — 22.15: Hitek. — 22.30: Lemezek.

ROMA 17.05: Csak Paris: Szalónégyes. — 19.05: Hangverseny. — 19.45: Hangverseny. — 20.15: Csak Paris: Görög adás. — 20.15: Lemezek. — 20.40: Szimfónia Torinóból. STUTTGART 6: Torna. — 6.30: Berlin. — 19.30: Előadás. — 20.45: Keringőegyveleg. — 21: Hangverseny. Verdi: Vondsnégyes; Courvoisier: Fuga; Pichler: Vándor; Reger: Kát sillonett; Niemann: Szvit; Strauss: Vondsnégyes. TOULOUSE 18.30: Dalok. — 18.45: Operatársulatok. — 19: Operettárk. — 19.20: Cigányzene. — 19.45: Népdalok. — 20.05: Szalónzene. — 20.15: Kétlők. — 21.35: Bécsi zenekar. — 21.45: Hangverseny. — 22.20: Filmlemmek. — 22.45: Táncezene. — 23.15: Katona-indulók. — 23.35: Argentinai zenekar. — 23.45: Operettárk. — 0.20: Szalónzene.

VARSO 12.15: Flalo együttés. — 13.05: Lemezek. — 15.30: Rádiózenekar. Seber, Brodsky; Horvacz, Müller, Simons, Grosz és Carr Ilda-művek. — 16.15: Lemezek. — 19.30: Dalok és kétlők. — 21: Chopin-művek. — 21.30: Előadás. Pilsudszkyról. — 21.40: Lengyel népdalok. — 22.10: Rádiózenekar. Lehár, Kéler, Waldteufel, Zimmer, Strausn. Duhin, Feckl, Wars, Brodsky, Darius Bec, Kochanski-művek.

Sünderország

A Jelenek újság vasárnapi melléklete. — Szerkesztő: DEZSŐ MÁCSI

KOCKA REJTVÉNY

Közlő: Geszti Ilonka

1. Méhek lakása
2. Török férfi név
3. R. más szóval

UGRÓ REJTVÉNY

Közlő: Nyíró György

T	E	L	N	Y		
I	A	M	E	G	A	R

KRESZREJTVÉNY

Közlő: Zsárkó Mariska

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	

Vízszintes sorok: 1. Ezen hintáznak a ligetben, 9. Salátára is teszik, 10. Allat németül, 11. Hangszer, 13. Kicsinyítő rag, 14. Felem ... a földről, 15. Fél száz, 17. Vissza: igekötő, 19. Ó. I., 20. Hósköltemény, idegen kifejezéssel, 23. Felsődnabánsági község, 25. Vissza: kis patak, 24. Gyorsan fordul, 28. Károly, becézve, 30. ... már Pál rádió énekes, 31. Itt fészkel a fecske.

Függőleges sorok: 1. Mesealak, 2. Lent, 3. Ide küldik a rossz gyereket, 4. O. I. O., 5. Itt iszik a ménes, 6. Mutató szócska, 7. Kuglijáték magyarul, 8. Gyümölcs, 12. A vadász teszi, 16. Harc más szóval, 18. Kigyó a viperák családjából, 21. Répa betűi felcserélve, 22. Vissza: nem az, 24. Dülmi, ige parrancsoló módban, 27. I... = fűzet, 29. Rag.

FOGYÓ REJTVÉNY

Közlő: Radichevich Ildika

1. Itt lakik a pápa
2. Az időt mutatja
3. Nem tegnap
4. A: első magánhangzó

RÁCS REJTVÉNY

Közlő: Süle Rudolf

1	2	3	4	5

Függőleges: 1. Károly, becéző neve, 2. Énekes madár, 3. Az eső teszt.

Vízszintes: 1. Zamatos hosszukás gyümölcs.

TÉGLALAP REJTVÉNY

Közlő: Stefanidesz Géza

P	A		S	S		R	T		L	A
		M	S		O	I		V	I	Z

A téglák helyesen egymásmellé rakva, egy magyar közmondást adnak.

Megfejtés

Ártüreljűvények: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ...

Kocka rejtvény: 1. ... 2. ... 3. ...

Osztlop rejtvény: ...

Fogyó rejtvény: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ...

Ugró rejtvény: ...

Rács rejtvény: Vízszintes 1. ... Függőleges 1. ... 2. ... 3. ...

Téglalap rejtvény: ...

Hibakeresés: ...

A beküldő neve és címe: ...

Jancsi a kis bojtár

Jancsi a kis bojtár
Heggyvidék lakója,
Hajnaltól-napestig
Szól a tilinkója

Fessétek ki a képet izlésték szerint. A lestményt azután küldjétek el a Fünderország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb lestményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját díjaztja.

A lestményeket szociális szervezetek szociális munkái fogadják. A petrovgrádi nvertes pedig az ottani Ruff cukorkaüzlet csokoládéját.

A beküldő neve és címe: ...

A SZÍV

Egy iskoláslíu naplója
Írta: Edmondo de Amicis

Alighogy belepült, lekaptá fejéről a puha kalapját, amelyet a hó egészen átázatott; gyorsan zsebébe gyurta a kalapát azután közelebb jött, azzal a hanyag, biszakító járással, ahogy este hazatér a fűrészmunkás, ide-oda forgatva, himbálva tökförma, gömbölyű fejét, amelyből még a tompa orra se áll ki, — s amikor beért az ebédőbe, gyorsan végignézett a szobán, majd megakadt a szemé egy képen — a pupos bohóc Rigolotto képen — és ekkor hirtelen „nyul-szájat” csinált.

Lehetetlen megállani nevetés nélkül, mikor a „kőművesnas” nyul-száját csinál. Kiverttük hát magunkat s aztán játszan kezdtünk az építőkövekkel. A kis nyul-száju bámulatosan ért hozzá, hogyan kell nagy-szerű hidakat, magas tornyokat építeni, melyek szinte csoda, hogy megállanak: — és olyan komolyan, türelmesen „dolgozik”, mint akármelyi építőmester. „Munka” közben aztán elbeszélgetett a szüleiről.

Igy tudtam meg, hogy padlásszobában laknak, az apja eljár az esti iskolába, mert most tanul írni és olvasni, az anyja Bielábból való. Es látszik, hogy nagyon szerethetik; mert igaz, hogy a ruhája szegegyes és kopott, de azért jó meleg, sehol se rongyos és a nyakkendőjét szépen megrötyötte az édesanya. Az apja — így mondta — hatalmas, nagy ember, igazi óriás, úgyhogy alig fér be az ajtón; de nagyon jó ember és mindig csak „nyul-szájunak” hívja a fiát. Furcsa, hogy az apja ilyen nagy, a fia meg olyan kicsiny; sokkal kisebb még nálam is!

Négy órakor együtt oszonnáztunk kenyert és mazsolát a divánon s amikor fölkelünk — nem tudtam, miért: — édesapám nem engedte, hogy leporoljam a diván hátát, amely meszes lett a kis kőművesnas kabátjától; megfogta a kezemet s aztán titokban ő maga porolta le. Miközben játszottunk, le-szakadt a kis nyul-száju vadászkabátjáról egy gömb és édesanyám maga varrta föl neki; ő pedig egészen belepirult és oly álmélkodva nézte anyámat, míg varrt, hogy zavarodási-ban szinte még felegetni se mert.

Aztán elővettünk egy nagy albumot, amelyben csupa torzképek voltak és a kőművesnas, szinte öntudatlanul, oly pompásan utánozta a furcsa arcokat, hogy még az édesapám is nevetett rajta. Ő pedig olyan boldog volt, mikor elment tőlünk, hogy még a kalapját is elfelejtette fölteni és mikor

kikísértem a folyosóra, megegyeszer nyul-szájat csinált, hogy megmutassa a hádját. A neve Antonio Rabucco és nyolc esztendő-s meg nyolc hónapos...

— Tudod-e, fiám: miért nem akartam, hogy leporold a divánt? Mert, ha akkor te-szed ezt, mikor a barátod is látja: annyi lett volna, mint a szemére vetni, hogy be-mooskolt. Ez pedig hiba lett volna, — elő-ször azért, mert nem készakarva és aztán azért is, mert az édesapja ruhájával csinál-ta, aki munka közben lett meszes; már pe-dig a munkával nem jár piszok: — lehet por, mesz, malter, korom, olaj vagy amit akarsz, de piszok nem lehet soha. Mert a munka sen-kit se mooskol be. Sohase mondhat, ha műhelyből hazatérő munkást látsz, hogy — „piszkos”. Hanem azt mond: — „Mun-kájának a nyomai látszanak meg a ruháján.” — Ezt sohase feleljéd el, édes fiám. És sze-resd a kis kőművesnas: — először azért, mert iskolatársad, aztán pedig azért, mert munkásnak a fia.

A hógolyó.

Péntek, 16-ika.

Es mindig havazik. Csunya eset történt ma délelőtt a hóval, mikor kijöttünk az iskolából. Egy csapat fiu, alig hogy kiértünk a korzóra, mindjárt csatazni kezdett hó-golyókkal, pedig a hó már vizes volt az olva-dástól és a golyókat oly keményre, nehé-zre lehetett gyúrni, mint a kő. Sok ember járt az utcákon és a golyók csak úgy röpdös-tek. Egy ur rájuk is kiáltott:

— Hagyjátok abba, rossz kölykök! És éppen ebben a pillanatban éles sí-koltás hallatszott az ucca tulsó feléről s ahogy odanéztem: hát egy öreg ur, akinek a kalapja is leesett, támolygott ott, arcát a kezébe temetve, mellette pedig torkaszakad-tából kiabált egy fiu:

— Segítség!... Segítség!

Mindjárt odaszaladt a nép mindenfelől. Az öreg megdobták és a golyó éppen a szemét érte. A vásott fiuk úgy eltűntek egy szempillantás alatt, mintha puskából lötték volna ki őket. En a könyvesbolt előtt áll-tam, ahová éppen bement az édesapám és láttam, hogy lélekszakadva szalad arra né-hány pártásom és mindjárt elvegyül a töb-biek közé, akik mellettem állnak ésők is egyült. Közöttük volt Carrone, aki most is, mint rendesen, nagyokat harapot a kenyér-ből, aztán Coretti meg a kőművesnas és Ga-roffi, a bélyegyűjtő gyalogbolos. Közben egész csöndül támadt a megse-

Iiska, Zombola Józsi, Vukovics Ilonka, Bu-danovics Pistike, Gabriel Áca, Kostik István, Uri Mihály, Dimkovics Ljubka, Kapos An-ti, Péczi Ottó, Zákány Jucika, Ács István, Ko-vács József, Kis Mariska, Gesztli Ilonka, Schwandrlík I. Risz Anna, Trifunovics Olgit-ca, Kis Margit, Goltz Mária, Budinski Béla és Emi, Urban Margitka, Regéc Ilonka, Böhm Ilonka, Gyura Ilus, Lövi Eva, Czeman Etuka, Csáki Irén és Katica, Tkality Ferike, Dancs Ilonka, Tokodi Imre, Resnyák Laci, Molnár Mária, Schwandrlík Józiska, Kovács Etuska, Stankovics Melánia, Mókus Imke, Szigeti Bözsike, Trifunovics Olgita, Kovács János, Grnya Ilénke és Juliska, Németh Ducika, Ha-lasi Róziska, Tukanics Rudika, Máthé Imre és Mancsi, Hoffmann Nelly, Hromis Mariska, Schinaql Franci és Maca, Bekovics testvérek, Hajdu Macuska, Papp Sanyi, Bozsó Dezsó, Bozsó Géza, Burka Mária, Pichler Erzi és Irén, Vild Vera, Török Janka és András, Be-govics Múcka és Lilike, Rajchenberg Boris-ka, Baran Gizi, Radanovics Pistika, Korok-nai Zsófia, Kraljovicsi Ria, Hadinger Gizi, Miskolci Sándor, Vig Eszti és Gyuri, Pánczél László, Gyurcsik Jucika, Budzsija János, Eckert Misi, Kovács Pista és Sanyi, Bencsik Mancika, ifj. Döme Dezsó, Löwenberg Vali, Németh Bözsike, Németh Irén, Anikó, Erzi-ke, Fellinger Irma, Király Mária és Terris, Zoll Mihály, Hunyadi Márti, Kovács László, Nagy Takács Tivadar, Folkl Jani, Péter Ilon-ka, Kuklin Misi, Goltz Emilito, Szalay Mária, Windpassinger Vera, Dragolovics Mihike, Kocsis Piros, Tóth Sándor, Filkó József, Kaszper Elek, Veréb Böske, Nagy Laci, Szabadi Mari és Sári, Mostof Józsi, Zoll Katica és Jaksika, Balog Marika és Ernő, Kralo-vicski Miske, Grnya Irénke és Juliska, Szűcs Ibolyka, Madár Emma, Madár Józsi, Kelemen Karola, Gajdos Amália, Lakatos Gizella és Rózika, Szécsényi Katica és Juliska, Kárván-szki Pityuka, Tichi Mariska és Józiska, Sza-bó István, Irgum Károly, Gyóri Sanyi, Kec-keméti EErszike, Puliszak Mária, Gyóri Sa-nyvi, Bözsi, Mariska, Gyura Erzsike, Annus-ka, Terike, Hadinger Gizi, Gál Gyula és La-ji, Hoskovity Iván, Palcs Mihály, Cseh Irén-ke és Józiska, Bódy László, Adamszki Jenő, Mókus Jani és Feri, Molnár Károly, Tohái Ferike és Margit, Rapcsó Eszti, Sebők Lajcsi és Józiska, Kovács József, Gazsa Bö-zsike és Sanyika, Uri Mátvás, Szivák Annus-ka és öcsike, Sánta József, Ferenc és Vera, Viedó Ferenc és József, Trencsényi Irma, Szivácski Verica, Németh László, Divild Má-ria, Tisler Frányó, Pacek Mihály, Terzics Je-lena, Terzics Tihamér, Tápai Mátvás, Simon János, Gergely Jován, Cellár Gizike, Talzon Anci, Farkas Erzsébet és Irénke, Farkas Ká-roly és Veronka, Szahmáry Jucika.

A sorshúzásnál Morvai Erzsike és Tibi-kenek (Slovacska 42) kedvezett a szerencse. Az **Union cukorkaüzlet** csokoládéjára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Ru-dinszki Emi és Béla (Steva Stevanovics 3) a **Hering Studio** fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bálint Ferike és Etelka (Szibinyani Janka 58) a **Mignon cuk-rászdá** öt siteményére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Tóth Rozikának Petrovgrád, Cara Lazara 5) postán küldjük el a **petrovgrádi Petrikovich-Ruff** cukorka üzlet csokoládéjára szóló utalványt. Ligeti Franciska a szubotitcai szerkesztőségünkben vegye át a jutalmat.

A kis lipapásztor lány kifestésért Ka-pocs Anti (Milletceva 57) az **Union cukor-kaüzlet** csokoládéjára szóló utalványt a szer-kesztőségben vegye át. Pécsy Ottó (Deakova 22) a **Foto Boulevard** fényképre szóló utal-ványt a szerkesztőségben vegye át. Pichler Erzi és Irén (Piroski drum 10) a **Mignon cukrászdá** öt siteményére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Hromis Mariska (Slana Bara 42) a **Foto Iván** fényképre szó-ló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Gó-bi Imre könyvjutalmát postán küldjük el Osi-jekre.

BETŰREJTVÉNYEK

1. Kapocs Anti

JÓ Sz DDD
á DDD

2. Bozsó Dezsó

R 1 LM

3. Fekete Irénke

U

4. Apró Laci

AAA 1 C

OSZLOP REJTVÉNY

Közi: Riesz Anni

1. Ilonka becéző neve									
2. Simon becéző									
3. Ezzel tisztítjuk a ruhát									
4. Bula ellentéte									
5. László becéző									
6. Kerek gyümölcs									

A vastagon rajzolt első sor betűi felül-ről lefelé olvassa annak a helynek a nevét adják, ahol minden gyerek megfordul.

Vízet. Összekapaszkodtak menten, — túsá-
juk alatt rengett a föld, a tengerek. Nem
bírtak egymással és félbehagyták a hiába-
való küzdelmet. A víz összeszedte holmiját
és más lakást keresett magának, ahol ujra
ebédőzéshez látott. A tűz sem volt rest,
utána lopózott, majd egy óvatlan pillanat-
ban visszaadta a kölcsönt, ő si felborította a
fazekat. Így bosszantották egymást hosszú-
hosszu ideig.

A szerteszét folyt levestől pedig vas
lett. A sűrű lávafőzelék egész hegyeket al-
kotott — fekete mágnesvasköhgyeket. A
földbeitta leves is vassá változott. Amint jó
vastag ereken szétfolyt, úgy meg is fo-
gyott. Némelyikben sok a sárga fűszer —
a kén és ezért ma az emberek kénés vas-
ércnek hívják. Amelyikben piros kristályok
vannak, annak vörös vasérc a neve.

Persze az ember kacs sokára fedezte fel
a vasérc hasznosságát. Először kőből készí-
tette szerszámait, később rézből meg bronz-
ból. A kő eltöredezett, a réz, a bronz ha-
mar kicsorbult, elhajlott, mert tulságosan pu-
ha volt.

Egy csendes éjszaka azután hírnök ér-
kezett a csillagok végtelen birodalmából,
ahonnan a villámsebességgel száguldó fény
is ezer meg ezer évet utazik, míg ideér. A
hullócsillag vakító fényrel suhant át a leve-
gőn, azután millió darabra pattanva a föld-
be furódott. Amig izzott, félve kerülgette az
ember, de amikor megfeketedett, közelebb-
ről is megnézte, sőt bronz kalapácsával rá
is ütött. Nyulott, mint a tészta. Midőn egé-
sen kihűlt, kezébe vette, forgatta ide-oda.
Lyukat talált rajta. Botra huzta és mert balta
formája, de még éle is volt, megpróbált ve-
le vágni. Nemszak a fát aprította, hanem
a rezet meg a bronzot is gyu vágta, mint a
vaját.

Igen megörült az új szerszámnak. Ugy
okoskodott, hogy ezt a holmit egyenesen az
égből küldték számára, talán nem is más-
ért, hanem — hogy megmutassák, ilyesmit
kutasson fel. Kutatott, keresett és meglelte a
vashegyeket. Volt dinom-dánom, heje-huja,
nagy öröm.

A vashegy lassan fogyott, ed közben az
ember is okoskodott. Mikor már erősen
fogytán volt a vas, addig okoskodott, törte
a fejét, amig kisütötte, hogyha a föld színén
van, akkor belül is kell lennie. Így találta
meg a kénés és a vörös vasércet. Azóta foly-
ton bányásszák és a vasból készült kapa meg
a kard az ember uralma alá hajtotta az egész
világot.

Rejtvények, játékok, mókák és egy b hunculsájak

Megjegyzés: A Tündérország július 21-i számából

Betűrejtvények: 1. Mendemonda, 2. Be-
nő kinez, 3. Bekötözni, 4. Kétségtelen.
Mi ez? Ar.

Pótló rejtvény: Budapest.
Fogyó rejtvény: 1. Rozs, 2. Ora, 3. Za,
4. S.

Pontrejtvény: Amerika.

Oszlop rejtvény: 1. Zab, 8. Agy, 3. Gém,
4. Rák, 5. Ede, 6. Bab.

Szélmalom rejtvény: Ki mint vet, úgy
arat.

Rejtett folyónevek: 1. Nilus, 2. Kongó,
3. Szamos.

Keresztrejtvény: Vizszintes: 1. Kedveli,
6. Cé, 7. Rab, 8. R. K., 10. Halom, 12. Imám,
14. Lóyn, 16. Cár, 17. Rag, 18. Arfa, 20. L.
V. K. U., 21. Adria, 23. Ól, 25. Bal, 26. Bu,
27. Amerika.

Függőleges: 1. Ké, 2. Dram, 3. Val, 5.
Ir, 6. Chicágó, 9. Kenguru, 10. HHárfia, 11.
Morva, 13. Már, 15. Yak, 19. Adbe, 20. Lili,
22. Rar, 24. La, 26. Ba.

A hibakereső pályáza megjelítése

A Tündérország neszében több szót készkarva
fordítva nyomunk, s a gyerekek feladata, hogy ki-
keressék a fordítva nyomtatott szavakat. A feladat
hibákat azután beírják a „Megjelítés” szelvénybe, a
szelvényt aláírva beküldik Dezső bácsinak postán,
vagy bedobják a Tündérország postaszekré-
be a szerkesztőség folyosóján szerda estig, legkésőbb
csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megjelítői,
továbbá a rejtvényt és festményt beküldők között
jutalmakat sorsolunk ki.

A múlt vasárnapi Tündérországban az
alábbi hibák fordultak elő: kacs, zu, sé, si,
gyoh, gye, kacs, ed, men, si.

A múlt vasárnapi hibakeresőpályázat
nyertese Szalay Marica. Könyvjutalmát pos-
tán küldjük el Apatinba (Kr. Alekszandra 59).

A rejtvényeket egészben, vagy részben meg- fejtették, szép festményt küldtek be:

Morvai Erzsike és Tibike, Tóth Rózika,
Beck Erzi, Göl Pirike, Radó Márton és Mag-
da, Sokk Irma, Bonet Vilma és Rezső, Win-
terfeld Pipi, Kalmár Veronka, Bence Sándor,
Sörös Matild és Pisti, Vojnics T. Ilonka, Var-
ga Irénke, Visnyi Irmus, Szekeres Annus és
Gyurica, Eimán Ottó, Müller Poldi, Varga
András, Kalmár Veronka, Halasi Rózsi,
Bukovics Feri és Márta, Lenn Géza és Esz-
tike, Fodor István, Stefanidesz Géza, Filko
Kató és Karcsi, Gyetvai Anna, Mazányi Feri-
ke, Benkő Vilmos, Lázár Jolánka és Iluska,
Mály Elly, Bálint Etelka és Ferike, Bálint Ju-

besült öreg ur körül és nemcsak a rendőr,
hanem mások is szaladgáltak föl és alá, fe-
nyegető hangon kérdezősködve:

— Ki volt az? Hol az a gazember? Te
voltál? Mondjátok meg, hogy ki volt!

Megnézték a fiuk kezét, hogy havas és
vizes-e... Garoffi éppen mellettem állt és
észrevettem, hogy ugy reszket, mint a nyár-
falevél, az arca pedig fehérebb volt a hó-
nál is.

— Ki volt az? Álljon elő! — kiabált a
nép kőröskörül. — Ki volt az?

Hallottam, hogy Garrone halkán oda-
sugja Garoffinak:

— Rajta, mondd meg, hogy te voltál.
Hitványság volna eltűnni, hogy más valakit
csipjenek nyakon helyetted.

— De nem készakarva csináltam! — til-
takozott Garoffi halálraváltan.

— Az mindegy. Tedd a kötelességedet!
— intette őt Garrone komolyan.

— De mikor nincs hozzá bátorságom! —
siránkozott Garoffi reszketve.

— Fogd két kézre a bátorságodat! —
biztatta Garrone — én is veled megyek.

A rendőr meg a többiek pedig egyre
hangosabban kiabáltak:

— Ki volt az? Eltört a pápaszeme és az
üvegslánkok mind belementek a szemébe!
Oh, a gazember! Megvakította ezt a sze-
gény, öreg urat!

Azt hittem, hogy Garoffi menten össze-
roskad. De most Garrone elszántan rászólt:
— Rajta hát, gyere! Majd én megvédel-
mezlek!

és megragadván a karját, előretolta Ga-
roffit, de egyuttal fogta és vezette is, mint a
betegét, hogy össze ne roskadjon. Mihelyt
a nép látta ezt, rögtön megértett mindent és
néhányan fölemelt ököllel szaladtak Garoffi
felé, de Garrone elébük állt és rájuk kiáltott:
— Tíz meglett ember egy kisfiu ellen?
Szégyen-gyalázat!

Erre mind megálltak és a rendőr karon-
fogta Garoffit és áttörvén a tömegben, beve-
zette a pékboltba, ahová bevitték a megse-
besült öregurat. Mikor megláttam, azonnal
megismertem, hogy ez az öreg nyugalmazott
hivatalnok, a mi házukban lakik kis unoká-
jával a negyedik emeleten. Most kényelmes
karosszékben ült és a szeme zsebkendővel
volt bekötve.

— Nem készakarva csináltam — zoko-
gott Garoffi, félholtan ijedtében — nem
készakarva csináltam...

Ketten-hárman durván lökdözték a bolt
felé és ráváltak:

— Térdre, gazember! Kérj bocsánatot!
(Folytatjuk)

Peti a vásárban

— A vásárba elmehettek? —
Kérdi anyját Peti gyerekek.

— Vigyázok nagyon magamra,
Hazajövök alkonyatra.

— Jól van hát no! Rosszat ne tégy,
Apád ha jön, te is itt légy.
S öt dinárt nyomott kezébe,
Peti gyerekek öröme.

— Végy magadnak vásárfiat —
Ezzel engedte el fiát.

— Hej, de sok mindent veszek én —
Villant keresztül az eszén.

Álvét, cukrot, szájmuzsikát,
Megnézem az ördögalmát!

Olvassgatta pénztét százsor:

— No, itt épp egy cukros sátor!

— Itt egy dinár, kérek álvét!

De sokat ám, mert tovább mék.

S rácsálva az álvé-cukrot,
Peti gyerekek tovább ugrott!

— Hujnye, de szép mézeskalács!

Kurjantotta el itt magát.

Jancsi—Juliska meséje
Jutott rögtön az eszébe.

Lenyelte az álvét egybe,
A pénzt meg elővette.

Vett egy szivet meg egy babát,
Aztán elballagott tovább...

Most meg krumplicukrot látott,
Mire szive régen vágyott.

— Kérek hamar egy darabot,
De csak úgy, ha nagyot kapok!

Amikor ezt is megette,
Zsebbe nyúlva észrevette:

Lótték a szájmuzsikának,
Nincsen párja a dinárnak.

Borzas fejét megvakarta,
Magában azt mondogatta:

— Szerencsekerékre teszek,
Egész biztos, hogy majd nyerek!

— Veszek aztán szájmuzsikát,
Meglepem vele anyukát.

Fakanalat veszek neki —
Gondolkozott borzas Peti.

Véletlenül nyert is Peti,
Szerencse kedvezett neki.

De amikor megegyeszer tett:
A szerencse nem kedvezett.

Megbánta már mért is játszott,
Már minden dinár hiányzott.

Körhintához odaérve,
Könny szökött a két szemébe.

Se muzsika, se fakánál,
A zsebede dináriány!
Legálább csak egy volna még,
Akkor én is felülhetnék!

De ni, ráülhet ki hajlaja,
Kapta magát Peti rajja,
Nem is teketóriázott,
Gyorsan a hajtóhoz mászott.

A legszebb lóra én ülök,
Hogyha innen lekerülök,
De a sorsa másként írva:
Majd elfakadt szegény sírva.

Amikor lefele mászott,
Ismerős hang rákiáltott:
— Kis madaram, jó, hogy látlak,
Éppen fel órája várta!...

Peti nem is nézett hátra,
Ráismert apja hangjára.
Jedében majd elesett,
A lóra már nem ülhetett.

Apja össze pironogatta,
Hogy ezt róla nem gondolta:
— Olyan vagy, mint egy csavargó,
Nem használ neked a szép szó!...

— Gyere velem rögtön hazai! —
Ripakodott rá az apja. —
— Otthon kapsz majd vásártáti! —
Vigasztalta a kislfiát.

Busan ballagott a Peti,
Édesapja mondta neki:
— Még egyszer ha ijét tesszel,
Itt a nép előtt verlek el!

KALMAR GÉZA

A babák sorsa

Személyek:

Kató, Laci, Anyuka, Babakirálynő, Babák.

I. k. é. p.

S z i n:

Virágos kert, nagy gyümölcsfák, a kert-
ajtó mögött nagy tér.

Kató (ruhát vart a legújabb babájának).
Laci (egy fa mögül nézi, azután elöng-
rik): Most mindent ennek a babádnak varrsz,
de tudom, nem sokáig tart, egy pár napig,
azután ezt a babát is az a sors éri, mint a
többi.

Kató: Nem, Laci, tévedsz, mert ilyen
szép babám még nem volt. (Mutatja.)
Laci: Ezt mindig mondatd.

Kató (gyorsan közbevágy): És te csak
hallgass! Folyton sirtál hintalóért meg pisz-

tolyért és mikor megkaptad, játszottál vele
egy pár napot, azután a játékszobában a
polcra került. Csupa por lett és hogyha én
meg anyuka le nem poroltuk volna, akkor
megette volna a piszok meg a por. Én hogy-
ha oda is teszem, legalább tisztán tartom.

Laci (mintha nem hallotta volna): De
tényleg, ilyen szép babád nem volt. Kell is
neki szép ruhát szerezni. (Közben kivülől
fitty hallatszák, amire Laci visszafityul és a
kerkapunál elmegegy.)

Kató (magnának, varrás közben): Ezt
nem akarja hallani, csak amit és csinálók,
ez mégis csak borzasztó! (Dudol valamit és
vart. Közben a nap lenyugszik. Kató a tüvel
meg a babaruhával alszik.) (Függöny.)

H u k é p.

S z i n:

Kató meg **Laci** játékszobája. Két oldalt
játékpól, tele játékokkal. A polc mellett szé-
kek, rajta babák ülnek és sírnak. Közpen
asztal, két székekkel, rajta babák és sírnak. Az
asztalon kézimunkaterítő, váza művirágok-
kal. Fent a lépcsőkön fotel, kifestőve virá-
gokkal.

I. baba (sírva): Hát nem borzasztó a mi
sorsunk?! Gazdasszonyunk nem is törődik
velünk. Egyszer anyukája tanácsára letiszti-
tott bennünket a portól, azóta meg sem né-
zett.

II. baba (sírva): Most kapott a neve-
napjára egy új babát, most mindent annak
vart.

I. baba (letörli könnyeit): Mikor engem
kapott karácsonykor, azt sem tudta, mit csi-
náljon örömben.

II. baba (piteregve): Engem akkor ka-
pott, mikor beteg volt. Mikor anyukája oda-
adott, minnyárt kicsit jobban lett. De nem
sokáig tartott. Kató jobban lett és akkor is
ide kerültem. (Sír, kis szünet.) De tudom,
hogy ha Kató új babát kap, akkor ezt a ba-
bát is ez a sors éri. (Kintről köcsizörgés hal-
latszik. A babák letörlik könnyeiket és mély
esönd. A királynő kétkerekű hintón jön be.
Elő két törpe húzza, kétoldalt udvarhölgyek
balettruhában. A királynén hosszú túlluha,
arany csillagokkal. A fején arany korona.
Beül a fotelbe. Kétoldalt az udvarhölgyek le-
gyezik. A törpék kicsit kihúzzák.)

Királyné: Arról panaszkodtok, hogy
gazdasszonytok nem törődik veletek, én azt
a tanácsot adom, hogyha gazdasszonytok to-
vábbra is nem akar veletek törődni, szokje-
tek meg tőle. Akkor majd sír utánatok és
ötül, ha meglát. Én most beszéllek vele és
azt hiszem, hogy lesz is eredménye. Törőd-
jetek bele, még hogyha így is bánk veletek.

Nekem most menni kell, mert még sok dol-
gom van.

Babák (felállnak): Megfogadjuk még,
hogyha gazdasszonyunk nem is változik meg,
akkor is beletörődünk a sorsunkba.

Királyné: Ugyis kell, mindenkinek bele
kell törődni sorsába. (A törpék bejönnek a
hintóval, a királyné beül. A törpék kihúzzák
a hintót.)

Királyné (utközben): És most Isten vele-
tek.

Babák (még egy szomorú tekintet vet-
nek a királyné után). (Függöny.)

III. k. é. p.

S z i n:

Katóka hálószobája.

Kató (felül az ágyban, megdörzsöli sze-
met, csodálkozva néz körül): Jéi Hol va-
gyok? (Kis szünet.) Anyuka! Anyuka!

Anyuka (bejön): Tessék, kislányom!
Kató: Anyuka, hogy kerültem az ágyba?
Kint varrtam a babámnak ruhát. Odajött
hozzám a babakirályné és megkért, hogy
jobban vigyázzak a babámra. Ugye anyuka,
ez csak álom?

Anyuka: Persze, kislányom. Kint aludtál
a kertben. Apuka hozott be.

Laci (beszalad, felöltözve): Tudod anyu-
ka, olyan borzasztó álmodtam. Nálam volt
a játékok királya és megkért, hogy törődjek
többet játékaimmal. Meg is ígertem.

Kató: Jéi De egyforma az álomunk, én
ugyanazt álmodtam. Gyertünk Laci, kérjünk
bocsánatot játékainktól.

Laci: Természetes. Azért jöttem be,
hogy együtt menjünk. Nekem mondta a ba-
bakirály, hogy hozzád is megy.

Kató (kiugrik az ágyból): Csak öltöz-
ködni megyek, rögtön itt leszek.

Laci: Ugye anyuka, jól tesszük, hogy bo-
csánatot kérünk játékainktól?

Anyuka: Persze, hogy jól.
Kató (felöltözve beszalad, kézenfogja
Lacit): Gyertünk, Laci! (Kézenfogva kiszalad-
nak.)

Anyuka: Most legalább az a hasznom
van, hogy nem unnak meg minden játékokot.
(Függöny.)

IV. k. é. p.

S z i n:

A II. képbeli szoba, csak a babák moz-
dulatlanok.

Kató, Laci (a fotel előtt állnak): Kedves
játékaink, bocsássatok meg nekünk. Többet
nem leszünk ilyen gonoszak hozzátok. Épp
ugy fogunk veletek bánni, mint az új játé-
kokkal. Még egyszer megkérünk benneteket,
bocsássatok meg. (Függöny.)

Dezső bácsi postája

Gyerekei! Néhány vasárnap nem üzenek
leveleikre a Tündérországban, mert nem
tartózkodom Noviszádon. Azért csak küldjé-
tek be szorgalmasan a megfélemléseket, fest-
ményeket, sőt levelet is írhatok. Majd ha
visszajövök válaszolok mindenkire.

A megfélemléseket és festményeket hozzá-
tok be ezentul is a Tündérország szerkesztő-
ségébe, majd postán elküldik nekem. A jutal-
mak átvételéhez szükséges utalványokat is
pontosan megkapjátok mindig a szerkesztő-
ségben. Csupán a könyvjutalmak érkeznek
meg majd kissé később, de azért mindenki
megkapja, aki nyert.

A vas meséje

A Tűz és a Viz, ez a két főszellem, egy-
szer nekiallt ebédet főzni. Alaposan megrak-
ták boszorkánykonyhájuk katalánát, jó mé-
lyen a föld szívében, ma si izzó parázs ott
minden. A Viznek finom leveste fáj a foga,
a Tűz meg főzeléket szeretett volna készí-
teni. Szörnyen megeheztek, miálatt lakható-
vá igyekeztek tenni a kopár Földet az em-
ber számára.

A Viz jól megfűszerezte a levest, marok-
számra hintette bele a különböző piros meg
sárga porokat és előre nyalogatva szája szé-
lét, hogy milyen pompás íze lesz majd az
ebédjének. Kavargatta is buzgón a forró fő-
lyadeköt, ám közben igen elámosodott. El-
is ámosodhatott, mert már három nap, há-
rom éjszaka talpon volt. Minduntalan lera-
gadt a szemepillájára, miálatt a főzőkanalat
forgatta. Megkérte hát pajtását, hogy vi-
gyázzon gye kicsit a leveste, ő majd szundit
a megfűtéig. A Tűz vállalta a feladatot
és a Viz leheveredett a barlang sarkában.

A Tűz lávatözeleke már majdnem meg-
főtt, amikor észbe jutott, hogy az egyik
vulkánpipáját elfelejtette megfőzni. Seb-
bel-
lobbal a katalán szélére hurta a főzeléket, az-
zal szaladt helyrehozni a hibát. A levest be-
zég a katalán nyitott karikáján felejtette.
Fort, buzogott és mert nem kavargatta sen-
ki sem, egyszerre iszonyu susteréssel kifü-
tott az üstből, szerteszét folyt a barlang
padlóján, beszivargott a hasadékokba. A zaf-
ra felébredt a víz. Mikor látta, gyoh oda az
ebédje, szörnyü haragra gerjedt. Szírdia a
Tűzet, mint a bokrot:

— Ha nekem nincs, te se egyél! — ki-
áltott azután és belefordította a főzelékes
fazekat egy sziklalyukba.

A Tűz éppen ekkor toppant be. Se szó,
se beszéd, nyakon csöfordította a bosszualló

Napoleon a hódító, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

9

— Akármilyen történelmi is, — mondja magában elszántan, — nem fogok egy értéktelen nő játékszerévé alacsonyodni...

Az életosztón mindenestre azt parancsolja, hogy óvatosan figyeljen mindenre, ami körülötte történik és még csak ürügyet se szolgáltatson arra, hogy valamit felhozhasanak ellene. De csakhamar észre kell vennie, hogy a veszedelmes és bosszút lihegő Turreau asszony csakugyan nem marad tétlenül: a következő napokon mind a két konventbiztos tartózkodóan viselkedik irányában, elmaradnak a meghívások és mind a ketten lehetőleg úgy intézik, hogy a nyilvánosság előtt minél kevesebbet szerepeljenek Bounaparte társaságában.

Látnivaló, hogy a cselszövény megindult. Napoleon azonban tehetetlen vele szemben.

Lassanként odáig fajul a dolog, hogy Turreau és Ricard konventbiztosok már nyilvánosan is szembeötlően elhanyagolják, sőt a lehetőség szerint háttérbe szorítják a fiatal dandártábornokot. Bounaparte érzi a levegőben a feszültséget, érzi a láthatatlan veszedelem közeledését, de nem tud védekezni és már-már kezd leszámolni azzal a tudattal, hogy ellenségei végül is csakugyan a guillotine alá fogják juttatni.

— Csak a csoda segíthet! — mondja Junotnak, amikor egy őszinte percében bizalmasan feltárja előtte a helyzetet.

— Csodák nem történnek, tábornok, — feleli Junot haragosan. — De szerencsére itt vagyunk mi, akik szeretjük önt és itt vannak a katonák, akik nem fogják cserbenhagyni vezérüket!... Ha a legrosszabbra kerül a sor, szétütünk a gazemberek között, de nem fogjuk engedni, hogy önnek akár csak a hajszála is meggörbüljön!...

Váratlan lehetőség

A következő napokban azután kiderült, hogy a derék Junot mégis tévedett. A csoda megtörténik — és a csoda neve ez esetben: Augustin Robespierre, a nagy Robespierre öccse, aki a Konvent megbízásából a Földközi-tenger melléki hadsereg felülvizsgálására érkezik a nizzai főhadiszállásra.

Augustin Robespierre maga is eszes és tehetséges fiatalember, akinek talán az a legnagyobb erénye, hogy másban is azonnal felismeri a tehetséget és az avatottságot. És miába próbálnak a fülébe sugdosni Ricard és Turreau — ő már az első látásra és még inkább az első beszélgetésre tisztában van a fiatal Bounaparte tábornokkal, akinek nevét a touloni ostrom tette nevezetessé és ismertté számára.

— Áruló, vagy nem áruló, — gondolja magában, — de ez az ember, akire szükségünk van!

Nem sokat teketóriázik. Alig néhány napja van Nizzában, amikor máris elhatá-

rozó lépésre szánja el magát és módját ejti, hogy négyszemközt tárgyalhasson Napoleonnal, úgyhogy még a két mindenre fölélő konventbiztos se szerezhessen róla tudomást.

— A haza ellenségei minden oldalról fenyegetnek bennünket, — mondja szokatlan őszinteséggel, — és a legfőbb ellenséget bennünk, Maximillien bátyámban és párthíveiben látják! Biztos tudomásunk van róla, hogy az összeesküvések egész sorozata hálozódik körülöttünk. Benn a Konventben, sőt még magában a Jacobinus Clubban is csak úgy hemzsegnék a nyílt és titkos árulók, aki kivalamennyien csak a pillanatot lesik, amikor elveszithetnek bennünket...

A fiatal Robespierre nem is tudja talán, milyen találon jellemzi a helyzetet. Hiszen ugyszólván már csak hetek választanak el Thermidortól és ez a misszió, ez a próbálkozás, hogy Napoleont a halálra ítélt rezsim számára megnyerje, talán az utolsó szalmaszál.

— Nem a magunk sorsa aggaszt — folytatja elborultan —, mert hiszen mi, a forradalom harcosai, régen túl vagyunk azon, hogy életünknek és személyes biztonságunknak fontosságot tulajdonítsunk. Mi Robespierek és a többiek is mind, Couthon, Saint Just, Henriot, valamennyien örömmel áldozzuk fel életünket a nép javáért! De éppen ez a sok egyszerű eredmény, a nemzet jóléte és a szabadság forog kockán és megy veszendőbe, ha ellenségeink felülkerekednek! Éppen ezért érlelődött meg bennünk az az elhatározás, hogy a Konvent és az igazi hazafiak biztonságát a jelenleginél erősebb és megbízhatóbb kezekbe tegyük le!

A tábornok már tudja, hogy hová akar a fiatal Robespierre kilyukadni, de nem szól közbe, csak hagyja, hogy beszéljen tovább.

— Nem tárgyaltam ugyan még bátyámmal erről a dologról — folytatja Augustin Robespierre —, de biztosra veszem, hogy ő is csak helyeselni fogja választásomat és megnyugvással fogja eltölteni, ha közölhetem vele, hogy ön, tábornok, elvállalta a párisi helyőrség parancsnokságát!

Kábító ajánlat ez a tulajdonképpen még ismeretlen nevű dandártábornok számára, aki ezzel egy csapásra a politikai élet első hatalmasságai közé lendülhetne fel — Bounaparte azonban nem szédül meg és nem veszi el a fejét.

Egy pillanat alatt számot vet minden eshetőséggel. Nagyon is jól tudja, hogy példátlan lehetőség nyílt meg előtte — de azal is tisztában van, hogy ugyanez a lehetőség igen könnyen, sőt minden valószínűség szerint a romlását is okozhatja. Hiszen a forradalom elmúlt öt esztendeje nem egy embert emelt valószínűtlen magasságba csak azért, hogy néhány hónappal utóbb megsemmisítse és keresztülgázoljon rajta!... Itt volt Lafayette, itt volt Dumoriez, Camille Desmoullins, Danton — mind megannyi bálvány, amely sorban rombadólt... Nem, az ő ideje még nem érkezett el!

Óvatosan azonban csak ennyit felel:

— Bármennyire megtisztelő is ez a váratlan ajánlat, konventbiztos polgártárs, nem fogadhatom el! A párisi nemzetőrség parancsnoki tisztsége elsősorban politikai állás, a politikában pedig én vajmi kevésbé ismerem ki magam. Katona vagyok és az is szeretnék maradni...

Börtönben

Az igazi okot csak napokkal később tárja fel őszintén Joseph és Lucien testvérei előtt:

— A fiatal Robespierre nyilván becsületesen gondolta az ajánlatát, mert őt tisztességes embernek tartom, bátyjával azonban semmi kedvem sincs közösséget vállalni. Hogy én szolgáljam, támogassam azt az embert? Nem, soha! Nagyon jól tudom, milyen hasznos lennék számára, ha elfoglalnám Páris jelenlegi ostoba nemzetőr-parancsnokának a helyét, de éppen ez az, ami nem akarok lenni. Ennek még nincs itt az ideje. E pillanatban nincs tisztességes hely számomra másutt, mint a hadseregben... De csak legyenek türelemmel, eljön még az ideje, amikor kommandírozhatok Párisban...

Augustin Robespierre még néhányszor megpróbálkozik a fiatal dandártábornok megpuhításával, Párisból is sürgető levelet ír neki — Bounaparte azonban mindannyiszor ügyesen kitér a felszólítás elől és végkép nem mutat semmi hajlandóságot arra, hogy sorsát a félelmetes és hatalma tetőpontján álló, de éppen ezért már a bukás felé közeledő Robespierre szekeréhez kösse, mert ez a szeker egyre veszedelmesebben kezd hasonlítani az elítéltek targoncájához, amely a guillotine felé viszi áldozatait.

Annyi haszna mindenesetre van a dologból, hogy most már nem nehéz kivédenie Ricard és Turreau alattomos jelentéseit, amelyek egyébként könnyen a fejébe kerülhetnének. Pedig a két konventbiztos formászerű feljelentést is tesz ellene, a vizsgálat azonban Bounaparte szerencséjére éppen Augustin Robespierre-re bizzák és így a fiatal dandárparancsnoknak természetesen a hajszála sem görbül meg.

Thermidor tizedikén azonban a két Robespierre-fivér, Saint-Just, Couthon, a rémuralom egész vezérkara a bárd alá kerül — és ezzel kezdődik Napoleon számára az igazi megpróbáltatás.

A nizzai főhadiszálláson, ahol éppen Massena tábornok számára készíti a haditerveket, augusztus tizenharmadikán hajnali három órakor két csendőr kopogtat a dolgozószoba ajtaján.

— Tábornok, — mondja az egyik, — ön a Köztársaság nevében foglyunk!

Napoleon ösztönszerű mozdulattal kardja után kap. De aztán a józan megfontolás másodpercek alatt legyüri benne a felgöngyölögő indulatot. Nagyon jól tudja, hogy minden ellenszegülés amúgy is céltalan és hiábavaló lenne.

(Folytatjuk).

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

JULIUS 28.
rejtvény szelvény

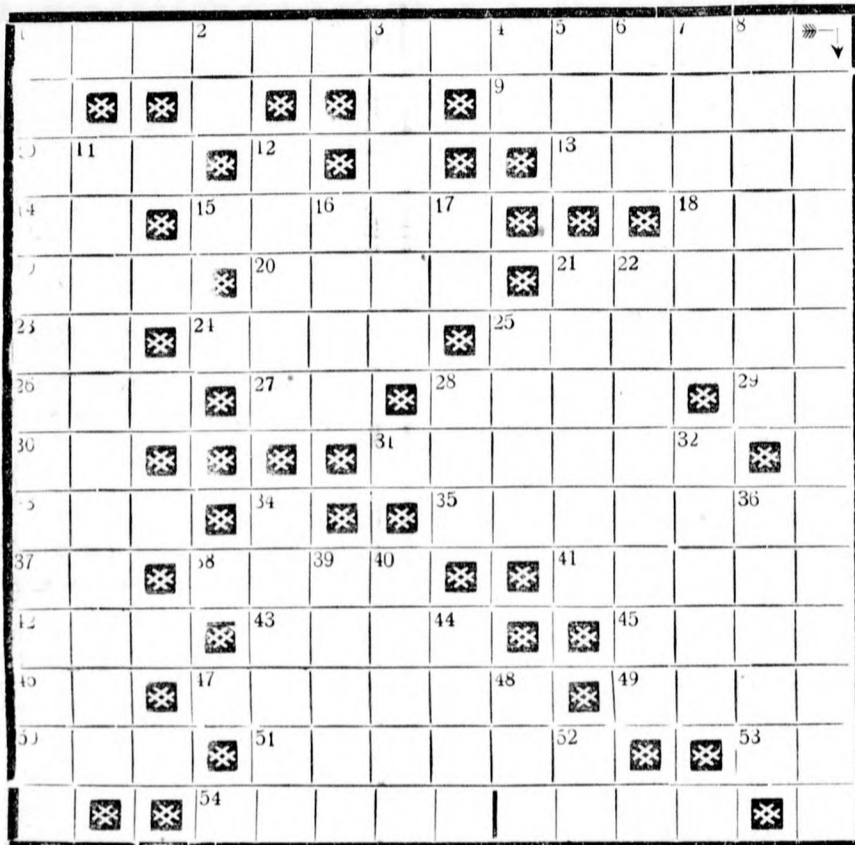
Rovatvezető: Vig Erzsébet

Tudnivalók. Legalább két helyes rejtvény megfejtést kell beküldeni. — A beküldő pontos címét írja alá. — A megfejtéseket csütörtök estig kell a szerkesztőségbe eljuttatni, a rejtvényt szelvény kíséretében. — Akinek rejtvénye megjelenik részt vesz a sorsoláson.

Keresztrejtvény

Közlő: Románné, Várady Hajnalka, Petrovgrad

Megfejtésül beküldendő a vízsz. 1, 54 és a függ. 1, 11 számok

Vízszintes sorok: 1. Sláger a „Zsákba-macska“ című operettből. 9. Model, divat, névelővel, tárgyesetben. 10. Régi társasjáték, 13 Kis edény. 14. Z. N. 15. Híres zeneszerző. 18. Idegen pénznem. 19. (Ékezet nélkül) Kártyában a fő. 20. Bór, másnyelven (vissza). 21. É. S. É. N. Á. 23. Rangjelzés. 24. Magasan. 25. Hajókürt. 26. Női becenév keverve. 27. Sport. 28. Noszogató szó (utolsó betű felesleges). 29. Fed. 30. I-vel az elején nyelvtani fogalom. 31. ...Lajos a 13 aradi vértanu egyike. 33. Közteher. 35. Kétszó: Madár és eh. 37. Vissza: Mutatószó. 38. ...bákom. 41. + Bona... (Nagy francia hadvezér +), 42. G. Z. A. 43. Nemzet. 45. A testben van. 46. Ékezettel, a kertész is teszi. 47. Közismert magyarországi vice alak. 49. T-vel a végén a kendők végén szokott lenni. 50. Hegyes kés.

51. Ékezettel Nemzet. 53. Azonos betűk. 54. A „Hoffmann meséje“ szerzője.

Függőleges sorok: 1. Pénzügyi főtisztviselő. 2. Fém. 3. Származás. 4. Idegen helyeslés y = j. 5. Napszak. 6. N. K. A. 7. Idegen pénznem. 8. A Graff Zeppelin parancsnoka. 11. Jugoszláviai magyar lap szerkesztője. 12. Csehszlovák államférfi. 16. Vissza: Krisztus keresztfáján olvasható. 17. Rapírméret. 21. Vissza: Apró berakás (ruha berakás). 22. „Az Alkohol“ híres írója. 25. Zenei kifejezés. 28. Vissza: régi nemzet, IV. Béla is ez volt. 32. Faedény, fatartály. 34. Vissza: Zárt üveg. 39. Vissza: Kamaszkorban levő fiú. 36. Attila. 40. Kétszó: Ruhát tisztít és személyes névmás. 44. Egzotikus állat n = e. 48. Vissza: Ilyen kecske is van. 52. Vissza: Rag.

Betűrejtvények

Közlő: Pajer József, Novisad

1. LEG	2. üsd nepa- pád i
3. &	4. 6 nem vétett - 1
Közlő: dr. Spoljár Józsefné, Beograd	
5. Cók	6. 21. VII. 1935 sir VV

Tanár Ur kérem...

Közlő: Drepos László, Beograd

1. A „Szinigazgató“ című vigoperának a zenéjét, melyik zene szerző szerzte?
2. Melyik zeneszerző szerzte a „Pilangókisasszony“ című operát?
3. Melyik zeneszerző szerzte „Fekete fehér“ című operettet?
4. Melyik zeneszerző szerzte a „Rózsalovag“ című operának a zenéjét?

Rejtvénymegfejtés

A múlt vasárnapi számban megjelent rejtvényeink helyes megfejtése:

Keresztrejtvény. Vízszintes sorok: 1. Egy éj Velencében. 35. Rangjel. 54. Bigintjár. 69. Madeira szigetén.

Függőleges sorok: 1. Egyedem begyedem. 12. Nem áll módomban. 28. Sivatag. 31. Palotás.

Betűrejtvények. 1. Toldy. 2. Férfi sorsnő. 3. Igénytelen. 4. Hitler. 5. Lent fent. Lehár Ferenc.

Tanár ur kérem...

6. Pasteur.
7. Goldmark.
8. Grant kapitány gyermekei
9. Fleeta.
10. Mark Twain.

Össze-vissza

Washington. Itta Rina. Niquaragu. Cromwell. Ibsen Dávid.

Jutalomban részesülnek

Slanic Izabella, Novisad, Nemačka ul. 34. Fényképfelvétel a Foto Boulevard műterméből.

Klaics Margit, Novisad, Temerinska 12. Egy tégely „Lehmann“-krém a Grossinger cégtől.

Vidol Juliska, Novisad, Graškova ul. 41. Egy kézimunka az özv. Nagyfejeőné kézimunkaüzletéből.

Melló György, Novisad, Aleksa Šantića 59. Egy ajándék a Schmolka papírkereskedésből.

Bárany Viktória, Novisad. Egy fénykép a Foto Hering stúdióba.

Szöke Ervin, Kikinda. Egy üveg kölnvizet a Heller i Vázsonyi cégtől.

Vasárnap i nyereményeink:

1 üveg kölni viz

Heller és Vázsonyi

kozmetikai gyárából — Velika Kikinda

Fényképfelvétel Stúdió Heringnél

Egy ajándék

Schmolka

könyv- és papírkereskedés és hirdetőirodából (Apolló-ép.)

Fényképfelvétel Foto-Boulevardnél

Egy tégely „Lehmann“ krém a

„Grossinger“ gyógyszerlárból

1 bokavédő gumi

Zanbauer Otto

sportáru üzletéből, Fruskoegerszki put 5.

F.E. Burke & Co. rakétagyár Jugoszláviai kizárólagos képviselőjétől

Egy kézimunka

özv. Nagyfejeőné

kézimunkaüzletéből, Boulevard

**FOTO
BOULEVARD**
WOLBERGER KA OLI

Modern felvételek izléeses, művészi kivitelben. Novisad, ulcvar Krajiice Marija (Letic-palota. Amatőr felvételek te o'csóbb ki'olgozása.